

Gildeskål
kommune

...Å eg veit meg eit land...

2023-
2026

Handlingsdel av kommuneplan, budsjett og økonomiplan

Foto: Geir Mikkelsen

Kommunedirektørens forslag

2023-2026

Kommunedirektørens innledning	3
1. Om plandokumentene	11
1.1 Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens plass i plan og budsjettssystem.....	12
1.2 Lovkrav til handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplan.....	13
1.3 Øvrige sektorplaner	14
1.4 Organisering av arbeidet og prinsipper som er lagt til grunn	16
2. Kommuneplanens mål og sentrale føringer for handlingsdel og økonomiplan.....	17
2.1 Sentrale- og regionale myndigheters føringer til kommunen.....	24
3. Kommunens rammebetingelser	27
4. Økonomiplan 2023-2026.....	28
4.1 Budsjett 2023	28
4.1.1 Kommunens drifts- og finansinntekter	29
4.1.2 Kommunes drifts- og finansutgifter	31
4.2 Driftsoversikt – økonomiplanperioden 2023-2026	34
4.3 Finansielle måltall.....	37
4.4 Finansforvaltning.....	41
4.5 Øvrige virksomheter i regi av kommunen med tilskudd	42
4.5.1 Kirkelig fellesråd	42
4.5.2 Gildeskål vekst.....	43
4.5.3 Sjøfossen næringsutvikling (SNU).....	43
4.5.4 Kunnskapscenteret i Gildeskål og Opplæringskontoret for fiskerifag (Kigok).....	44
4.5.5 Øvrige samarbeid og selskaper kommunen deltar i.....	44
4.6 Betalingsregulativ.....	45
4.7 Investeringsbudsjett.....	46
4.7.1 Investeringer i planperioden	47
4.7.2 Finanstransaksjoner og lån i investeringsbudsjettet.....	50
4.7.3 Finansiering	51
4.7.4 Beskrivelse av investeringsprosjektene.....	51
4.7.5 Kirkestedsprosjettet.....	54
4.7.6 Prosjekter som ikke er avklart/holdes på vent.....	55
5. Handlingsdel 2023-2026.....	59
5.1 Temaområde i planperioden.....	59
5.2 Hovedansvarsområdene	59

5.2.1 Driftsrammer og driftsutgifter som går til lønn.....	60
5.2.2 Gildeskål kommunes organisasjonskart:	61
5.2.3 HA 1 – Politisk virksomhet.....	62
5.2.4 HA 2 – Familie og oppvekst	63
5.2.5 HA 3 Helse og omsorg	69
5.2.6 HA 4 og 6 Plan og Samfunn	75
5.2.7 HA 5 Kultur	80
5.2.8 HA 7 Fellestjenester	84
5.3 Oppsummering/konklusjon.....	87
Vedlegg.....	88

Kommunedirektørens innledning

Innledningsvis er det viktig å fremheve at Gildeskål kommune er en god kommune å bo i – og innbyggerne våre har et kvalitativt og høgt tjenestetilbud sammenlignet med mange andre kommuner. Dette underbygges i KOSTRA rapporten framlagt til kommunestyret våren 2022.

Kommunen reviderte sin samfunnsplan i 2022, og har tegnet klare ambisjoner om å en langsiktig og selvstendig utvikling for Gildeskål samfunnet. Gildeskål kommune har gjennom kommunereformen gitt et tydelig signal om at vår selvstendighet som kommune er viktig også i fremtiden.

Samfunnsplanen har identifisert definerte mål og ambisjoner for kommuneorganisasjonen selv gjennom hovedmålet «Sammen skaper vi framtiden». Innbyggernes opplevelse og kvalitet søkes realisert gjennom et sterkt inkluderende samfunn som hovedmål «Like muligheter til gode liv for alle», og «Levedyktige tettsteder». Næring og utvikling av arbeidsmarkedet, og miljø profilen forankres i de to siste hovedmålsetningene «Et allsidig næringsliv» og «På lag med naturen».

Alle disse uttrykte politiske visjonene gjør at det er særs viktig at kommunens økonomiske planlegging bygger på en ansvarlig og bærekraftig langsiktighet. Det er også riktig å fortsatt hevde at Gildeskål kommune har en akseptabel økonomisk bæreevne på mellomlang sikt. Den faglige vurderingen er at hendelsene i samfunnet over det siste året – har lagt ennå mer press på den nødvendige omstillingen kommunen må gjennomføre.

Det mange forhold som peker på at det er nødvendighet med økonomisk forsiktighet fremover. Gildeskål samfunnet sammen med resten av nasjonen vært gjennom et turbulent år i 2022. Pandemien fra 2020-21 er gradvis kommet i bakgrunnen, mens andre dramatiske hendelser i verden har overtatt og påvirker også kommunen i betydelige grad.

Det er ingen tvil om at vår økonomiske langsiktighet er og vil bli sterkt utfordret av den globale uroen. Krig, pris og rentespiral, energipriser, og endringer i statlige føringer har gjort budsjettarbeidet – og utsiktene fremover i økonomiplan perioden er mer krevende enn for ett år siden. Vår del av verden kan stå foran en økonomisk resesjonsperiode, med bl.a. voksende inflasjon, økte priser på penger (renter) – og behov for statlig forsiktighet fremover. Dette slår rett inn i driftsøkonomien til kommunen.

For at dette bildet ikke skal overskygge vårt felles arbeid, er det parallelt viktig å sette søkelys på at det finnes mange potensialer i kommunen. Gildeskål kommune har betydelige økonomisk ressurser sammenlignet med mange andre kommuner (ref. KOSTRA undersøkelse). Dette fikk kommuneledelsen se i klartekst når vi besøkte en av sammenligningskommunene i nevnte undersøkelse – Sande i Møre og Romsdal. Sande kommune har måtte – gjøre betydelige mer drastiske endringer og tilpasninger over tid for å harmonere inntekter og utgifter.

Derfor må kommunedirektøren stresse behovet for å justere og tilpasse vår driftsøkonomi i takt med usikkerhet knyttet til inntektsforutsetninger og den demografiske utviklingen i kommunen. Uten at det skal skygge over arbeidet for en positiv samfunnsutvikling, som selvsagt også et langsiktig virkemiddel også i arbeidet med en sunn økonomi.

Gildeskål kommune har gjennom prosjektet «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-26» erkjent å ha en økonomisk tilpasningsutfordring over tid. Dette fordi vi slik mange mindre kommuner, er utfordret demografisk (sammensetning av befolkning), og fallende innbyggertall.

Prosjektet «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-26» er etablert fordi den underliggende inntektsøkonomien til kommunen (skatt, rammetilskudd, brukerbetaling og eiendomsskatt) ikke er tilstrekkelig til å dekke våre utgifter, og inntektene kompenseres ikke tilstrekkelig for utgiftsveksten i sektoren og i samfunnet i stort.

Det er gjennom denne inntektsøkonomien vår oppdragsgiver Staten, mener skal være tilstrekkelig for å produsere tjenester til våre innbyggere med. Slik er det ikke i Gildeskål og i mange svært mange andre kommuner.

For å kompensere den underliggende statlige- og brukerfinansierte økonomien er Gildeskål kommune avhengig av tilleggsinntekter.

Denne kan i korthet oppsummeres følgende:

- Eiendomsskatt på bolig og næring
- Havbruksfondet (inntekter vi får kompensert, fordi næringen bruker våre sjøarealer)
- Inntekter fra kraftproduksjonen i kommunen (konsesjonskraft og eiendomsskatteinntekter)
- Finansinntekter fra plasseringer av kommunens frie likviditet

Derfor er vår felles oppgave både administrativt og politisk blitt vesentlig forsterket fra 2022 til 2023. Ambisjonene om gode offentlig tjenester i kvalitet, volum – nært hvor menneskene bor – for å redusere lekkasjen av mennesker til mer urbane strøk - utfordres ytterligere. Dette fordi vi tvinges å løse disse ambisjonene med enda mindre penger en utsiktene tilsa i økonomiplanperioden presentert i budsjettet for 2022.

En effekt av krig og uro i Europa er at kommunene igjen mottar flyktninger. Dette er en konflikt med potensial å bli langvarig. Det er derfor grunn å tro at Ukrainske krigsflyktninger kan bli innbyggere i vår kommune i lang tid fremover. Dette er en av krigens paradokser med en grad av positivt fortegn for vår kommune– gjennom at disse kan representere en motvekt til fraflytning – ved at en del kan velge å bli innbyggere og representere sårt tiltrengt arbeidskraft i vår kommune på lang sikt.

Gildeskål kommune har helt frem til budsjettet 2022 i stor utstrekning videreført sin eksisterende drift fra foregående år med mindre justeringer. Det betyr at vi har konsekvensjustert fjorårets driftsnivå med lønns og prisvekst.

I fra budsjettet for 2023 – gjennomfører vi en reduksjon i vår drift for å imøtekomme med de ambisjonene kommunene har lagt i prosjektet «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-26».

Denne reduksjonen ble operasjonalisert gjennom de vedtatt rammene samhandlingsområdene fikk for 2023, presentert i kommunestyrets sak 39/22. I all vesentlighet har samhandlingsområdene klart og levere kommunedirektøren et driftsbudsjett innenfor de rammene i nevnte sak. Selv om det er noen avvik fra rammene (blant annet lønnsoppjøret fra 2022 som ikke lå inne) – leverer vi et budsjett på makronivå innenfor de ambisjonene vi har for budsjettet 2023.

Gildeskål kommune salderte budsjettet for 2022, ved bruk av 22.5 MNOK av frie fondsmidler for å balansere budsjettet for inneværende år. Kommunedirektøren legger frem et budsjett for 2023 – hvor forslaget bygger bruk av frie fondsmidler på 17 MNOK. Det er en reduksjon på om lag 5 MNOK, som imøtekommer intensjonene i bærekrafts prosjektet (ref. kommunestyrets sak 23/22)

Det er viktig for kommunedirektøren å gi honnør til organisasjon for vel gjennomført budsjettarbeid fra sommeren 2022. Kommuneorganisasjonen ble i årets budsjettarbeid utfordret i en helt ny arbeidsmetodikk for budsjettarbeidet, gjennom at vi gav samhandlingsområdene en økonomisk ramme for sin virksomhet. Konsekvensen av dette er at områdene har måtte ha utarbeidet sine budsjetter helt fra bunnen av.

Når man i tillegg tar høyde for at kommunen – grunnet forhold helt utenfor sin kontroll også har fått betydelig økte utgifter i 2023. Blant annet økte rente og avdragsutgifter fra 2022 til 2023 – på 9 MNOK. Og økende utgifter barnevern – grunnet omleggingen i finansiering mellom stat og kommune i bruk av tiltak. En større av utgiftene tilfaller nå kommunene selv.

En del av disse utgiftsøkningene fanger vi likevel opp gjennom økte inntekter for salget av konsesjonskraften for 2023 som ble betydelig styrket fra 22 til 23 (+ 3 MNOK).

Kommunedirektøren vurderer derfor at organisasjonen i realiteten har maktet å redusere sine driftsbudsjetter - mer enn de 5 MNOK som var intensjonen i bærekrafts prosjektet.

I budsjettet for 2022, valgte kommunedirektøren å visualisere kommuneøkonomien på et overordnet nivå å være i ferd med å bli gult, i en trafikkmodell tenkning. Med bakgrunn i året vi har bak oss – er det grunnlag å hevde at på overordnet nivå er den totale økonomien til Gildeskål kommune gul nå.

«Ansvarlig og bærekraftig økonomi» - prosjektet inn i økonomiplan perioden

Kommunestyret vedtok oppstart av prosjektet «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-26», i budsjettvedtaket 2022. Ståstedsanalysen utført av KS, ble presentert til kommunestyret 10.mars d.å. Arbeidet med dette prosjektet har pågått i hele 2022 og vært en sentral føring i arbeidet med budsjettet.

Intensjonen til prosjektet er en systematisk grundig gjennomgang av hele kommunens tjenesteproduksjon i et økonomisk perspektiv. Hvor man særskilt legger vekt på den forventede demografiske utviklingen i Gildeskål samfunnet i de kommende årene. Færre unge og flere eldre.

Kommunedirektøren vurderer Gildeskål å ha et noe større «tidsvindu» en mange nabokommuner – for å kunne omstille – og ta ned avhengigheten av å bruke våre ekstraordinære inntekter til å saldere budsjettene våre med. Dette tidsvinduet er med årets utvikling blitt mindre - er kommunedirektørens faglige vurdering.

Det betyr at man sannsynligvis øke ambisjonene i prosjektet og øke tilpasningsbehovet. Det kan bety at vi allerede fra budsjettet 2024, bør være forberedt å se på evt. strukturelle grep. Arbeidet med budsjett 2023, vurderes å ha tatt betydelig ut av potensialet for effektivitet og produktivitet.

En manglende tilpasning vil forsterke utfordringene, og kan tvinge oss å vurdere virkemidler listet opp nedenfor, noe som kommunedirektøren vurderer å være siste skanse – og bør ikke benyttes.

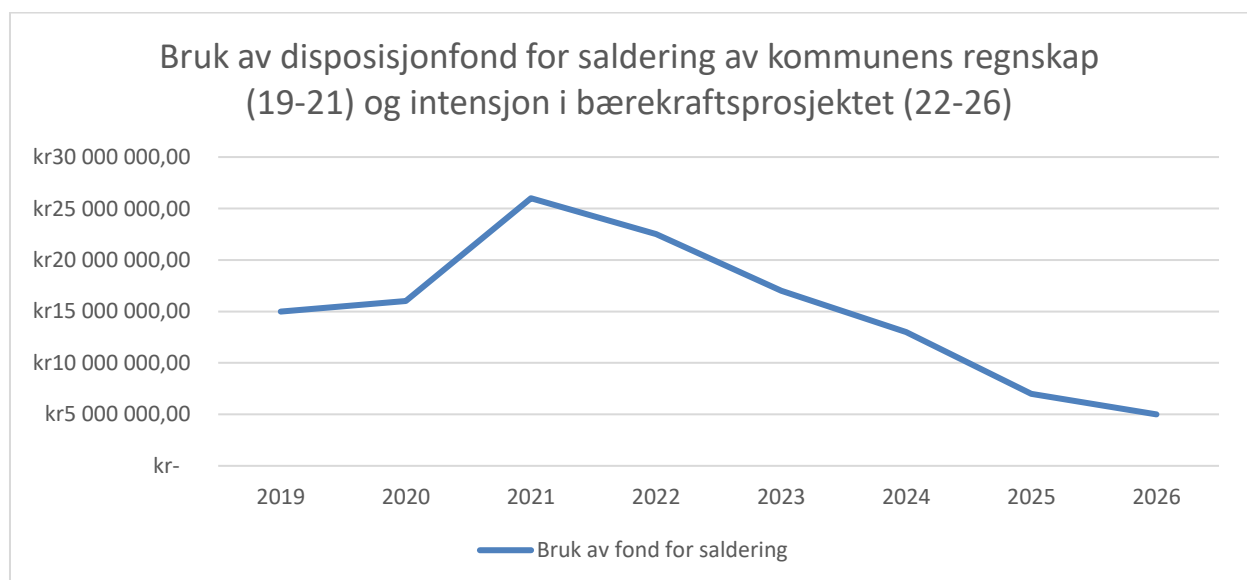
- Bruk av minimumsavdrag på egne lån
- Estimere økt skatteinntang ut over statens anbefaling
- Enda høyere bruk av fri fondsavsetninger
- Økte avkastningsforventninger
- Bruk av premiefond

Fokus i arbeidet med prosjektet har vært langs følgende akser:

- En felles virkelighetsforståelse
- Etablere ambisjoner og konkrete målsetninger for prosjekt «En ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-2026»
- Vurdere ambisjonene av lånefinansierte investeringer (ergo nedbetaling av eksisterende gjeld). Sette ting på vent – dra investeringsønsker utover en lengre tidsakse.
- Vurdere å redusere omfang og nivå av våre tjenester i takt med demografiske endringer
- Vurdere og se på egen prissetting av kommunens tjenester
- En ståstedsanalyse om økonomisk effektivitet dagens kommuneorganisasjon er (alle sektorer)
- Vri tjenesteleveransene i tråd med forventet demografisk utvikling – færre unge og flere eldre

Kommunedirektør erkjenner at et slikt budskap har organisasjonen, kommunens folkevalgte og innbyggere hørt tidligere. Det er heller ikke unikt for Gildeskål kommune. Det er likevel en plikt for kommunedirektøren - og faglig gjenta dette budskapet, så lenge det er relevant.

Kommunens erfaringsmateriale fra de senere års budsjettarbeider stadfester en voksende økonomisk tilpasningsutfordring. Derfor handler vår tilpasningsutfordring mye om hvor store frie midler vi har måtte benytte oss av for å kunne saldere kommunens budsjetter og regnskaper i balanse.

Grafen ovenfor illustrerer kommunens bruk av fondsmidler. Slik det er illustrert er salderingsbehovet tiltagende i perioden 19-21. I tillegg vil kommunen i 2022 måtte bruke betydelige mer midler i sin saldering av regnskapet enn vedtatt budsjett. Dette gjør at vi kommer til å starte med en betydelig svekket balanse på frie fond ved starten av neste år.

Den økte fondsbruken tilskrives ikke betydelige avvik i driften, men som et resultat av betydelige tap i finansmarked, reduksjon av forventede inntekter fra havbruksfondet m.m.

Intensjonen for prosjektet – og med gyldighet fra budsjett 2023, er å definitivt «brekke» denne linjen nedover – og i framskrivningen i grafen ovenfor er målsetningene i bærekrafts prosjektet lagt inn i perioden.

Kommunens handlingsrom – disposisjonsfondet

Kommunens handlingsrom er i stor utstrekning definerte av våre til enhver tids frie reserver (les frie fondsmidler). Det er riktig å hevde at disse er under et større press i årets budsjett – grunnet de mange forhold som har endret seg i løpet av 2022.

I budsjettet for 2022, ble følgende tabell presentert for den forventede utvikling i kommunens frie fondsmidler for økonomiplan perioden:

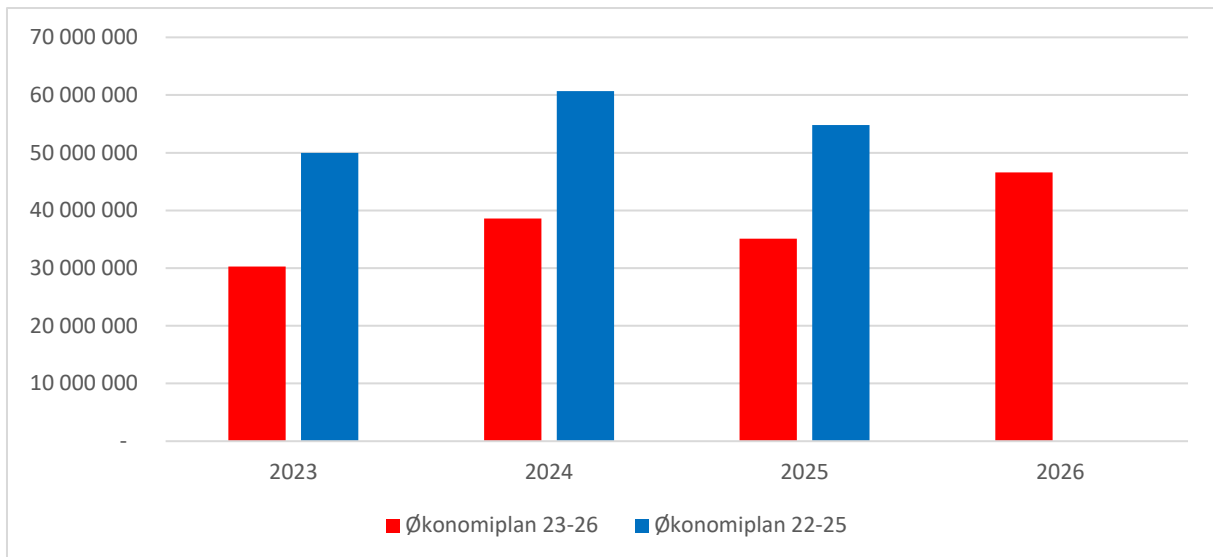
Disposisjonsfond	2022	2023	2024	2025
Anbefalt (8 %)	21,4 mnok	19,9 mnok	21,2 mnok	19,9 mnok
Budsjettert disposisjonsfond i kr	56,6 mnok	50,0 mnok	60,7 mnok	54,8 mnok
Budsjettert i % av	21,15 %	20,11 %	22,85 %	22,01 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	35,2 mnok	30,1 mnok	39,5 mnok	34,9 mnok

Ut fra kjente forutsetninger i utarbeidelsen av budsjettet for 2022, var dette relativt sikre størrelser ut fra kjente faktorer. Dette fremskrev en jevn vekst i fondets størrelse – og ville være på nærmere 55 MNOK ved planperiodens slutt.

Ut fra de endrede forutsetninger fra 2022 til 2023, presenterer vi følgende prognoser for utviklingen i kommunens frie midler (disposisjonsfondet):

Disposisjonsfond	2023	2024	2025	2026
Anbefalt (8 %)	22,8 mnok	24,0 mnok	22,9 mnok	24 mnok
Budsjettert disposisjonsfond i kr	30,3 mnok	38,6 mnok	35,1 mnok	46,6 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	10,6 %	12,86 %	12,25 %	15,45 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	7,5 mnok	14,6 mnok	12,2 mnok	22,6 mnok

Sammenligner man situasjonen gjennom de to tabellene ovenfor ser vi at det prognosene for kommunens frie midler er betydelig redusert – sammenlignet med budsjett 2022. Eksempelvis er 2024 tallene redusert med 22 MNOK fra over 60 MNOK til 38.6 MNOK – slik tabellen illustrerer.

Tilsynelatende fremstår det likevel som vi i planperioden 2023-26 – får en vekst i disposisjonsfondet. Det er riktig å hevde at denne forutsetningen i budsjettet er meget usikkert.

Det er en reel fare for at kommunens frie midler allerede i den kommende økonomiplan perioden kan bli betydelig lavere enn de framskrivinger presentert i budsjettdokumentet.

Usikkerhet knyttet til fondets størrelse ved årsslutt 2023:

- Fondets størrelse per 31.12.2023 bygger på en prognose på tap i finans i 2022 på 10 MNOK (slik vedtatt i budsjettregulering tertial 2/22) – per dags dato er tapet 18 MNOK. Dersom dette tapet står seg ut året (2022) – vil fondets størrelse reduseres tilsvarende og være på 22 MNOK per 31.12.2023.
- Videre bygger det på en prognose om 0 avkastning i 2023. Med bakgrunn i utsiktene i verdens finansmarkeder er dette en usikker prognose. Dersom kommunen eksempelvis «taper» også 10 MNOK i finans i 2023 – vil fondet med begge disse nevnte forutsetningene være på 12 MNOK per 31.12.2023.

Videre inn i plan perioden er det slik kommunedirektøren vurderer svært mange faktorer kommunen ikke selv har direkte kontroll med per tiden.

- Utvikling av rentebaner
- Inflasjon og fare for en påfølgende lønns spiral
- Betydelig økt usikkerhet om kommunens særskilte inntekter
 - a) Finansinntekter – resesjon i verdensøkonomien - kan medføre tap gjennom hele perioden.
 - b) Havbruksfond – konsekvensene av endret skatteskjerpelse for næringen og innføring av grunnrenteskatt i havbruksnæringen
 - c) Intensjonene i inntektsutjevning utvalget – kan medføre omfordeling av naturressurs inntekter kommunen har – samt få effekt for eiendomsskattegrunnet for kraftverkene i fremtiden
 - d) Energiinntekter – både eiendomsskatt – og energipriser inn i fremtiden

Den urolige verdensøkonomien har redusert verdien av den plasserte finansporteføljen vår betydelig. Det er grunnlag å hevde at finansmarkedene fremover er høgst usikker – spesielt så lenge den

pågående konflikten i Ukraina vedvarer. Det betyr i klartekst at vi må ta høyde for at vi kan se «tap» i kommunens finansielle portefølje i hele økonomiplanperioden.

Framskrivningen av disposisjonsfondet slik presentert i dokumentet – bygger som nevnt på 0 avkastning i 2023 (kan bli negativt), og 6 MNOK i avkastning i resten av perioden 24-26 (tall det er usikkerhet knyttet til). Disse forutsetninger berører ikke driften vår direkte for budsjett 2023 – da vi fortsatt ikke er i den situasjonen av vi ikke salderer våre driftsbudsjetter med finansavkastning.

Det er viktig å huske at på lik linje som vi regnskapsfører urealiserte gevinster på økning av porteføljen – må kommunen føre urealiserte tap på porteføljen. Det er derfor viktig å huske at dette «kun» er regnskapstekniske gevinster og tap inntil vi løser inn porteføljen (deler av den).

Slik nevnt i budsjettet for 2022, hadde vi ingen statlige garantier for at havbruskfondet vil være en sikker og vedvarende inntekt inn i fremtiden. Dette har kommunen allerede fått erfare gjennom de statlige endringer i skatteregime høsten 2022 – som har påvirket spesielt investeringsverden i næringen – som reduserte inntektsforventningene fra havbruskfondet i perioden 23-26 (slik presentert på side 36).

I år medførte det en umiddelbar effekt ettersom en betydelig andel av utbetalingene fra «Havbruskfondsinntektene» er knyttet til auksjonene av nye konsesjoner. Dette medfører ytterligere «tap» og større fondsbruk allerede i 2022.

Framskrivning av økonomien er preget av betydelige større grad av usikkerhet nå - enn ved forrige budsjettprosess. Slik nevnt har samfunnsutviklingen det seneste år – gitt oss mange uforutsigbare faktorer på samme tid - som vil påvirke kommunens økonomi inn i fremtiden.

Kommunens videre arbeid med en ansvarlig og bærekraftig økonomi bør derfor forseses. Det betyr at vi må intensivere ambisjonene i arbeidet med utgiftsreduksjoner allerede i 2023, med intensjon om å få til større reduksjoner i driftsnivået enn det som er foreslått i sakene i prosjektet «Ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-26».

Intensjonen i prosjektet er en ytterligere reduksjon av driftsnivået på 4 MNOK for 2023 – men det er kommunedirektørens vurdering at denne bør økes. Kommunedirektøren legger frem egen sak knyttet til anbefalinger for omstillingsprosjektet i 2024 til formannskap og kommunestyre i desember. Det er viktig å merke seg at økonomiplanperiode-tallene ikke er korrigeret for de «positive» resultater vi makter å oppnå i omstillingsprosjektet. Det vil derfor motvirke de utfordringer beskrevet i denne innledningen.

Videre anbefaler kommunedirektøren sterkt at vi arbeider med å redusere investeringer. Kommunen bør i planperioden vurdere nødvendigheten alle påbegynte investeringsprosjekter svært strengt – og være ytterst forsiktig med lansering av nye investeringer. Spesielt de investeringer man søker løst med fremmed kapital (lån).

I tillegg – slik presentert er utviklingen i vår frie kapital presset. Det betyr at det er utfordrende også å prioritere investeringer – som benytter seg av oppsparte midler. Kommunedirektøren mener at det ville vært gunstig og hatt en handlingsregel – hvor kommunen brukte en % andel av egne sparepenger i alle investeringer for å presse ned lånegjelden på sikt.

Investeringer med bruk av egenkapital – bundet driftsfond (plasserte penger fra Sjøfossen salget) er også utfordrende – da kommunen per i dag vil måtte realisere reelle tap ved utløsning av kapitalen i porteføljen.

Kommunedirektøren erkjenner at dette spesielt er krevende politisk – da dette vil sette ønsket politisk utviklingsarbeid på vent. Det vurderes likevel å være det eneste faglige forsvarlige forslag.

Konklusjon budsjett 2023 – og Økonomiplan perioden – 24-26

Kommunedirektøren ber organisasjonen, folkevalgte, og innbyggere å erkjenne at vi går inn i et budsjettår og en økonomiplan periode - preget av betydelig usikkerhet. Den generelle utviklingen i verden omkring oss påvirker oss lokalt i vesentlig grad. Kommunedirektøren maner derfor oss alle å utvise stor økonomisk forsiktighet i årene foran oss.

Organisasjonen har levert på budsjettoppdraget for 2023 – og utarbeidet et driftsbudsjett i tråd med de forutsetninger presentert i omstillingsprosjektet «Ansvarlig og bærekraftig økonomi 2023-26». Kommunedirektøren erkjenner likevel med bakgrunn i årets mange dramatiske hendelser i storsamfunnet – at omstillingstakten med fordel kunne vært høyere. Primært begrunnet med en tiltagende risiko at utviklingen i våre frie reserver er under press i perioden – slik beskrevet. Rentebaner, inflasjon og evt. påfølgende lønns spiral kan sette oss under ytterligere press. Målsetningene i prosjektet er å se på nivåer og terskler for tjenestene våre – men kommunedirektøren anbefaler at vi allerede i 2023, begynner å se på strukturelle grep.

Det er mange kommuner omkring oss – som gjennom å ha utsatt nødvendige tilpasninger av økonomien, i forhold til samfunnsutvikling, og demografi som har utarmet sine frie reserverer. Dette gjør at vi ser mange kommuner som må i gang med store vanskelige omstillinger i løpet av en kort tidsperiode. Det er ekstremt krevende å havne i en slik tidsklemme – da det skaper betydelig uro og usikkerhet i organisasjonen, folkevalgte og innbyggere.

Kommunedirektøren erkjenner at det er utfordrende å signalisere så sterkt at det er behov for å vurdere alle våre investeringer strengt. Investeringer handler både om nødvendige handlinger – og et vesentlig virkemiddel – for å realisere ønsket politikk. Det vurderes likevel å være faglig forsvarlig å signalisere – da gjeldsutviklingen vår – spesielt nå med økende renteutgifter – presser inn mot den øvrige produksjonen av kommunale tjenester. Det er derfor ekstraordinær grunn til å holde igjen – utsette – avvente investeringer med fremmed kapital - inntil vi med større presisjon kan se utviklingen på prisen til penger (rentebaner).

Kommunedirektøren avslutter likevel å si at kommunen har gode tjenester – høgt tjenestenivå – og fortsatt et tidsvindu å harmonere våre utgifter – og bedre tilpasse oss på en god måte. Derfor må vi søke å fortsette arbeidet å redusere vår avhengighet til våre ekstraordinære inntekter. Året vi er inne i – har vist at vi på kort sikt kan oppleve dramatiske omveltninger – som i betydelig grad endrer forutsetningene for disse inntektene.

Gildeskål, 11. november 2022

Geir Mikkelsen
Kommunedirektør

1. Om plandokumentene

Dette dokumentet skal gi et godt beslutningsgrunnlag for framtidig styring og utvikling av Gildeskål kommune ved at det i ett og samme dokument integreres følgende tema og beslutninger:

- Samfunnsplanens handlingsdel 2023-2026
- Økonomiplan 2023-2026
- Budsjett 2023

Gildeskål kommune har et omfattende planverk og 2016 var det første året hvor kommunen aktivt og systematisk tok i bruk dette plansystemet. Plansystemet, med kunnskapsgrunnlaget i bunn, legger grunnlaget for kommunens handlingsdel og økonomiplan.

Mye av planverkarbeidet foregår isolert innenfor en virksomhet eller et prosjekt. Ofte vil tiltakene som er utarbeidet i planene ha økonomiske konsekvenser og ethvert tiltak som skal gjennomføres må finansieres, uansett om det dreier seg om drifts- eller investeringstiltak. Dette gjøres i budsjett og økonomiplanarbeidet. Det er altså ikke før tiltakene i planene blir realitetsbehandlet i budsjettet at vi kan si at de prioriteres eller ikke.

Noen tiltak får konsekvenser ut over ett år. Disse tiltakene synliggjøres i årsbudsjettet og i økonomiplan. For å sikre den økonomiske handlefriheten må kommunen ha en formening om hvordan finansieringen skal være på sikt.

Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen er et redskap som skal gjøre det mulig å binde planene sammen og knytte dem til de finansielle mulighetene kommunen har, eller regner med å skaffe seg. Det knytter seg større usikkerhet til planer som gjelder for flere år frem i tid enn til et årsbudsjett. Det er derfor naturlig at økonomiplanen er enklere og mindre detaljert enn et årsbudsjett. Det betyr at det i økonomiplanen vil være naturlig å fokusere på rammer og større enheter av inntekts- og utgiftstyper. Økonomiplanen er dermed en forenklet oversikt over ressursanskaffelser og ressursanvendelse på lengre sikt.

Økonomiplanen må sees i sammenheng med kommunens øvrige planverk, årsmeldinger, årsberetninger og budsjettdokumenter. De er alle viktige bakgrunnsdokumenter i arbeidet med handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen.

Budsjett 2023 er en naturlig konsekvens av prioriterte tiltak. Her føres inntekter og utgifter knyttet til de tiltak som er prioritert.

1.1 Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens plass i plan og budsjettssystem

Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens rolle i kommunens plan- og budsjettssystem kan illustreres som vist i figuren under.

Gildeskål kommunes plansystem (ref. Utviklingskompetanse AS)

4-ÅRS SYKLUS	ÅRLIG SYKLUS	KONTINUERLIG
Langsiktig og strategisk planlegging	Prioritering av tiltak og organisering	Gjennomføring av tiltak og endringer
Strategisk planlegging	Taktisk planlegging	Operativ planlegging
Plan- og bygningloven	Kommuneloven	Kommuneloven m.m

Handlingsdelen og økonomiplanen skal bygge på de fysiske planene og de generelle og sektorielle målene som er nedfelt i den langsiktige delen av *kommuneplanen*. Visjonen i kommuneplanen er:

«Levende samfunn fra hav til fjell»

1.2 Lovkrav til handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanen

Plan- og bygningsloven (PBL) setter krav om at samfunnsdelen skal ha en handlingsdel. PBL § 11-1 sier at kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen, etter kommuneloven § 14-2 bokstav a, kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter PBL § 11-1.

Handlingsdelen er et viktig strategisk verktøy som kan brukes til å sikre gjennomføring av kommuneplanens samfunnsdel. Handlingsdelen konkretiserer handlingsmål og tiltak knyttet til samfunnsdelens visjoner, strategier og mål. Slik legges føringer for utviklingen i kommunen og grunnlaget for kommunens konkrete prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver innenfor kommunens økonomiske handlingsrom de neste fire år. Gjennom denne konkretisering kan kommunens innbyggere lettere forstå prioriteringene i planen, og planen blir mer operativ for kommunestyret. Dette er i samsvar med plikten etter kommuneloven § 14, som stiller krav om at kommuner skal utarbeide en fireårig plan for sin egen økonomi, med oversikt over forventede inntekter, bruken av midlene og prioriterte oppgaver. Dermed åpner plan- og bygningsloven opp for at planlegging av den daglige drift og prioritering av tjenesteområdenes tiltak i økonomiplanperioden kan samordnes med gjennomføringen av handlingsdel til kommuneplanen. Kommunen kan derfor velge å la tjenesteområdenes årsbudsjett og økonomiplan etter kommunelovens kapittel 14 inngå i handlingsdelen. Det er denne metoden som ligger til grunn for handlingsdelen og økonomiplanen som kommunedirektøren legger frem. Budsjett og økonomiplan skal ses på som et økonomisk handlingsprogram på kort og på mellomlang sikt, og viser hvordan kommunen tenker å arbeide for å nå mål og gjennomføre tiltak for tjenesteområdene innenfor de økonomiske rammene de neste fire år.

Kommunen er ofte avhengig av rammebetingelser som er utenfor vår kontroll. For å klare å fange opp nye eller endrede behov, er det viktig å ha et system for å oppdatere handlingsdelen slik at den ikke blir utdatert som styringsdokument. Derfor er det også pålagt å gjøre årlig vedtak om oppdatering av kommuneplanens handlingsdel. Kommunedirektøren skal jfr. kommuneloven § 14-5 rapportere til kommunestyret to ganger i året om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Det er kommunestyret som vedtar kommuneplanens handlingsdel. Tilsvarende praksis er det for økonomiplanen etter kommuneloven § 14-3. For å oppnå en best mulig samordning av prosess og innhold, legger lovverket til grunn at det er formannskapet som innstiller til det samlede planvedtaket også når kommuneplanens handlingsdel omfatter økonomiplanen. Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den. Dette gjelder ikke for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

Når arbeidet med kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan integreres, forutsettes det at kravene både i plan- og bygningsloven og kommuneloven etterleves. Et viktig krav er at planleggingen av virksomheten skal skje innenfor kommunens økonomiske rammer.

1.3 Øvrige sektorplaner

Kommunen har flere sektorplaner. Det er virksomhetsspesifikke planer, og for de som inneholder tiltak som må finansieres vil de realitetsbehandles i budsjettarbeidet. Nedenfor følger oversikt over prioriterte plan- og utviklingsoppgaver i kommunal regi for 2020-2023. Tabellen er hentet fra Gildeskål kommunes planstrategi 2020-2023 som ble vedtatt 18.06.2020, revidert 12.05.2021.

Stor «X» betyr at planen skal revideres. Liten «x» betyr at for disse planene skal handlingsplan/tiltaksliste behandles årlig.

Planens navn	Forrige vedtak	Behov	2020	2021	2022	2023	Ansvarlig
Langsiktig (4 år og >):							
Kunnskapsgrunnlaget	2020	Revidering	X	X	X	X	Ledergruppe
Kommuneplanens Samfunnsdel	2016	NY	X				Arealplanlegger
Kommuneplanens Arealdel	2016	Revidering		X			Arealplanlegger
Handlingsdel med økonomiplan	2019		X	X	X	X	Økonomisjef/ledergruppe
Helhetlig ROS-Analyse	2013	Revidering	X				Beredskapskoordinator
Plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap	2016	Revidering	X				Beredskapskoordinator
Trafikksikkerhetsplan	2019	Revidering	x	x	x	X	Arealplanlegger
Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv	2019	Revidering	x	x	x	X	Folkehelsekoordinator
Oversiktsdokument for folkehelsesituasjon	2019	Revidering		X		X	Folkehelsekoordinator/ledergruppe
Ruspolitisk plan med alkoholpolitisk handlingsplan	2017	Revidering	X				Helse og omsorg/Politisk sekretariat
Reiselivsstrategi		NY		X			Kommunedirektør/SNU
Personalpolitisk Handlingsplan		Revidering	X				Personal og organisasjon
Arkivplan	2015	Rulleres ved behov					Politisk sekretariat
IKT Plan	2016	Årlig rullering av tiltaksdel	X	x	x	x	IKT
Kulturminneplan		NY		X			Kultur
Klima- og miljøplan		NY			X		Teknisk
Oppvekstplan		NY			X		Familie, oppvekst og kultur
Helse- og omsorgsplan		NY			X		Helse og omsorg
Bolystplan		NY				X	Ledergruppe
Kortsiktig (< 4 år):							
Beredskapsplan for kommunal kriseledelse	2017	Revidering	X	X	X	X	Beredskapskoordinator

Plan for helsemessig og sosial beredskap	2017	Revidering	X	X	X	X	Helse og omsorg
Smittevernplan inkl. tuberkulosekontrollprogram	2015			X			Helse og omsorg
Beredskapsplaner skoler	2018		X	X	X	X	Familie, oppvekst og kultur
Beredskapsplan vannforsyning	2017	Revidering		X			Teknisk
Boligpolitisk plan	2016	Revidering Handlingsdel		X		X	Helse og omsorg/Teknisk
Vedlikeholdsplan for tekniske bygg og kommunale anlegg	2020	Revidering			X	X	Teknisk
Overordnet ernæringsplan	2016		X				Helse og omsorg
Kompetanseplan	2014		X				Personal og organisasjon
Reguleringsplaner, kommunal regi							
Nygårdsjøen/Ertenvåg havn	1991	Revidering			X		Arealplanlegger
Sørarnøy Sentrum	1985	Revidering				X	Arealplanlegger
Sørarnøy havn		Revidering	X				Arealplanlegger
Sundsfjorddalen		NY				X	Arealplanlegger
Gang- og sykkelvei Mårnes-Sandhornøy skole		NY		X			Arealplanlegger
Gang- og sykkelvei Inndyr sentrum		NY		X			Arealplanlegger
Gildeskål kirkested		NY	X				Arealplanlegger
Vågsosen havn		NY		X			Arealplanlegger
Kråkneshaugen, Sandhornøy		NY		X			Arealplanlegger
Øya		Revidering		X			Arealplanlegger
Skeineshaugen		Revidering		X			Arealplanlegger

1.4 Organisering av arbeidet og prinsipper som er lagt til grunn

Arbeidet med årsbudsjett 2023, handlingsdel og økonomiplan 2023-2026 er omfattende. Kommunedirektørens ledergruppe bestående av kommunedirektør, kommunalsjef helse og omsorg, kommunalsjef familie, oppvekst og kultur, kommunalsjef teknisk, kommunalsjef økonomi og administrasjon og virksomhetsleder HR og stab har alle hatt ansvar og arbeidet med dette dokumentet og innholdet i budsjett, handlingsdel og økonomiplan. Kommunedirektørens fagressurser i staben har bidratt på spesifikke områder.

Kommunedirektørens ledergruppe har arbeidet med dette sammen og hver for seg med sine mellomledere og ansatte. Hovedprioriteringene og retningen i budsjettet er utarbeidet i samråd med virksomhetslederne. Hovedretningen er en videreføring av dagens drift, da det foreløpig ikke er utpekt en retning som gir endringer i økonomiplanperioden.

Naturligvis har det vært størst fokus på de nærmeste årene da vi her har informasjon av høyere kvalitet.

I arbeidet med budsjett 2023 er det tatt utgangspunkt i opprinnelig budsjett for 2022. Hvert hovedansvarsområde fikk tidlig i budsjettprosessen tildelt en foreløpig ramme som var lavere enn for 2022. Denne har blitt justert underveis ut fra prioriterte satsinger.

Kommunedirektørens ledergruppe har samlet vurdert, med bakgrunn i kommuneplanens samfunnsdel, hvilke tiltak som er viktigst for kommunen som helhet å satse på. Nye tiltak som kommunedirektøren foreslår, både innenfor drift – og investeringsbudsjettet, er omforent i kommunedirektørens ledergruppe.

Gildeskål kommunens årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 er satt opp i tråd med kommuneloven og de anbefalingene som gis av foreningen for god kommunal regnskapskikk. Det er gjort konkrete vurderinger i forhold til forsiktighet og vesentlighet. Beregninger som ligger til grunn er enten gjort av kommunedirektørens ledergruppe eller samarbeidspartnere. Makroøkonomiske betraktninger som ligger til grunn for våre egne beregninger er i det vesentlige gjort av andre, som f.eks SSB, KS, KLP, samarbeidende banker og andre.

2. Kommuneplanens mål og sentrale føringer for handlingsdel og økonomiplan

Kommuneplanens samfunnsdel gir retningen for utviklingen i Gildeskål kommune. Ved å samles om en felles forståelse av hva Gildeskålsamfunnet er, og hva vi ønsker å oppnå, kan vi jobbe i fellesskap for å nå målene.

Gildeskål kommune skal være en samfunnsbygger, gjennom å være en god tjenesteleverandør, forvalter, myndighet og arbeidsgiver.

Samtidig skal vi være en kommune som sikrer bærekraftig drift og utvikling, ved å jobbe for å oppnå det gode liv i dag, uten at det går på bekostning av kommende generasjoner.

Målene som settes i samfunnsplanen er steg på veien mot visjonen. Strategiene er virkemidlene for å nå målene.

Planen er bygd opp med visjon, fokusområder som inkluderer utvalgte bærekraftsmål, og for hvert fokusområde er det utarbeidet mål og strategier for å komme oss dit vi skal. Fokusområdene er som følger:

Sammen skaper vi fremtiden - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe for å nå målene sammen

Like muligheter til gode liv for alle - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med menneskene

Robuste tettsteder - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med stedene

Et allsidig næringsliv - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med næringsutvikling

På lag med naturen - Denne delen viser hvordan vi vil jobbe med natur og miljø

Gildeskål kommune har med FNs bærekraftsmål i den kommunale planleggingen. Hvert fokusområde i samfunnsplanen har innarbeidet ett eller flere bærekraftsmål.

Sammen skaper vi fremtiden

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Helhetlig og kunnskapsbasert arbeid i kommuneorganisasjonen	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbeide og arbeide tverrsektorielt - Ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning - Tilrettelegge for medvirkning – og involveringsprosesser for alle innbyggere - Sikre at alle tjenestevirksomheter inkluderer og vektlegger folkehelse og FNs bærekraftsmål i sine planverk. Politiske saker skal vurderes ut fra bærekraftsmål. - Lage tydelige og målrettede planer gjennom prosesser basert på kunnskap og medvirkning - Ha fokus på å rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere - Sikre robuste og levende kompetanseutviklingsplaner og rekrutteringsstrategier - Bestrebe høy formal- og realkompetanse og være konkurransedyktig i arbeidsmarkedet
Innbyggerne er stolte av kommunen sin	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeide for økt stolthet og tilhørighet til Gildeskålsamfunnet og stimulere til positivt fremsnakk - Bidra til fellesskapet og frivillig arbeid - Skape grunnlag for menneskers mestring og trivsel
Kommunes medarbeidere skal ha fokus på omdømmebygging	<ul style="list-style-type: none"> - Ha kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – innbyggerne - Løpende nyskaping og utviklingsarbeid skal være et bærende element innen all tjenesteproduksjon – for å være i takt med samfunnsutviklingen - Fokus på best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende økonomiske rammer - Brukermedvirkning skal stå sentralt i tjenesteproduksjonen, gjennom brukerundersøkelser, informasjon og høringer blant innbyggerne
Gildeskål har et aktivt samfunnsliv og levende lokalmiljø	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for aktive lokaldemokrati - Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet - Ha en digital infrastruktur som er lett å bruke, og sikrer god samhandling og utveksling av informasjon mellom innbyggere og kommune
Gildeskål kommune skal ha et høyt arbeidsnærver i kommunen	<ul style="list-style-type: none"> - Fokus på et levende planverk for å sikre et inkluderende arbeidsliv og tett oppfølging av medarbeidere både i forhold til det fysiske- og psykososiale arbeidsmiljøet i organisasjonen - Skape grunnlag for mestring og trivsel gjennom tilrettelegging, fleksibilitet og raushet - Fokus på den ansattes rolle som medarbeider og kulturbygger i egen kommune – samspill og medarbeiderskap - Arbeide for at alle som er ansatt i Gildeskål kommune og ønsker en hel fast stilling skal få det
Samarbeid på tvers av kommunegrensene	<ul style="list-style-type: none"> - Fremme samarbeid med nabokommuner for å styrke regiontankegangen, og stå sterkere som arbeidsmarked og næringsutviklingsarena

Like muligheter til gode liv for alle

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Alle skal oppleve hverdagsmestring, trygghet, tilhørighet og flere leveår med god livskvalitet, helse og trivsel.	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritere forebygging, helsefremming og reduksjon av sosial ulikhet i helse og levekår - Sikre at alle innbyggere har en meningsfull hverdag og sosial støtte - Legge til rette for at folk tar sunne valg - Vektlegge innbyggernes egne ressurser og erfaringer - Jobbe for et inkluderende arbeidsliv og tilrettelagte arbeidsplasser - Skape trygge, attraktive og aktivitetsfremmende tettsteder og bomiljø - Utvikle helse- og velferdstjenester med fokus på likeverd, trygghet, stabilitet og forutsigbarhet - Forebygge skader, vold og ulykker i hjem, skole, fritid og i trafikken - Hindre utenforskap - Nulltoleranse for mobbing i hele Gildeskålsamfunnet
Alle skal ha en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet, inkludering og aktivitet.	<ul style="list-style-type: none"> - Sørge for at barn og unge utvikler ferdigheter til å håndtere morgendagens samfunn - Styrke foreldres mulighet til å gi barn en trygg og god oppvekst - Motvirke barnefattigdom og arvelig fattigdom gjennom å heve kompetanse og sysselsetting hos foreldrene - Sikre at barn og unge har fritidstilbud og møteplasser som fremmer glede, mestring, aktivitet og fellesskap - Jobbe for et inkluderende skole- og barnehagemiljø på tvers av tettstedene - Sikre tidlig innsats på tvers av tjenestene - Sikre at barn og unge har et godt tilbud innenfor psykisk helse - Jobbe for at alle barn og unge opplever mestring på skole og i barnehage - Arbeide for å sikre høy formalkompetanse i skoler og barnehager - Forebygge frafall i videregående skole - Styrke identitetsfølelse og stolthet blant elever, ansatte og foresatte for sin skole/barnehage - Framsnakke hverandre
Alle skal ha en verdig og trygg alderdom- Leve hele livet	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for frivillighet, deltakelse og inkludering slik at eldre kan fortsette å være en ressurs for samfunnet også etter at de er ute av arbeidslivet - Legge til rette for å kunne bo hjemme så lenge som mulig - Sikre trygghet og forutsigbarhet i helsetjenester og servicetilbud - Sørge for møteplasser som fremmer aktivitet og sosial kontakt - Arbeide for høy formalkompetanse blant helsepersonell - Sørge for opplevelse av å bli hørt og tatt på alvor - Sikre god informasjon og mulighet for medvirkning - Legge til rette for valgfrihet i helse- og omsorgstjenestene - Legge til rette for universelt utformede turstier i nærmiljøet med merking, skilting og informasjon, samt fiskeplasser for personer med nedsatt funksjonsevne der dette er mulig - Sikre kulturtilbud og felles aktiviteter alle kan delta på - Øke kontakten mellom eldre og unge i kommunen

Robuste tettsteder

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Alle skal bo godt i rauser og aktive lokalsamfunn	<ul style="list-style-type: none"> Tilgjengelighet for alle! Et viktig grunnlag for aktivitet, deltakelse og et inkluderende samfunn er universell utforming. Universell utforming bygger på prinsippet om at alle mennesker, så langt det lar seg gjøre, skal ha like muligheter til å benytte seg av produkter, bygg og uteområder. Hensynet til universell utforming skal ivaretas i alt kommunalt planarbeid. Tilbud og muligheter i kommunen skal synliggjøres både på nett og gjennom en god og tydelig skilting. Målet er tilgjengelighet for alle i alt vi gjør. Fremme frivillighet og deltakelse ved å mobilisere lokalsamfunnens ressurser med vekt på innbyggernes egne kompetanser og erfaringer Planlegge og utvikle universelle grøntområder, friluftsområder og møteplasser som er tilgjengelige for alle Åpne offentlige rom for variert bruk og skape møteplasser for økt utfoldelse, rekreasjon og sosialt fellesskap på tvers av alder, livssyn og etnisk bakgrunn Sikre muligheter for friluftsliv og rekreasjon i nærområdet Jobbe for økt opplevelse av fellesskap på tvers av tettstedene
Satse på sentrumsutvikling og tettstedssnær boligutvikling	<ul style="list-style-type: none"> Sikre arealer som gir Gildeskål bedre utviklingsmuligheter Fortetting av bebygde områder Etablere gang- og sykkelveier i tettsteder for å øke trafikksikkerheten, fremme fysisk aktivitet og redusere bilkjøring Etablere flere attraktive boligtomter som gjør det mulig å realisere bygging av eget hjem i Gildeskål
Gildeskål er et attraktivt sted å bo, spesielt for mennesker i etableringsfasen	<ul style="list-style-type: none"> Legge til rette for boligutvikling slik at det er rom for befolkningsvekst Gildeskål kommune skal, både som egen aktør og gjennom tilrettelegging og i samarbeid med private aktører, sikre et bredt og tilstrekkelig botilbud som treffer de ulike målgruppene Det skal være boliger for alle livsfaser, i varierte og trygge bomiljø Kommunen skal medvirke til å skaffe boliger til vanskeligstilte personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet Inkludere tilflyttere på arbeidsplassen og i lokalsamfunnet
Ha gode kultur- og fritidstilbud for alle innbyggere	<ul style="list-style-type: none"> Legge til rette for lek, aktivitet, kulturtilbud, naturopplevelser og fritidstilbud for alle, med hovedfokus på barn og unge Utvikle pilgrimsleden, Gildeskål kirkested og andre kultur- og møteplasser Informere og inkludere lokalbefolkningen i Gildeskål i kirkestedprosjektet Stimulere til aktiv bruk av naturen og Láhko nasjonalpark
Ha en moderne infrastruktur, også digital, som er tilpasset innbyggernes behov	<ul style="list-style-type: none"> Arbeide for et utvidet kollektivtilbud med større forutsigbarhet og samordning Arbeide for gode og forutsigbare kollektivtilbud internt og ut av kommunen for alle innbyggere, med særlig tilrettelegging for barn, unge, eldre og arbeidspendlere Etablere gatelyst på steder hvor folk oppholder seg Systematisk arbeide for å ha en høy kvalitet på det kommunale vei- og veilysnettet Ha moderne og godt utbygd strømmnett, mobilnett og internettforbindelse i hele kommunen Helhetlig og koordinert infrastrukturbygging, som sikrer tilgang på rent vann og forsyningssikkerhet for strøm

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Gildeskål er en trygg kommunemed god beredskap mot uforutsette hendelser	<ul style="list-style-type: none"> - Samfunnssikkerhet og beredskap skal vurderes i alle virksomheter og planprosesser med kartlegging av risiko- og sårbarhet - Kommunen skal ha en oppdatert ROS-analyse - Kommuneorganisasjonen skal ha fokus på samfunnssikkerhet og beredskap gjennom beredskapsplaner, rutiner, kompetanseutvikling og årlige øvelser - Gjennom samarbeid skal kommunen planlegge og forberede beredskapstiltak for å kunne forebygge og håndtere enhver krise som kan oppstå i Gildeskål

Et allsidig næringsliv

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Kommunen har arbeidsplasser med utgangspunkt i Gildeskåls naturlige fortrinn	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for de som ønsker å skape opplevelsesarbeidsplasser i Gildeskål - Arbeide for å styrke tjeneste- og servicearbeidsplasser spesielt rettet mot Gildeskåls fritidsbeboere - Aktivt støtte opp under de eksisterende kompetansemiljøene i kommunen - Satse på havbruk og fiskeri, aktive fiskerihavner - Satse på fornybar energi - Videreutvikle nærheten til Bodø og Meløy
Naturressursene i Gildeskål er bedre utnyttet i en næringslivssammenheng	<ul style="list-style-type: none"> - Låhko nasjonalpark som naturlig reiselivsmål - Gjøre Låhko nasjonalparks kvaliteter kjent både lokalt, regionalt og nasjonalt, gjennom å ta i bruk merkevare, logo og designmanual for Gildeskål som nasjonalparkkommune - Videreutvikle innfallsport til Låhko nasjonalpark fra Sundsfjord - Bruke merkevaren nasjonalparkkommune til lokal verdiskaping knyttet til tettstedene i kommunen - Etablere infrastruktur for sanitær, avfallshåndtering og parkering som imøtekommer behovene som følger med økt turisme
Kommunen har en tydeligere identitet, profilering og merkevarebygging for verdiskaping; spesielt innenfor reiselivsnæringen	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle Gildeskål kirkested til et fyrtårn for reiselivet, en «Reason to go» - Etablere en regional og nasjonal synlighet i turistinformasjon - Informasjon og skilting av attraksjoner, severdigheter og servicefunksjoner, spesielt langs kystriksveien - Fremme og stimulere til kreative samarbeid på tvers av ulike næringsgrener - Arbeide for et økt regionalt samarbeid om profilering
Etablere og videreutvikle innovative partnerskap mellom kommunen, næringslivet, forskningsmiljø og innbyggerne	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikle politikk og virkemidler for gründerskap og næringsetablering - Understøtte innbyggere og næringslivets behov knyttet til positiv vekst og samfunnsutvikling, på en profesjonell og effektiv måte - Kommune og næringsliv skal ha økt bevissthet rundt sammenhengen mellom verdiskaping og bosetting, og samarbeide aktivt om levende lokalsamfunn - Informere elever ved videregående skole om jobber i kommunen
Ivareta ressursgrunnlaget og legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling i primærnæringene	<ul style="list-style-type: none"> - Ivareta natur- og kulturlandskaper samt produktiv jord og skog - Sikre areal- og naturgrunnlaget for beitenæringene, aktiv bruk av rovdyrhemmende tiltak

På lag med naturen

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
<p>Fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ha en god og samordnet arealplanlegging for reduserte klimautslipp – Ta hensyn til klimaendringer ved etablering av nye boligområder og infrastruktur – Ta i bruk miljøvennlige og egnede tekniske og digitale løsninger for styring av kommunens energiforbruk i bygg og lokal transport – Ivareta byrom og blågrønn infrastruktur med stier og turveier som sikrer naturverdiene, hensynta overvann og legge til rette for fysisk aktivitet og naturopplevelser for alle¹ – Legge til rette for ladestasjon for miljøvennlig transport – Gjøre det lettere å gå og sykle gjennom etablering av gang- og sykkelveier – Videreutvikling av avfalls- og kildesortering, og tilrettelegge for kildesortering i alle kommunale bygg – Kommuneorganisasjonen skal være miljøbevisst ved innkjøp av varer og tjenester – Tilrettelegge for å opprettholde og styrke lokal matproduksjon, og økt tilgjengelighet for lokale produkter – Se potensialet i eksisterende bygg som foretrukket alternativ framfor å bygge nytt
<p>En tydelig klima- og miljøpolitikk</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kommunen som organisasjon skal være et miljøfyrtårn – Kommunen skal inspirere andre bedrifter til å bli miljøfyrtårn – Kommunen skal ha et levende og oppdatert planverk for klima og miljø – Kommunen skal ha fokus på reduksjon av klimagassutslipp i klima- og miljøplanen for å støtte opp om Norges klimamål mot 2030
<p>Sikre naturmangfoldet og kulturlandskapet</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Forvalte arealer på en forutsigbar måte – Bevare naturlige karbonlagre (dvs. myr og skog i vekst) der det ikke er landbruksinteresser – Bevare inngrepsfrie og sårbare områder – Ivareta naturmangfoldet med en føre-var-holdning til utsatte plante- og dyrearter, kretsløp og naturtyper – Sikre nærhet til naturen, tilgjengeliggjøre attraktive naturområder – Forhindre gjengroing av kulturlandskap – Verne kulturminner og kulturmiljøer, herunder steder det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til, slik at deres historiske verdier og bruksverdier aktiviseres i samtiden og for fremtidige generasjoner – Tilrettelegge for friluftsliv ved sjøen, og allmennheten skal sikres tilgang til strandsonen og sjøfronten – Kommunen skal være en aktiv aktør i forvaltningen av kommunens verneområder
<p>Tilrettelegge for naturopplevelser og rekreasjon for alle</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Sikre sammenhengende grønnstruktur og naturområder for fremtiden – Sikre og tilrettelegge nye friområder og forhindre gjengroing av eksisterende – Ha fokus på Gildeskål kommune som nasjonalparkkommune og de friluftskvalitetene vi har å by på som er tilgjengelig for alle

¹ I blågrønn infrastruktur kombineres fagfeltene vann, urban natur, landskapsarkitektur og byplanlegging for å finne løsninger på lokale klimautfordringer, som oversvømmelser, store regnskylt og tørke. Eksempelvis kan dette være å tilpasse parker, elver eller bekker slik at de tar unna overvann på en naturlig måte. <https://no.ramboll.com/tenester/nytt/tilno/blaugronn-infrastruktur>

2.1 Sentrale- og regionale myndigheters føringer til kommunen

Gildeskål kommune er en leverandør av velferdstjenester, myndighetsforvalter, samfunnsplanlegger og demokratisk arena. Det er Stortinget og Regjeringen som vedtar lover og forskrifter som vi som kommune må forholde oss til ved utøvelse av oppgaver.

6. oktober la regjeringen frem sitt forslag til statsbudsjett for 2023. I forslaget legges det føringer for kommunesektorens økonomiske ramme. Nedenfor redegjøres det for hovedtrekkene på de elementene som er av interesse i forhold til kommunens budsjett.

Kommunesektorens inntekter 2023

De frie inntektene til kommunene består av rammetilskudd og skatteinntekter. Nivået på de frie inntektene blir bestemt ut fra pris- og lønnsvekst, vekst i frie inntekter, innlemming av øremerkede tilskudd, satsinger over rammetilskuddet og korreksjon av rammetilskudd for oppgaveendringer. Når nivået på samlet frie inntekter er satt, kommer en fram til størrelsen på samlet rammetilskudd ved å trekke anslaget for skatteinntekter fra nivået på samlet frie inntekter.

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å bidra til at kommunene kan gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne. Ved fordelingen av rammetilskudd tas det hensyn til strukturelle forskjeller i kommunenes utgifter (utgifts utjevning) og forskjeller i skatteinntektene (skatteutjevning).

I statsbudsjettet legges det opp til en realvekst i kommunens frie inntekter i 2023 med 2,6 mrd. Kroner. Det legges opp til at den foreslåtte veksten i frie inntekter fordeles med om lag 1,7 mrd. Kroner til kommunene og om lag 0,9 mrd. Kroner til fylkeskommunene. Veksten er høyere enn signalisert i Kommuneproposisjonen 2023 og dekker de anslåtte merkostnadene til demografi og pensjon.

Ved beregning av realveksten i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en prisvekst på kommunal tjenesteyting (kommunal deflator) på 3,7 prosent fra 2022-2023.

KS har utarbeidet ny prognosemodell med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023. På neste side vises Gildeskål kommunes del av kommunesektorens frie inntekter. Beløpene er lagt inn i budsjett og økonomiplan.

GILDESKÅL	Inngang/A1	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
GILDESKÅL	1838									
<i>2023-prisnivå for årene 2023-2026</i>										
								PROGNOSE		
1000 kr		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		48 211	49 246	49 239	48 408	49 418	52 532	52 594	52 905	52 907
Utgiftsutjevningen		31 052	32 634	34 210	32 926	32 831	31 855	31 936	31 847	31 848
Overgangsordning - INGAR		1 612	188	-106	600	1 416	2 745	-	-	-
Saker særskilt ford (inkl. per grunnskole, helsestasjon skolehelse, barnevernsreform, bortfall eiendor)		253	284	1 034	879	1 348	3 655	3 600	2 594	2 594
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd		3 461	3 512	3 584	3 629	3 573	3 655	3 655	3 655	3 655
Storbytilskudd		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Småkommunetillegg		5 543	5 698	5 875	6 034	6 034	6 257	6 257	6 257	6 257
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Regionsentertilskudd		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Veksttilskudd		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn fra KDD - ressurskrevende tjenester		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjønn fra KRD - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenslåing		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn KDD, inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod.utsyr mv, bortfall eiendomsskatt produksjonsutstyr		199	196	-	-	-	-	-	-	-
Koronapandemi - tilleggbevilgninger gjennom innbyggertilskuddet og tabell-C (skjønn statsforvalteren, linje 47, kommer i tillegg)				2 578	3 751	320				
Tilleggsnummer statsbudsjett - økt realvekst og oppgaveendringer						892				
Tilleggsnummer statsbudsjett - nytt tilskudd per kommunal grunnskole inkl. finansingstrekk						1 566				
Tilleggsnummer statsbudsjett - redusert rammetilskudd som følge av økt skatteanslag						-881				
Stortinget saldering budsjett 2022						-18				
Endringer etter Stortingets budsjettssaldering 2022						100				
Stortinget opprinnelig saldering budsjett 2018 - 2021		7	-90		102					
RNB 2018 - 2022 (utenom koronapandemi)		5	30	442	78	-3 048				
Nysaldering av statsbudsjett 2018 - 2021 (utenom koronapandemi)		31								
Sum rammetilsk uten inntektsutj og ekstra skjønn statsforvalter (se linje 47 og 50 nedenfor)		90 374	91 699	96 856	96 407	93 551	100 699	98 042	97 259	97 260
Netto inntektsutjevning		7 644	6 825	5 730	3 264	6 450	3 289	3 289	3 289	3 289
Sum rammetilskudd før ekstra skjønn fra statsforvalteren		98 018	98 524	102 586	99 671	100 001	103 988	101 331	100 548	100 549
Rammetilskudd - endring i %			0,5	4,1	-2,8	0,3	4,0	-2,6	-0,8	0,0
Skatt på formue og inntekt		50 262	52 828	52 335	62 965	63 151	63 214	63 214	63 214	63 214
Skatteinntekter - endring i %			5,1	-0,9	20,3	0,3	0,10	-	-	-
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra statsforvalteren		148 280	151 352	154 921	162 636	163 152	167 202	164 500	163 800	163 800
							(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)			
Sum - endring i %			2,1	2,4	5,0	0,3	2,5	-1,6	-0,4	-
Endring ekskl. covid-19 bevilgning				0,7	4,3	2,5	2,7			
<u>EKSTRA SKJØNN TILDELTA AV STATSFORVALTEREN (kommer i tillegg til linje 42)</u>										
<i>Covid 19 pandemi</i>				379	-	-				
<i>Flomforebygging</i>				-						

Innbyggertilskudd blir først fordelt med likt beløp pr innbygger. Dette beløpet er kr 28 077 i 2022 (26 133 i 2022). Det er innbyggertallet pr 1.7.2022 som blir bruk i beregningen. For Gildeskål kommune utgjør dette 28 077 kroner x 1 871 innbyggere = 52 531 891 (kr 49 418 488 i 2022)

Gjennom **utgiftsutjevningen** omfordeles innbyggertilskuddet mellom kommunene ved hjelp av behovsnøkkelen. Midlene omfordeles fra kommuner med lavt beregnet utgiftsbehov til kommuner med høyt utgiftsbehov. Utgiftsutjevningen skal gi kompensasjon for forskjeller i utgiftsbehov som kommunene ikke kan påvirke selv. Behovsindeksen forteller noe om hvor dyr en kommune er å drive i forhold til landsgjennomsnittet. Den samlede behovsindeksen er beregnet ved hjelp av et sett kriterier og vektorer som sier noe om hvorfor utgiftene varierer. Indeksen brukes videre til å beregne kommunens trekk eller utlegg i utgiftsutjevningen. Gildeskål kommune har en samlet behovsindeks på 1,2630 (1,2844 i 2022). Landsgjennomsnittet er 1. Det betyr at Gildeskål kommune blir kompensert med til sammen 31,85 mnok (32,8 i 2022) for høyt utgiftsbehov.

I 2023 er det kommet en ny korreksjonsordning i utgiftsutjevningen:

Enkelte kommuner har elever i statlige og private grunnskoler. **Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler** medfører at kommuner trekkes et gitt beløp per elev for de elevene kommunene ikke yter skoletjenester til. Summen av trekk fra kommuner med elever i statlige og private skoler fordeles ut igjen til alle landets kommuner etter deres andel av beregnet utgiftsbehov, kostnadsnøkkel. For Gildeskål kommune utgjør dette 4 elever med skolekategori «vanlig undervisning», satsen er 113 000 kr. Gildeskål kommune blir dermed trukket -452 000 kr. På landsbasis er summen 3,16 mill., og utgjør til sammen kr 1 370 357 etter kostnadsnøkkelen, KN. Landssum – 3 163 720 200 kr * 0,00043 KN = 918 357 kr til omfordeling Gildeskål kommune.

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer. Gildeskål kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2022 til 2023 er 205 kroner per innbygger (-169 i 2022), og kommunen får derfor 1508 kroner per innbygger gjennom inntektsgarantiordningen. Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2023 er trekket på kr 41 kroner per innbygger (kr 48 i 2022). For Gildeskål kommune utgjør inntektsgarantiordningen 1467 kr x 1871 innbyggere = 2 744 577kr. (kr 1 416 080 i 2022).

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemets ordinære kriterier, men gis en **særskilt fordeling**. For 2023 gjelder det helsestasjon og skolehelsetjenesten med 270 000, kompensasjon ansvarsovertagelse barnevern med 947 000, grunnskoletilskudd med 2 074 000 og særskilte saker enkeltkommuner med 364 000. For Gildeskål kommune utgjør dette til sammen kr 3 655 000 (kr 1 348 000 i 2022).

Distriktstilskudd Nord-Norge gis til kommuner i Nord-Norge. Tilskuddet går til alle kommuner i Namdalen og de to nordligste fylkene og gis som en sats per innbygger. Satsen differensieres mellom ulike områder. I tillegg gis det et **småkommunetillegg** til kommuner med under 3 200 innbyggere. Dette tillegget gis med en sats per innbygger, som differensieres etter distriktsindeksen. Samlet utgjør dette 9,9 mnok i 2022 (9,6 mnok i 2022) for Gildeskål kommune.

Skatteinntektene er for Gildeskål kommune anslått til 66,5 mnok i 2023 (63 mnok i 2022, inkludert **inntektсутjevning**. Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2023 før i januar 2024, er

det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2023 vil være. I anslaget er det tatt utgangspunkt i nivået på skatteinntektene i 2021. For den enkelte kommune er skatteanslaget for 2023 deretter framskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget. Det betyr at det blir forutsatt en lik skattevekst per innbygger, med fordeling som i 2021. Etter hvert som skattetallene foreligger omfordeles skatteinntekter mellom kommunene, for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene.

3. Kommunens rammebetingelser

Planlegging av aktivitet forutsetter at vi har et bilde av utviklingen frem i tid. Den historiske utvikling kan gi en klar indikasjon på den fremtidige utvikling. De forhold som er av størst interesse i økonomiplansammenheng er utvikling i antall innbyggere og bosetningsmønstre. Også den demografiske sammensetningen er viktig i forhold til planlegging av investeringer og fremtidig tjenestetilbud.

Økonomiske nøkkeltall må også legges til grunn når en skal planlegge investeringer og fremtidig tjenestetilbud. Utviklingen i innbyggertall gir umiddelbare utslag i inntektssiden (rammetilskudd). Utgiftssiden er mer statisk. Økonomiske nøkkeltall sier noe om hvordan kommunen har forvaltet sine verdier samtidig som de viser hvilket handlingsrom kommunen har for å møte fremtidige utfordring.

Gildeskål kommunes kunnskapsgrunnlag ble sist vedtatt i 22.06.2022.

Kunnskapsgrunnlaget samler nåværende kunnskap om Gildeskålsamfunnet, med fokus på å beskrive karakteristiske utviklingstrekk. Kunnskapsgrunnlaget skal brukes som bakgrunnsmateriale for kommunal planstrategi og annet kommunalt planarbeid, det er derfor viktig å se handlingsdelen av kommuneplanen, budsjett og økonomiplan og kunnskapsgrunnlaget i sammenheng. Kunnskapsgrunnlaget er et vedlegg til dette dokumentet og ligger på kommunens hjemmeside.

[Kunnskapsgrunnlag - Gildeskål kommune \(gildeskalkommune.no\)](http://gildeskalkommune.no)

4. Økonomiplan 2023-2026

Økonomiplanen tar utgangspunkt i kommuneplanens langsiktige mål, strategier og utfordringer og sier hvordan kommunen skal bruke ressursene for å nå målene. I dette kapitlet vil budsjett 2023 bli gjennomgått i detalj, mens i øvrige år vil kun endringene spesifiseres.

4.1 Budsjett 2023

Budsjett 2023 for Gildeskål kommune er en detaljering av første året i økonomiplan 2023 -2026.

Budsjettet er bygd opp i henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner (**kommuneloven**) m.m., og forskrift om kommunale og fylkeskommunale årsbudsjett jfr. kommuneloven § 14 fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet.

Budsjettet er bygd opp med hovedansvarsområder (sektornivå) som gjenspeiler kommunens organisering av virksomhetsområder. Hvert virksomhetsområde er på ett siffer (HA 1, HA 2 osv.). For å ivareta best mulig økonomistyring er hvert virksomhetsområde delt opp igjen på ansvarsområder med fire siffer, som benyttes i den interne kontoplan. Budsjettet vedtas på hovedansvarsnivå (sektornivå).

Årsbudsjettets rolle i kommunens plan- og budsjettssystem er illustrert i figuren i kapittel 1.1 *Handlingsdelen av kommuneplanen og økonomiplanens plass i plan og budsjettssystem.*

Budsjett er en bindende plan for kommunens anskaffelse og anvendelse av midler. Budsjettet skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Budsjettet skal være bygget opp på en slik måte at det gir kommunestyret eller de organer som kommunestyret bemyndiger, anledning til å prioritere hvordan midlene ønskes anvendt i budsjettåret. Krav til budsjettets innhold er beskrevet i kommunelovens § 14 og forskrift om økonomiplan, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 5-4 til § 5-7.

4.1.1 Kommunens drifts- og finansinntekter

Kommunens inntekter er grovt sagt sammensatt av rammetilskudd, skatteinntekter, brukerbetaling, kraftinntekter, eiendomsskatt, utbytter og finansinntekt. Tabellen under viser det kommunale inntektsgrunnlaget for Gildeskål kommune i 2023 sammenlignet med budsjett 2022.

Endringer av betydning kommenteres under.

Inntekter	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring i kr	Endring i %
Rammetilskudd	103 467 000	103 988 000	521 000	0,50 %
Inntekts- og formuesskatt	52 106 000	59 214 000	7 108 000	13,64 %
Eiendomsskatt	21 470 011	21 470 011	0	0,00 %
Andre skatteinntekter	6 300 000	6 300 000	0	0,00 %
Andre overføringer og tilskudd fra staten	30 800 000	25 407 000	-5 393 000	-17,51 %
Overføringer og tilskudd fra andre	19 440 147	18 709 337	-730 810	-3,76 %
Brukerbetaling	8 316 423	8 890 806	574 383	6,91 %
Salgs- og leieinntekter	28 489 307	41 536 540	13 047 233	45,80 %
SUM DRIFTSINTEKTER	270 388 888	285 515 694	15 126 806	5,59 %
Renteinntekter	-500 000	-950 000	-450 000	90,00 %
Utbytter	0	0	0	0,00 %
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-13 000 000	0	13 000 000	-100,00 %
SUM FINANSINTEKTER	-13 500 000	-950 000	12 550 000	-92,96 %

Skatt og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd er økt med 7,6 mnok sammenlignet med opprinnelig budsjett 2022.

Kommunen følger KS prognosemodell i beregningen av kommunens frie inntekter som er skatt og rammetilskudd. Oppbyggingen og beregning av modellen står beskrevet i kapittel 2.1 Sentrale- og regionale myndigheters føringer til kommunen.

Skatt og rammetilskudd	R 2016	R 2017	R 2018	R 2019	R 2020	R 2021	B 2022	B 2023
Skatt	50,4	49,0	50,3	52,8	52,3	63,0	56,1	63,2
Rammetilskudd	95,8	98,3	97,9	98,5	101,6	101,1	103,4	104,0
Sum frie inntekter	146,2	147,3	148,2	151,3	153,9	164,1	155,5	167,2

*I skatt ligger også naturressursskatt på ca. 4 mnok. I tabellen ligger de i raden «andre skatteinntekter» sammen med konsesjonsavgiften.

Eiendomsskatt

I forbindelse med budsjettet for 2013 ble det vedtatt at eiendomsskatteinntektene skulle settes av på fond, for å synliggjøre hvor stor andel av inntektene som blir brukt til drift. Fra 2013-2022 har hele beløpet blitt benyttet til drift, og det er også nødvendig for 2023 og de øvrige årene i økonomiplanen.

Regjeringen foreslår ingen endringer i eiendomsskatteloven. Kommunene kan selv endre satser, bunnfradrag mv. innenfor de rammer loven setter. I Gildeskål kommune benyttes 7 promille på

næringseiendommer. For øvrige takstpliktige eiendommer benyttes 4 promille. Bunnfradraget er satt til 300 000.

Budsjetterte eiendomsskatteinntekter, fordelingen mellom næringseiendommer og bolig- og fritidseiendommer og skattesatsen vises i tabellen nedenfor.

Eiendomsskatt	Sats 2023	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Næringseiendommer	7,0 ‰	14,4	14,4
Bolig og fritidseiendommer	4,0 ‰	7,1	7,1
Sum		21,47	21,47

Andre skatteinntekter

Konsesjonsavgiften er på 2,3 mnok. Avsetning til konsesjonsavgiftsfondet lik.

Det er budsjettert med 4 mnok i naturressursskatt. Det er med andre ord ingen endring sammenlignet med 2022.

Andre overføringer og tilskudd fra staten

Det er budsjettert med 25,4 mnok, noe som er 5,4 mnok mindre enn i 2022. Posten inneholder norskopplæringstilskudd til voksenopplæringen på 3,15 mnok, integreringstilskudd til flyktningetjenesten på 14,6 mnok og inntekter fra Havbruksfond på 7,6 mnok.

Overføringer og tilskudd fra andre

Overføringer og tilskudd fra andre er redusert med 0,7 mnok. I opprinnelig budsjett for 2022 var det budsjettert med 1,3 mnok i refusjon fra kommuner til Salten kontrollutvalg. Salten kontrollutvalg har nå eget regnskap. Denne refusjonen er derfor tatt bort. Det er budsjettert med 2,5 mnok i refusjon fra staten for ressurskrevende bruker, det er 0,25 mnok mindre enn i 2022.

Brukerbetalinger

Brukerbetalinger er samlet økt med 0,6 mnok. Brukerbetaling helse er økt med 1,3 mnok til 6,8 mnok og brukerbetaling SFO og barnehage er redusert med 0,7 mnok til 1,7 mnok. Matpenger i barnehage er justert ned med kr 50 000.

Salgs og leieinntekter

Salgs og leieinntekter har økt med 13 mnok.

Netto konsesjonskraftsinntekter er økt med 3 mnok. Fra 2023 budsjetteres konsesjonskraften både med inntekten og utgiften knyttet til konsesjonskraft. Det er derfor lagt inn en inntekt på 16,7 mnok og utgift på 6,7 mnok. Konsesjonskraftsinntekten framkommer derfor isolert sett i budsjettet som en økning på 9,7 mnok.

Gebyrinntektene på vann er økt med 1,8 mnok og er nå på 9,5 mnok. Avløpsinntektene er økt med 0,3 mnok og er på 2,8 mnok. Husleieinntektene er økt med 0,37 mnok.

Renteinntekter og gevinst finansielle instrumenter

Det er ikke budsjettert med avkastning på finansporteføljen i 2023, det er derfor en reduksjon i inntektene på 13 mnok sammenlignet med opprinnelig budsjett 2022. Det står mer om finansforvaltningen i kap. 4.4 Finansforvaltning.

Renteinntektene er økt med kr 450 000 på grunn av at det lånes ut mer Startlån til innbyggerne og en kan da forvente mer renteinntekter. Disse inntektene brukes på å betale renteutgiftene kommunen har på Husbanklån. Disse utgiftene er økt tilsvarende.

4.1.2 Kommunes drifts- og finansutgifter

Kommunes utgifter består i hovedsak av lønnsutgifter, kjøp av tjenester, renter og avdrag på lån, samt avsetninger til fond. Tabellen under viser budsjetterte utgifter til Gildeskål kommune i 2023 sammenlignet med 2022. Endringer av betydning kommenteres under.

Utgifter	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring i kr	Endring i %
Lønnsutgifter	143 626 249	155 524 628	11 898 379	8,28 %
Sosiale utgifter	21 740 326	26 073 238	4 332 912	19,93 %
Kjøp av varer og tjenester	61 276 996	63 488 000	2 211 004	3,61 %
Overføringer og tilskudd til andre	19 004 488	25 549 869	6 545 381	34,44 %
Avskrivninger	20 000 000	21 000 000	1 000 000	5,00 %
SUM DRIFTSUTGIFTER	265 648 059	291 635 735	25 987 676	9,78 %
Renteutgifter	4 121 500	11 610 000	7 488 500	181,69 %
Avdrag på lån	13 403 080	14 890 960	1 487 880	11,10 %
SUM FINANSUTGIFTER	17 524 580	26 500 960	8 976 380	192,79 %

Lønnsutgifter

Lønnsutgiftene er økt med 12 mnok sammenlignet med 2022. Det er satt av 2 mnok til lønnsoppgjøret i 2022, det er 1 mnok mindre enn i 2022. Ansiennitetsopprykk som får virkning for 2023 er innarbeidet. Det jobbes kontinuerlig med å øke deltidsstillingene til heltidsstillinger. Dette øker ikke totale lønnsutgifter, men finansieres innenfor driften.

Den største økningen i lønnsutgifter er knyttet Flyktningetjenesten. Der er lønnsutgiftene økt med 9,5 mnok, hvorav 8,9 mnok er introduksjonslønn til flyktninger. Lønnsutgiftene til voksenopplæringen er økt med 3,6 mnok. Disse utgiftene finansieres av inntekter fra staten.

Innenfor oppvekstsektoren er stillingene justert etter skole og barnehagetall og behov for ekstra tilpasning. Forøvrig er det små endringer i ressurser på tjenesteområdene. Disse er beskrevet i kap. 5.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene: I budsjettforslaget er normalpremien for pensjonsutgiftene, basert på aktuarberegninger av KLP og SPK lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningssatser i 2023:

- KLP fellesordningen 13,28 % (13,46 % i 2022) av brutto lønnsutgift
- KLP sykepleierordningen 11,93 % (12,46 % i 2022) av brutto lønnsutgift
- SPK 7,88 % (9,78 % i 2022) av brutto lønnsutgift

Arbeidsgiveravgift: Arbeidsgiveravgiften er uendret på 5,1 % i 2023. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2023 foreslått at alle som tjener over 750 000 skal betale en ekstra arbeidsgiveravgift på 5 %. Dette er estimert til kr 155 000 i ekstra arbeidsgiveravgift for Gildeskål kommune og tiltaket er innarbeidet i budsjettet.

For Gildeskål kommune utgjør arbeidsgiveravgift og pensjonen 26 mnok tilsammen (21,7 mnok i 2022). På HA 8 budsjetteres det nå med et netto premieavvik på 1,4 mnok.

Kjøp av varer og tjenester

Utgiftene er økt med 2,2 mnok. I hovedsak skyldes det økte utgifter til vintervedlikehold 0,6 mnok, Salten brann 0,4 mnok og barnevern 1,3 mnok, ny innkjøpsordning 0,25 mnok, rensing vannverk 0,3 mnok, konsulent planverk 0,2, flyktningstjenesten/voksenopplæring 0,5 mnok.

Utgiftene til sommervedlikehold er tatt ned med -0,1 mnok, juridisk bistand -0,3 mnok, næringsutvikling -1,5 mnok og kommunedirektørens frie midler -0,2 mnok.

Overføringer og tilskudd til andre

Utgiftene er økt med 6,5 mnok og skyldes at utgiftene knyttet til konsesjonskraft nå budsjettets både med utgiften og inntekten. Det er derfor lagt inn en inntekt på 16,7 mnok og utgift på 6,7 mnok. Momsutgiften er 0,3 mnok mindre enn i 2022. Forøvrig er det små endringer på denne utgiftsposten.

Avskrivninger og motpost avskrivninger

Avskrivningene er økt med 1 mnok. Avskrivningene gjør at driftsutgiftene øker med 21 mnok og finansinntektene øker med 21 mnok. Avskrivningsutgiften påvirker brutto driftsresultat ved at utgiftene blir høyere. Motpost avskrivninger inntektsføres med samme beløp og påvirker netto driftsresultat.

En avskrivningskostnad er ikke en betalingsforpliktelse, men er en ikke-betalbar kostnad (forbruk av driftsmidler). En avskrivningskostnad gir uttrykk for verdiforringelsen av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som skyldes elde, slitasje og utrangering. I det kommunale regnskapssystemet skal slike kapitalkostnader bare belastes med den lånefinansierte delen av driftsmidlene, uttrykt gjennom låneavdrag. Avdragene fordeles deretter jevnt over driftsmidlenes levetid, og da vil avdragene ha samme effekt og innhold som avskrivninger i et driftsregnskap hvor slike driftsmidler er finansiert med lån.

Den regnskapstekniske løsningen er å utligne virkningen av avskrivningene på en særskilt inntektspost i driftsregnskapet. Dermed blir netto driftsresultat beregnet uten avskrivningene, men inklusive avdrag på lån.

Renter og avdrag

Tilsammen er det budsjettert med 26,5 mnok i renter og avdrag. Det er en økning på 9 mnok sammenlignet med 2022. Budsjetterte renter og avdrag er i tråd med nedbetalingsplan på lånene og forventede rente og avdragsutgifter på nye lån som tas opp i 2023, jfr investeringsbudsjett.

4.1.3 Kommunes disponeringer

Kommunens disponeringer består av bruk og avsetning til fond og overføring til investering.

Disponeringer	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring i kr	Endring i %
Overføring til investering	4 300 000	0	-4 300 000	-100,00 %
Avsetninger til bundne driftsfond	2 395 000	2 300 000	-95 000	-3,97 %
Bruk av bundne driftsfond	-3 708 000	-3 302 000	406 000	-10,95 %
Avsetninger til disposisjonsfond	39 813 116	7 600 000	-32 213 116	-80,91 %
Bruk av disposisjonsfond	-22 083 867	-17 269 001	4 814 866	-21,80 %
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0,00 %
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	20 716 249	-10 671 001	-31 387 250	-151,51 %
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0,00 %

Overført til investeringsregnskapet

Overføring av 1/3 av avkastning på finansielle instrument er tatt bort da det ikke budsjetteres med avkastning i 2023.

Avsetning til bundne driftsfond

Det er budsjettert med 2,3 mnok i avsetning til bundne driftsfond. Hvert år avsettes det 2,3 mnok til konsesjonsavgiftsfondet, som er et bundet fond. Ved kraftutbygging pålegges regulanten å innbetale en avgift (konesjonsavgift) til kommunen. Avgiften settes av på fondet og skal fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i kommunen, jfr. *Gildeskål kommunes standardvedtekter for kommunale næringsfond (konesjonsavgiftsfondet)*, vedtatt 19.5.2016 i kst-sak 19/16.

Bruk av bundne driftsfond

Det er budsjettert med 3,3 mnok i bruk av bundne driftsfond. Det er 2,2 mnok som overføres til Sjøfossen næringsutvikling AS for å drive næringsarbeidet i kommunen. Det er også budsjettert med 0,5 mnok i bruk av fond til boligtilskudd fra Husbanken og 0,6 mnok er fond til tjenester innenfor helsesektoren.

Avsetning til disposisjonsfond

Det er budsjettert med 7,6 mnok i avsetning til disposisjonsfond. Det er inntekter fra havbruksfondet som avsettes i sin helhet.

Bruk av disposisjonsfond

Det er lagt opp til en bruk av disposisjonsfond på 17,3 mnok. Av dette er 1 mnok knyttet til bolyst, 0,5 mnok til rekrutteringstiltak, kr 50 000 til miljøvernarbeid og 15,7 mnok brukes til å finansiere generell drift.

Utviklingen på disposisjonsfondet i økonomiplanperioden skisseres i kap. 4.3 Finansielle måltall.

4.2 Driftsoversikt – økonomiplanperioden 2023-2026

Driftsoversikten nedenfor gir et samlet bilde av kommunens drift hvor alle årene i økonomiplanperioden er i balanse etter at de nye inntektsforutsetningene i statsbudsjettet, lønns- og prisvekst og tiltak i økonomiplanperioden for å balansere driften, er innarbeidet. Tiltakene som er innarbeidet beskrives nedenfor. Økonomiplanperiodens år to til fire budsjetteres i 2023-priser. Det betyr at både inntektene og utgiftene som ikke er berørt av tiltaksendringer i perioden vil være statiske.

Hovedoversikt økonomiplanperiode	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	-103 988 000	-101 331 000	-100 548 000	-100 549 000
Inntekts- og formuesskatt	-59 214 000	-59 214 000	-59 214 000	-59 214 000
Eiendomsskatt	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011
Andre skatteinntekter	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-25 407 000	-42 907 000	-30 407 000	-45 407 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-18 709 337	-18 328 952	-18 348 837	-18 328 952
Brukerbetalinger	-8 890 806	-8 890 806	-8 890 806	-8 890 806
Salgs- og leieinntekter	-41 536 540	-41 536 540	-41 536 540	-41 536 540
SUM DRIFTSINTEKTER	-285 515 694	-299 978 309	-286 715 194	-301 696 309
Lønnsutgifter	155 524 628	156 447 128	155 524 628	156 447 128
Sosiale utgifter	26 073 238	26 069 738	26 073 238	26 069 738
Kjøp av varer og tjenester	63 488 000	63 370 500	63 488 000	63 370 500
Overføringer og tilskudd til andre	25 549 869	25 629 984	25 689 869	25 669 984
Avskrivninger	21 000 000	21 000 000	21 000 000	21 000 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	291 635 735	292 517 350	291 775 735	292 557 350
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	6 120 041	-7 460 959	5 060 541	-9 138 959
Renteinntekter	-950 000	-950 000	-950 000	-950 000
Utbytter	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
Renteutgifter	11 610 000	11 210 000	10 460 000	9 710 000
Avdrag på lån	14 890 960	14 890 960	14 890 960	14 890 960
NETTO FINANSUTGIFTER	25 550 960	19 150 960	18 400 960	17 650 960
Motpost avskrivninger	-21 000 000	-21 000 000	-21 000 000	-21 000 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	10 671 001	-9 309 999	2 461 501	-12 487 999
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0
Overføring til investering	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Avsetninger til bundne driftsfond	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
Bruk av bundne driftsfond	-3 302 000	-3 302 000	-3 302 000	-3 302 000
Avsetninger til disposisjonsfond	7 600 000	29 100 000	16 600 000	31 600 000
Bruk av disposisjonsfond	-17 269 001	-20 788 001	-20 059 501	-20 110 001
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-10 671 001	9 309 999	-2 461 501	12 487 999
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0

Tiltak som endrer driften i økonomiplanperioden:

- Rammetilskudd jfr. prognosemodell
- Inntekter fra havbruksfondet.
- Inntekter fra havbruksfondet avsettes til disposisjonsfond i sin helhet.
- Avkastning finansielle instrument er lagt inn fra 2024 på 6 mnok.
- Avsetning til disposisjonsfond på 4 mnok og overføring til investeringsregnskapet på 2 mnok er lagt inn fra 2024 som følge av at det er lagt inn 6 mnok i avkastning.
- Renter og avdrag på lån endres jfr. Nedbetalingsplan.
- Avsetning til og bruk av disposisjonsfond er justert etter avkastning, havbruksfond og behov for finansiering av generell drift i økonomiplanperioden.
- Utgifter til valg i 2023 og 2025.
- Inntekter til helsestasjon er tatt bort fra 2024.
- Ekstra utgifter til krisesenter er lagt inn fra 2025.
- Avsetning til lønnsoppgjør justeres etter om det er hovedoppgjør med 3 mnok eller mellomoppgjør med 2 mnok.
- Bruk av disposisjonsfond til finansiering av drift justeres etter behov hvert år.

Havbruksfond

Havbruksfondet ble opprettet i 2016. Målet med fondet er å stimulere kommunene til å legge til rette for havbruksnæringen. Inntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen fordeles gjennom Havbruksfondet til kommunal sektor. Fiskeridirektoratet er ansvarlig for utbetalingene.

Det har foreløpig vært fem utbetalinger fra fondet. I 2017 fikk Gildeskål kommune kr 596 263, 27,1 mnok i 2018, 5,8 mnok i 2019, 24 mnok i 2020 og 13 mnok i 2021. Utbetalingen for 2022 er estimert til 19,1 mnok. Utbetalingen er foreløpig utsatt.

I kommunestyrets sak 51/18 *Disponering av mottatte midler fra Havbruksfondet* ble det vedtatt at:

1. Penger fra havbruksfondet avsettes på disposisjonsfond i utbetalingsåret.
2. Penger fra havbruksfondet kan bare disponeres i budsjettår senere enn utbetalingsåret
3. Penger fra Havbruksfondet brukes til næringsutvikling og driftsutgifter av engangskarakter, ikke løpende driftsutgifter.

I september 2022 la regjeringen fram et høringsnotat om innføring av grunnrenteskatt og naturressursskatt i norsk havbruksnæring. Innføringen av de nye skatteordningene vil endre dagens utbetalinger til norske havbrukskommuner gjennom både havbruksfondet og kommunens inntektssystem. Kommunen har ved hjelp av konsulentselskapet Kontali AS utarbeidet anslagsberegninger for inntekter fra havbruksfondet for økonomiplanperioden (2023-2026). Disse anslagene er innarbeidet i budsjettet. Neste side viser oversikten over estimerte inntekter til Gildeskål kommune.

2.3 Gildeskål kommunes fordelingsnøkler

Gildeskål kommune hadde per 29.08.2022 klarert 43.000 tonn lokalitets-MTB, som på samme tidspunkt utgjorde 1,2% av total lokalitets-MTB. Dette utgjør Gildeskål kommunes andel av utbetalingene gjennom Havbruksfondet, herunder beløpene for salg av tillatelses-MTB, produksjonsavgift og brutto utbetalinger av naturressursskatten.

For netto utbetalinger av naturressursskatten er Gildeskål kommunes andel – etter omfordeling og utjevning i kommunesektorens inntektssystem – beregnet til 0,3%.

For omfordeling av grunnrenteskatten gjennom ekstrabevilgninger er Gildeskål kommunes andel – etter omfordeling og utjevning i kommunesektorens inntektssystem – beregnet til 0,0%.

3 Resultater

Tabell 1 Estimerte produksjonsvolum (1.000 tonn slaktevekt)⁵

	2021	2022	2023	2024	2025
Produksjonsvolum	1.616	1.619	1.637	1.697	1.790

Tabell 2 Estimerte totale provenyer (mill. NOK)

	2022	2023	2024	2025	2026
Salg av tillatelses-MTB	3.799		4.185		4.754
Produksjonsavgift	583	815	860	923	963
Naturressursskatt		750	750	769	788
Grunnrenteskatt		2.100	2.171	2.226	2.281
Totalt	4.382	3.665	7.966	3.918	8.786

Tabell 3 Estimerte totale beløp til kommunene - eks. stat og fylkeskommuner (mill. NOK)

	2022	2023	2024	2025	2026
Salg av tillatelses-MTB	1.140	190	1.256	209	1.426
Produksjonsavgift (bevilgning)	435	440	656	673	689
Naturressursskatt (brutto)			656	656	673
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)			400	400	400
Totalt	1.575	630	2.968	1.938	3.188

Tabell 4 Estimerte utbetalinger til Gildeskål kommune

	2022	2023	2024	2025	2026
Salg av tillatelses-MTB	13,8	2,3	15,2	2,5	17,2
Produksjonsavgift (bevilgning)	5,3	5,3	7,9	8,1	8,3
Naturressursskatt (brutto)			7,9	7,9	8,1
Naturressursskatt (netto)			1,8	1,8	1,9
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)			0,2	0,2	0,2
Totalt (netto)	19,1	7,6	25,1	12,6	27,6

⁵ Kilde: Kontali Analyse, produksjonsmodeller for laks og ørret.

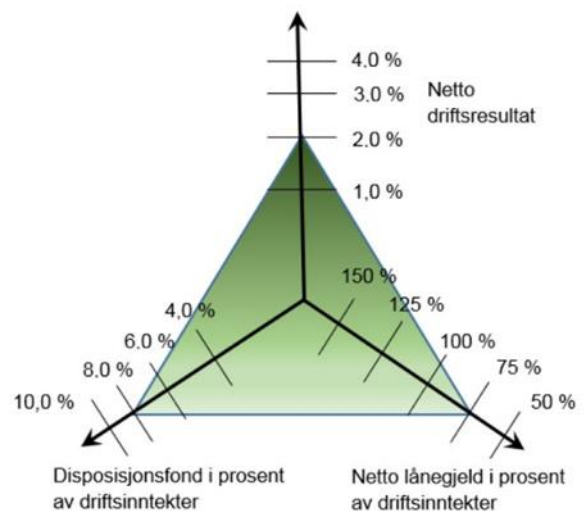
Rammetilskudd, eiendomsskatt, havbruksfond, grunnrenteskatt og naturessursskatt

Det er uklart hvilke konsekvenser innføring/økning av grunnrenteskatt på kraftanlegg og havbruksnæringen vil ha for Gildeskål kommune. En økning av grunnrenteskatt kan føre til lavere eiendomsskatt på kraftanlegg. Samtidig varsles det om at grunnrenteskatten og naturessursskatt i havbruksnæringen skal fordeles tilbake til kommunene, noe via utbetaling fra havbruksfondet og noe gjennom inntektssystemet. Samlet gjør dette at kommunens eiendomsskatteinntekter, rammetilskudd fra staten og inntekter fra havbruksfondet er ukjente inntekter pr nå. KS har laget en prognosemodell som tar høyde for økte skatteinntekter fra år 2024. Av forsiktighetshensyn er det valgt å ikke budsjettere med disse inntektene. Derimot er det budsjettert med samme nivå på eiendomsskatteinntektene som i 2022. Samlet gjør dette at inntektene holdes stabile i planperioden nå som det er uklart hvordan kommunene skal forholde seg til dette.

4.3 Finansielle måltall

Gildeskål kommune benytter KØB-modellen som økonomisk styringsmodell for langsiktig utvikling og bærekraft. I tillegg er det i økonomi- og finansreglementet utarbeidet to måltall om fond og gjeld. Det betyr at kommunen i løpet av økonomiplanperioden skal budsjettere på en slik måte at måltallene innfris. Det er kommunedirektørens plikt å rapportere hvis måltallene ikke følges.

1. Gjeldsnivå på 75 prosent av inntektene eller lavere.
2. Disposisjonsfond på 8 prosent av driftsinntektene eller høyere.
3. Netto driftsresultat på 2 prosent eller høyere.
4. Dersom en av indikatorene er utenfor anbefalte nivå i budsjettet, må de andre justeres for å oppnå minimum 100 % bærekraft samlet.
5. Gildeskål kommune har betydelig kapital i markedet, og budsjetterer med årlig avkastning. For å bygge opp fond og begrense risiko settes 2/3 deler av årlig avkastning på disposisjonsfondet og 1/3 del på ubundet investeringsfond.
6. Investeringer kan blant annet finansieres med låneopptak. For å nå ønsket gjeldsgrad, må fremtidige låneopptak ikke overstige årlig nedbetaling av gjeld. Subsidiært kan man øke kommunens inntekter for å redusere gjeldsgraden. Dersom det ikke er mulig å øke kommunens inntekter må investeringsnivået reduseres.

1. Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene

I følge KØB-modellen bør kommunen bestrebe seg på å ha et gjeldsnivå på 75 prosent av inntektene eller lavere. Gjeldsnivå beregnes ved å dele netto lånegjeld på driftsinntektene. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser, fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler.

Gjeldsgrad	2023	2024	2025	2026
Anbefalt (75 %)	214 mnok	225 mnok	215 mnok	226 mnok
Budsjettert netto lånegjeld i kr	285 mnok	271 mnok	262 mnok	255 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	99,7 %	90,3 %	91,5 %	84,61 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	71 mnok	46 mnok	47 mnok	29 mnok

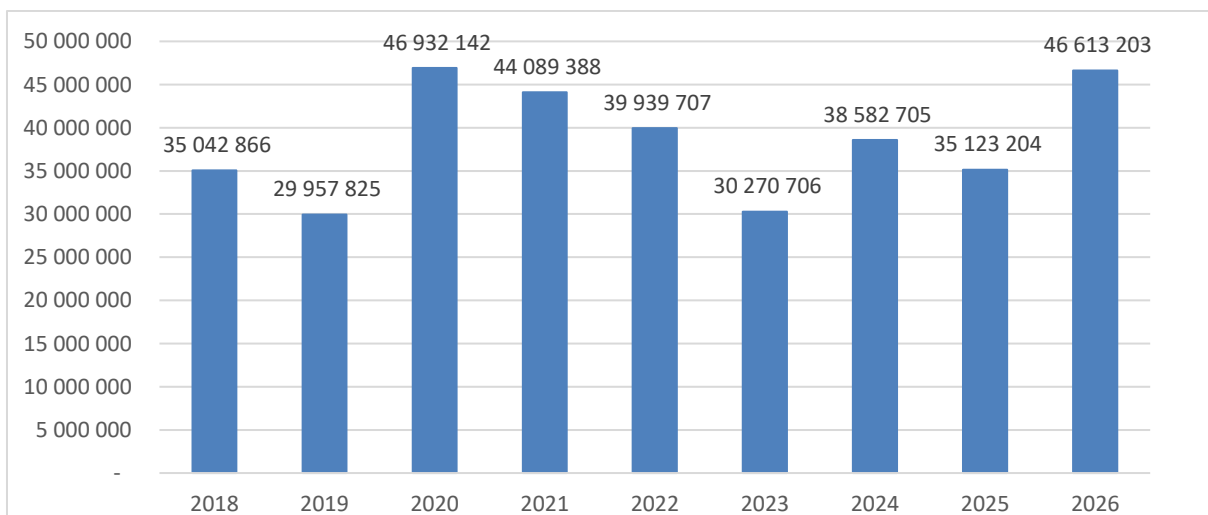
Gildeskål kommune har for høyt gjeldsnivå sett opp mot måltallet. I 2023 er gjelda 71 mnok høyere enn anbefalt nivå. Differansen varierer i økonomiplanperioden, i hovedsak på grunn av at anbefalt nivå varierer som følge av ulik størrelse på utbetalinger fra havbruksfondet fra år til år. Hvis låneopptaket blir større enn budsjettert i økonomiplanperioden, vil situasjonen bli verre enn oversikten viser.

2. Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

I følge KØB-modellen bør kommunen bestrebe seg på å ha et disposisjonsfond som er 8 % av driftsinntektene eller høyere. Disposisjonsfondet er kommunens frie fond og kan brukes både i drift og investeringsregnskapet.

I Gildeskål kommunes økonomiplan 2023-2026 styrkes fondet i 2024 og 2026, mens det tappes i 2023 og 2025. Fondet vil ved utgangen av 2026 ha en saldo på 46,6 mnok.

Disposisjonsfond	2023	2024	2025	2026
Anbefalt (8 %)	22,8 mnok	24,0 mnok	22,9 mnok	24 mnok
Budsjettert disposisjonsfond i kr	30,3 mnok	38,6 mnok	35,1 mnok	46,6 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	10,6 %	12,86 %	12,25 %	15,45 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	7,5 mnok	14,6 mnok	12,2 mnok	22,6 mnok

3. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene

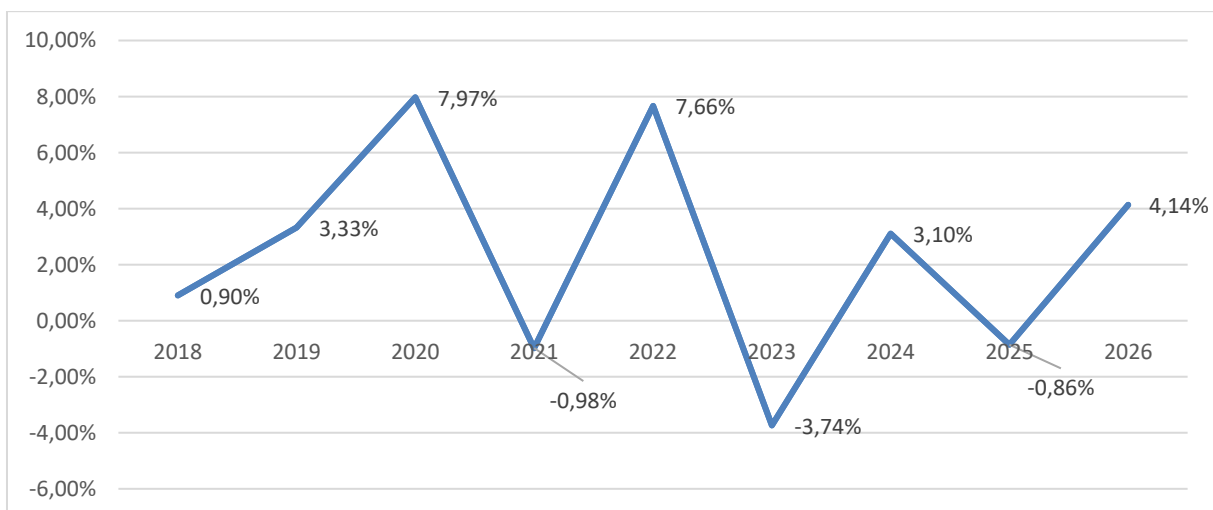
Ved å ha et positivt netto driftsresultat over tid vil kommunen være i stand til å etablere frie fondsmidler for å håndtere muligheter, og ikke minst svingninger, i kommunens utgiftsnivå.

Netto driftsresultat (NDR)	2023	2024	2025	2026
Anbefalt (2 %)	5,7 mnok	6,0 mnok	5,7 mnok	6,0 mnok
Budsjettert netto driftsresultat i kr	-10,7 mnok	9,3 mnok	-2,5 mnok	12,5 mnok
Budsjettert i % av driftsinntektene	-3,74 %	3,10 %	-0,86 %	4,14 %
Differanse (budsjettert-anbefalt)	-16,4 mnok	3,3 mnok	-8,2 mnok	6,5 mnok

Kommunens eget måltall på netto driftsresultat overholdes i 2024 og 2026. Det er de samme årene som det er varslet at det skal være stor utbetaling fra havbruksfondet. Det får svært negativ effekt på netto driftsresultat de årene hvor utbetalingene fra havbruksfondet er små. Kommunen kan ikke justere driften annen hvert år for å tilfredsstille målkravet. Utbetalingene fra fondet må inntektsføres som en løpende driftsinntekt og vil derfor alltid gi en svært positivt netto driftsresultat i utbetalingsåret. Men det bør ikke være slik at måltallet blir negativt. For å unngå dette må kommunen redusere driftsutgiftene eller øke driftsinntektene ved å dreie tjenestene til mer kostnadseffektiv drift. Først da slipper kommunen å bruke deler av overskuddet ett år til å finansiere underskuddet neste år. Gjennomsnittlig netto driftsresultat i økonomiplanperioden er på 2,65 %.

Til tross for at kommunen budsjetterer med negativt netto driftsresultat annen hvert år er det fortsatt oppsparte finansielle midler til å dekke uforutsette hendelser og evnen til å håndtere muligheter som kan oppstå. Dette bør derimot ikke være en hvilepute for å unngå å ta strategiske valg om retning som kan redusere kommunens svært høye driftsutgifter.

Grafen under viser utviklingen i netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Det er brukt regnskapstall fram til 2021 og budsjett-tall fra 2022-2026.

Negativt tall indikerer at kommunen må bruke mer av fond enn man setter av for å gå i balanse det året. Positivt tall indikerer at kommunen kan bygge opp fond. Gildeskål kommunes fond bygges opp i 2024 og 2026, mens det tappes i 2023 og 2025.

4. 100 % bærekraft

Måltallet sier at dersom en av indikatorene er utenfor anbefalte nivå i budsjettet, må de andre justeres for å oppnå minimum 100 % bærekraft samlet.

Bærekrafts-indeks	Mål	2023	2024	2025	2026
Gjeldsgrad	75 %	99,69 %	90,25 %	91,47 %	84,61 %
Disposisjonsfond	8 %	10,60 %	12,86 %	12,25 %	15,45 %
Netto driftsresultat (NDR)	2 %	-3,74 %	3,10 %	-0,86 %	4,14 %
Indeks	100 %	72,44 %	98,66 %	87,18 %	108,26 %
Bærekrafts-avvik	0 mnok	-68,4 mnok	-3,3 mnok	-31,8 mnok	20,5 mnok

Gjeldsgrad er dårligere enn anbefalt nivå i hele perioden. Disposisjonsfond er bedre enn anbefalt nivå og netto driftsresultat er bedre i 2024 og 2026, men dårligere i 2023 og 2025. Det er kun i 2026 at bærekraftsindeksen er positiv. Gjennomsnittsindeksen i planperioden er 91,6 %.

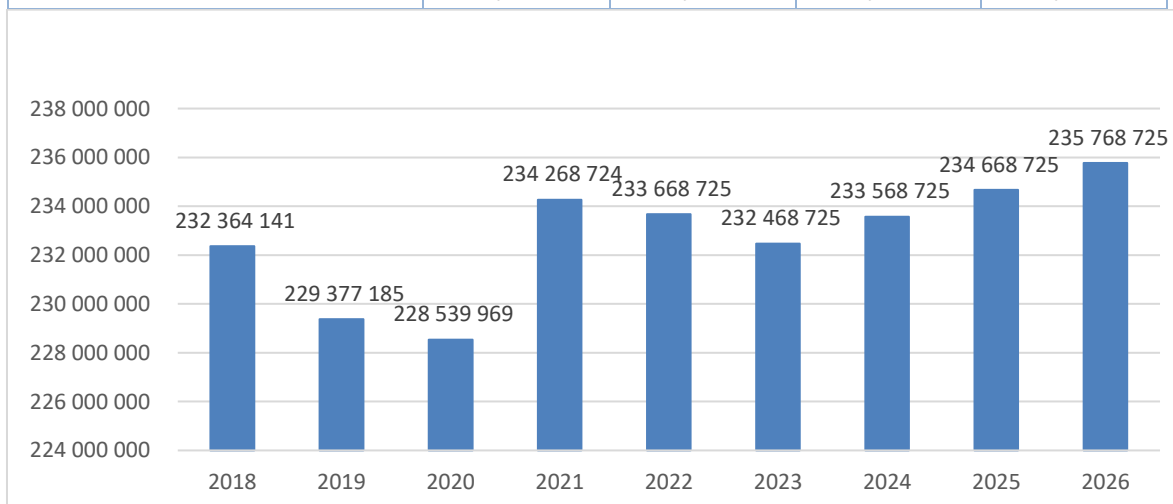
5. Avsetning til investeringsfond

Gildeskål kommune har betydelig kapital i markedet, og budsjetterer vanligvis med årlig avkastning. På grunn av usikker markedsituasjon er det ikke budsjettert med avkastning i 2023, men fra 2024 er det lagt inn et beskjedent anslag på 6 mnok. For å bygge opp fond og begrense risiko settes 2/3 deler av årlig avkastning på disposisjonsfondet og 1/3 del på ubundet investeringsfond.

Måltallet er dermed ikke fulgt i 2023 men følges i øvrige år i økonomiplanperioden.

Det legges opp til liten bruk av fondet i økonomiplanperioden. Det er kun investeringer som ikke kan lånefinansieres som foreslås finansiert med fond. I 2023 til 2026 gjelder det kun egenkapitaltilskudd i KLP på 0,9 mnok. I 2023 er det også budsjettert med bruk av 0,3 mnok av ubundet kapitalfond. Det skyldes at inntekter fra salg av lastebil avsettes i 2022 for å finansiere kjøp av ny lastebil som trolig ikke blir gjort før i 2023.

Ubundet kapitalfond	2023	2024	2025	2026
Inngående beholdning	233,4 mnok	232,5 mnok	233,6 mnok	234,7 mnok
Avsetning	0 mnok	2 mnok	2 mnok	2 mnok
Bruk	-1,2 mnok	-0,9 mnok	-0,9 mnok	-0,9 mnok
Saldo fond	232,5 mnok	233,6 mnok	234,7 mnok	235,8 mnok

6. Tiltak for å nå ønsket gjeldsgrad

Handlingsregelen i økonomi- og finansreglement sier at fremtidige låneopptak ikke skal overstige årlig nedbetaling av gjeld. Subsidiært kan man øke kommunens inntekter for å redusere gjeldsgraden. Dersom det ikke er mulig å øke kommunens inntekter må investeringsnivået reduseres.

Kommunens inntekter er vurdert og budsjettert i tråd med prognosemodellen og andre inntekter er estimerte etter beste evne. Det anbefales ikke å øke disse ytterligere. Det budsjetteres med en nedbetaling av gjeld på ca. 14,9 mnok hvert år i økonomiplanperioden. Nytt låneopptak er høyre enn avdragene i 2023, mens i øvrige år i økonomiplanperioden er avdragene større enn nye låneopptak. Det budsjetteres også med ekstraordinære avdrag på lån som følge av inntekter fra Nordland fylkeskommune og salg av næringsarealer knyttet til investeringer på Sørarnøy. Handlingsregelen følges dermed delvis i økonomiplanperioden.

4.4 Finansforvaltning

Gildeskål kommune har en betydelig kapital plassert i finansmarkedet. Totalt utgjør plasseringen 254 mnok, jfr. tertialrapport 2/2022 Finansforvaltning. Avkastningen av finanskapitalen virker årlig direkte inn i driftsregnskapet. Konsekvensen av dette er at kommunen har behov for å beskytte driften mot svingninger i finansinntektene. I slutten av økonomiplanperioden vil «bufferen» være på 46,6 mnok.

Det er viktig at det i kommunen etableres et bevisst forhold til finansavkastningene og hvordan denne avkastningen skal håndteres både i regnskapene og budsjettene. I denne økonomiplanen legges det derfor opp til at den forventede avkastningen i sin helhet inntektsføres i budsjettet, samtidig som den settes av til disposisjonsfondet og ubundet kapitalfond. På denne måten synliggjøres avkastningen og kommunen bygger opp en sikkerhet til den dagen avkastningen er negativ. Kommunen legger opp til en moderat avkastningsforventning i økonomiplanen på grunn av markedssituasjonen vi er i nå.

Det fremgår av tabellene at avkastningen vil svinge innenfor et år og mellom år. Over tid vil allikevel denne porteføljen gi avkastning.

År	Regnskap
2014 Regnskap	19,6 mnok
2015 Regnskap	5,8 mnok
2016 Regnskap	14,9 mnok
2017 Regnskap	22,9 mnok
2018 Regnskap	-5,25 mnok
2019 Regnskap	27 mnok
2020 Regnskap	11,7 mnok
2021 Regnskap	19,8 mnok
2022 Budsjett	-10 mnok
2023 Budsjett	0 mnok
2024 Budsjett	6 mnok
2025 Budsjett	6 mnok
2026 Budsjett	6 mnok
Sum	124,45 mnok

Grunnlag for avkastning er i hovedsak porteføljens størrelse og markedsutsiktene. Ved bruk av fond for å finansiere drift og investering vil porteføljen reduseres og ved avkastning vil porteføljen øke. I økonomiplanperioden er det foreslått å bruke disposisjonsfond og ubundet kapitalfond til drift og investeringer. Dette gjør at vi må ta ut penger av porteføljen. Vi får også en del penger fra havbruksfondet noe som gjør likviditetsbehovet mindre. Samlet gjør dette at budsjettert avkastning holdes stabil i hele perioden, bortsett fra 2023.

4.5 Øvrige virksomheter i regi av kommunen med tilskudd

4.5.1 Kirkelig fellesråd

I Gildeskål fellesråds møtet den 17. oktober ble budsjett for 2023 behandlet. I budsjettforslaget var det lagt til grunn en overføring fra Gildeskål kommune på kr 4 650 000. Der er en økning på 1,7 mnok sammenlignet med bevilgningen for 2022.

Vedtak fra sak 22/22 Budsjett for 2023:

«Ordfører bemerker at lovnaden om å hente inn vesentlige inntekt via sponsorer. Han har også tilbudt å hjelpe til selv.

Ordfører informerer om vesentlige reduksjoner på alle kommunens områder, og Fellesrådet vil utfordres på budsjett. Det anmodes på det sterkeste å søke absolutt alle aktører som kan søke om støtte til dette store prosjektet. Det anmodes om å forsøke å minske lånet som nå er på 3.000.000.

Ved oppsett av budsjett var signalene at vi skulle skape økt aktivitet i det som skal bli et fyrtårn på kirkestedet. Budsjett vedtas med forutsetning om at det må gjennomgås på nytt for å få det mer realistisk i forhold til øvrig økonomi i kommunen. Kirkeverge og kirkelig fellesråd vil jobbe videre med dette».

Kommunedirektøren tolker dette som at det vil komme et nytt budsjettforslag, der aktiviteten tas ned og tilpasses den kommunale økonomien. I skrivende stund er det ikke mottatt nye tall eller søknad fra fellesrådet, en slik søknad kan eventuelt behandles senere.

Gildeskål kommune er kjent med at fellesrådets virksomhet har knappe driftsrammer på de ulike ansvarsområdene. Fellesrådet er således i samme situasjon som kommunens øvrige virksomheter. Kommunens egne virksomheter har redusert sine utgifter der det er mulig, i flere tilfeller er det ikke korrigert for lønnsvekst. Nye tiltak er ikke prioritert, men det skal heller søkes om effektivisering innenfor eksisterende ramme. Gildeskål kommune legger til grunn at fellesrådet også må forholde seg til det samme utgangspunktet og skal ikke settes i noen særstilling sammenlignet med annen kommunal virksomhet.

Fellesrådet fikk overført 2,4 mnok i 2015, 2,45 mnok i 2016 og 2,5 mnok i 2017, 2,59 mnok i 2018, 2,65 mnok i 2019, 2,73 mnok i 2020, 2,84 mnok i 2021 og 2,93 i 2022. Kommunedirektøren har i budsjett 2023 foreslått å øke tilskuddet til fellesrådet til kr 3 361 150. Det er en økning på 438 261. Økningen forklares med prisvekst kr 108 161 og kommunens andel av kantorstilling på kr 330 100.

Konsekvensen av dette er at driften må holdes på samme nivå som tidligere, med innslag av effektiviseringer. Dersom rammen skal økes må fellesrådet søke å få dette til ved hjelp av annen finansiering, egne inntekter eller mer støtte fra bispedømmerådet.

Det er ikke prioritert å videreføre investeringsprosjektet *Opprustning av kirkebygg*: I 2021 ble det bevilget en 4 årlig finansieringsramme for investeringer og oppgradering av kirkebygg, med 1 mnok hvert år i økonomiplanen. Midlene for 2022 ble omdisponert til brannsikringsprosjektet på grunn av budsjettoverskridelser på prosjektet. Fellesrådet har tatt opp 3 mnok i lån som belaster regnskapet med rente og avdragsutgifter. Kommunedirektøren foreslår at investeringsprosjektet «opprusting av kirkebygg» utsettes inntil lånebeløpet er redusert og at driftsutgiftene ikke belaster kommunens økonomi ytterligere.

4.5.2 Gildeskål vekst

Gildeskål Vekst AS løser en del oppgaver for kommunen på områder der kommunen uansett ville hatt en forpliktelse. Disse oppgavene er knyttet til personer med spesielle behov for arbeid og oppfølging. Dette er regulert i en egen avtale og kommunen var i utgangspunktet forpliktet til å betale 1,6 mnok per år for disse tjenestene. Kommunestyret vedtok i sak 63/18 at beløpet for 2019 skulle være 1,9 og at det fra 2020 skulle indeksreguleres hvert år.

Styret i Gildeskål vekst har vedtatt et budsjett hvor det forutsettes at kommunen øker sin bevilgning til kr 2 152 592. Det er en økning på kr 56 592 sammenlignet med 2022.

I søknaden skriver de at «*Budsjettet sikrer med dette videre forsvarlig drift selskapet i førstkommende år, men framover vil bygningens bokførte verdi bli lavere enn selskapets gjeld. Det er derfor behov for et eiermøte for å drøfte og evt. finne mer langsiktige løsninger for selskapet*».

I tillegg er det søkt om et ekstraordinært tilskudd på kr 714 000 for å dekke renter og avdrag på lån på bygget. I kommunestyret sak 14/21 ble det vedtatt at Gildeskål kommune skal betale driftstilskudd til Gildeskål vekst for å dekke utgifter til renter og avdrag på lån. Dette tilskuddet er innarbeidet i hele økonomiplanen.

I kommunedirektørens forslag er tilskuddet økt med kr 56 592. I tillegg kjøper HA 3 tjenester for kr 476 865 hos Gildeskål vekst for enkeltbrukere med ulike behov for tilrettelegging av arbeidsaktivitet.

Gildeskål kommune utfordrer Gildeskål Vekst AS til å gjøre inntektsbringende arbeid ut i markedet og effektivisere egen drift.

4.5.3 Sjøfossen næringsutvikling (SNU)

Næringsutvikling er et satsingsområde for Gildeskål kommune, jft. samfunnsplanens *fokusområde – Et allsidig næringsliv*. Kommunen har Sjøfossen Næringsutvikling AS som sin viktigste samarbeidspartner innenfor næringsutvikling og økning i antall arbeidsplasser i kommunen.

I næringsarbeidet kombineres tilskudd, lån og kjøp av aksjer i nye bedrifter i tillegg til hjelp, støtte og bistand til etablering. En enkel evaluering i løpet av 2015 førte til at kommunen har rettet de økonomiske virkemidlene mot utlån og aksjekjøp i bedriftene. Det betyr at andelen direkte tilskudd

skal reduseres. Sjøfossen Næringsutvikling AS skal fortsatt stå for arbeidet med tildeling av tilskudd til nystartede bedrifter og ellers bistå til etablering og rådgivning rundt etablering som tidligere. Sjøfossen Næringsutvikling AS har også en løpende aktivitet rettet mot våre mer etablerte bedrifter og bistår disse ved behov. Som grunnlag for arbeidet bruker Sjøfossen næringsutvikling strategisk næringsplan med årlige handlingsplaner.

SNU har søkt om 2 mnok til drift i 2023. Det er en nedgang på 1,5 mnok sammenlignet med 2022.

Det er lagt inn 2 mnok til drift i kommunedirektørens forslag. Bevilgningen finansieres med 2 mnok fra konsesjonsavgiftsfondet. I tillegg er det lagt inn 0,2 mnok til kommunens næringsfond. Disse midlene overføres til SNU for videre tildeling. Disse midlene finansieres også av konsesjonsavgiftsfondet.

Det er ikke satt av midler til aksjekapitalutvidelse i investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden.

4.5.4 Kunnskapscenteret i Gildeskål og Opplæringskontoret for fiskerifag (Kigok)

Kommunen har mottatt søknad fra Kigok til drift av studiesenteret i 2023 på kr 150 000.

Kigok består av Kunnskapscenteret i Gildeskål (Kig) og drift av Opplæringskontoret for fiskerifag for midtre Nordland (OKFM). Kigok har siden oppstart av virksomhetene i 1996 og 1992 gitt veiledning og tilbud om utdanning innenfor alle fagområder for voksne i Gildeskål og innenfor marine fag i regionen fra Ballangen til Rødøy.

Finansieringen av driften til studiesenteret har variert de seneste årene. Driftsmidler fra fylkeskommunen opphørte i 2009. I 2016 tok de alle utgiftene selv, men fra 2017 til 2021 har Gildeskål kommune støttet driften med 0,1 mnok hvert år. I 2022 fikk de 150 000 i en ekstrabevilgning fra Gildeskål kommune. Denne ekstrabevilgningen er tatt bort i 2023, det betyr at tilskuddsbeløpet for 2023 og de øvrige årene i økonomiplanperioden er på kr 100 000.

4.5.5 Øvrige samarbeid og selskaper kommunen deltar i

Kommunen kjøper en rekke tjenester i interkommunale selskaper, som vertskommuneløsninger o.a. Det som er særlig utfordrende på dette område er at disse enhetene har eget styre som vedtar budsjettet. Kommunen har liten eller ingen innflytelse hverken på budsjettprosessen eller muligheten for å sette inn innsparingstiltak her. Kommunen er ofte representert i styret i disse organene, men da sammen med de andre deltakerne. Kommunen må derfor akseptere overføringen til disse eller melde seg ut av ordningen.

Oversikten viser de viktigste samarbeidene kommunen deltar i:

Samarbeid	Budsjett 2022
KS	390 000
Salten regionråd	80 660
Salten Regionråd - Friluftsråd	52 093
Salten Regionråd - Felles ansvar	82 564
Salten Regionråd - Kultursamarbeid	64 243
Salten Regionråd – Et digital Salten	36 667
Sekretariat Salten kontrollutvalg service	250 000

Salten Kommunerevisjon	652 000
Helse- og miljøtilsyn	105 655
Labora	130 000
RKK Indre Salten	150 000
LVK	65 000
Utmarkskommunenes Sammenslutning	50 000
Salten Brann IKS	3 745 137
Bedriftshelsetjenesten	100 000
Bodø kommune, barnevern	7 938 886
PPT	1 279 942
Destinasjon Salten	117 806
Bodø kommune, krisesenter og overgrepsmottak	264 000
Bodø kommune, legevaktsformidling	350 000
SUM	15 877 653

Salten brann

Budsjetterte utgifter til Salten brann er økt med i underkant av 0,4 mnok.

Ny brannordning og ny finansieringsmodell felleskostnader er implementert i budsjettet fra Salten Brann IKS.

4.6 Betalingsregulativ

Kommunedirektøren legger fram fem forskjellige betalingsregulativ:

- Betalingsregulativ 2023 – Familie, oppvekst og kultur
- Betalingsregulativ 2023 – Helse og omsorg
- Betalingsregulativ 2023 – Fresksenteret
- Betalingsregulativ 2023 - Omsetning av alkoholholdig drikk
- Betalingsregulativ 2023 - Teknisk

Kommunale eiendomsgebyr bygger på selvkostprinsippet og er regulert slik at gebyrene samlet utgjør 100 % selvkost. Byggesaksgebyr for enebolig er også i 2023 satt til kr 0. Husleie på kommunale utleieboliger økes årlig jfr. Husleieloven.

Kommunal deflator er på 3,7 % fra 2022 til 2023.

Betalingsregulativene er vedlagt saken og publiseres på kommunens hjemmeside når de er vedtatt.

[Priser og gebyrer - Gildeskål kommune \(gildeskål.kommune.no\)](http://gildeskål.kommune.no)

4.7 Investeringsbudsjett

Investeringer (påkostning) skiller seg fra vedlikehold ved at utgifter til påkostning er av investeringsmessig karakter. I forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 2-3 presiserer det at løpende vedlikeholdsutgifter skal utgiftsføres i driftsregnskapet, mens påkostninger skal utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres i balanseregnskapet. Det er grunn til å påpeke at avgrensningen mellom vedlikehold og påkostning kun vedrører varige driftsmidler.

Kommunal regnskapsstandard (KRS) 4 – Foreløpig standard (F) – Avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet angir hvilke kriterier som må oppfylles for at en utgift kan klassifiseres som investeringsutgift, herunder skillet mellom vedlikehold og påkostning. Skillet mellom påkostning og vedlikehold bygger på definisjonene av vedlikeholdskostnader og utviklingskostnader i Norsk Standard (NS 3454) Livssyklus-kostnader for byggverk. Utgifter som ikke kan klassifiseres som påkostning (investeringsutgift) etter denne standarden, skal klassifiseres som vedlikehold (driftsutgift). Praktiseringen av skillet mellom påkostning og vedlikehold, vil til en viss utstrekning måtte baseres på faglig skjønn i det enkelte tilfellet. Dette skjønn må utøves innenfor de rammer lov, forskrift og denne standarden setter.

Kravet til at en anskaffelse kan defineres som en investering er at det har en verdi på over kr 100 000 og en økonomisk levetid på mer enn tre år. Investeringsprosjekter i budsjett 2023-2026 ansees alle som investeringer jfr. KRS 4.

4.7.1 Investeringer i planperioden

Gildeskål kommune har alt for høyt gjeldsnivå, jfr. KØB. I 2023 er det gjeldsgraden 70 mnok høyere enn anbefalt. Kommunedirektøren har derfor lagt opp til et investeringsbudsjett der det i hovedsak handler om å bli ferdig med eksisterende prosjekter. I tillegg er der lagt inn noen nye prosjekter som skal bedre sikkerheten og effektivisere driften på sikt. Det er mange gode prosjekter som er valgt bort i økonomiplanperioden. Kommunedirektøren maner til forsiktighet og anbefaler å ikke velge inn flere prosjekter.

Oversikten nedenfor viser forslag til investeringsbudsjett med finansiering. Det er tatt med investeringsbudsjett for 2022 og så er det satt inn en kort kommentar etter hvert prosjekt for å beskrive endringen som er gjort i økonomiplanene.

Nr	I/F	Prosjekt	2022	2023	2024	2025	2026	kommentar
1	I	Ny aksjekapital i SNU AS	2 000 000	-	-	-	-	Opprinnelig lå det 2 mnok i 2023 og 2 mnok i 2024 men det prioriteres ikke i denne økonomiplanperioden
	F	Ubundet kapitalfond	-2 000 000	-	-	-	-	
2	I	KLP	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	Må budsjetteres
	F	Fond	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000	
3	I	Brannsikkerhet bygg	1 500 000	-	-	-	-	Prosjektet vil trolig ikke bli ferdig i 2022 og midlene bør derfor overføres til 2023 når det er klart hvor mye som gjenstår (årsregnskap 2022). Det er ikke behov for ytterligere finansiering.
	F	Lån	-1 500 000	-	-	-	-	
4	I	Renovering tekniske anlegg GIBOS	3 500 000	-	-	-	-	Prosjektet ferdigstilles i 2022
	F	Lån	-3 500 000				-	
5	I	Industriarealer – erverv og opparbeidelse av nye	8 250 000	6 000 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	Opprinnelig lå det 5 mnok i 2023 og 5 mnok i 2024, men på grunn av prosjektet med kai og industriarealer på Sørarnøy endres budsjettet. I 2023 avsettes 6 mnok av disse midlene til industri og kaiområdet på Sørarnøy. For øvrig er det satt av mindre beløp som spres utover i økonomiplanperioden
	F	Lån	-8 250 000	-6 000 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	
6	I	Tetting demning Lauvvatnet	500 000	-	-	-	-	Prosjektet vil trolig ikke bli ferdig i 2022 og midlene bør derfor overføres til 2023 når det er klart hvor mye som gjenstår (årsregnskap 2022). Det er ikke behov for ytterligere finansiering.
	F	Lån	-500 000	-	-	-	-	
7	I	Tøa vannverk	1 000 000	-	-	-	-	Prosjektet ferdigstilles i 2022

	F	Lån	-1 000 000	-	-	-	-	
8	I	Aggregat og UV-anlegg Stjernåga	-	-	-	-	-	Prosjektet ble tatt ut av økonomiplanen og utsatt på ubestemt tid
	F	Lån	-	-	-	-	-	
9	I	Skilting	100 000	-	-	-	-	Prosjektet ferdigstilles i 2022
	F	Lån	-100 000	-	-	-	-	
10	I	Velferdsteknologi	500 000	500 000	500 000	500 000	-	Prosjektet tas inn i drift fra 2026
	F	Lån	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-	
11	I	Opprusting veilys	1 000 000	1 000 000	-	-	-	Etter planen er veilysene ferdig opprustet i 2023.
	F	Lån	-1 000 000	-1 000 000	-	-	-	
12	I	Oppgraderinger– kirker	1 000 000	-	-	-	-	Opprinnelig lå det 1 mnok i 2023 og 1 mnok i 2024, men prosjektet tas ut av økonomiplanen for å redusere låneforpliktelser til kommunen og inntil lånebeløpet til brannsikring kirkebygg er redusert og at driftsutgiftene til fellesrådet ikke belaster kommunens økonomi ytterligere.
	F	Lån	-1 000 000	-	-	-	-	
13	I	PC og digitale verktøy barnehage og skole	500 000	250 000	-	-	-	Opprinnelig lå det 0,5 mnok i 2023, men beløpet er halvert i denne planen da de største innkjøpene er gjort og behovet er dekket.
	F	Lån	-500 000	-250 000	-	-	-	
14	I	Tankbil for å sikre slukkevannsforsyning	-	-	1 200 000	-	-	Kjøp av tankbil lå inne i 2023, men er utsatt til 2024.
	F	Lån	-	-	-1 200 000	-	-	
15	I	Dypvannskai Sørarnøy	12 000 000	3 000 000	-	-	-	Samme som opprinnelig økonomiplan. Ytterlig beskrevet i Sak 24/22
	F	Lån	-12 000 000	-3 000 000	-	-	-	
	F	Salg næringsarealer	-	-	-11 100 000	-	-	Inntekter for salg av næringsarealer på Sørarnøy jfr sak 24/22. Tilskuddet benyttes til å betale ekstraordinære avdrag på lån
	F	NFK	-	-11 300 000	-	-	-	Tilskudd fra Nordland fylkeskommune for etablering av kai jfr sak 24/22. Tilskuddet benyttes til å betale ekstraordinære avdrag på lån
16	I	Kirkestedsprosjektet	6 700 000	8 150 000	6 100 000	1 400 000	1 400 000	Se beskrivelse under tabellen
	F	Lån	-6 500 000	-7 700 000	-5 900 000	-1 400 000	-1 400 000	
	F	Tilskudd	-200 000	-450 000	-200 000	-	-	
17	I	GPS totalstasjon	220 000	-	-	-	-	Kjøpet ble gjort i 2022. Prosjektet er ferdig.

	F	Lån	-220 000	-	-	-	-	
18	I	Hjertesone bussavstigning ved kulturhuset	-	-	-	-	-	Prosjektet ble tatt ut av økonomiplanen og utsatt inntil behov ble avklart
	F	Lån og tilskudd	-	-	-	-	-	
19	I	Lastebil	750 000	850 000	-	-	-	Investeringsbeløpet økes fra 750 000 til 850 000 for å kunne kjøpe en bil tilpasset kommunens behov.
	F	Salg (bruk av fond i 2023)	-200 000	-300 000	-	-	-	Gammel lastebil er solgt men det er ikke kjøpt ny i 2022. Inntekten fra salget av gammel lastebil på kr 300 000 avsettes fond i 2022. Fondet benyttes i 2023 som finansiering på ny lastebil.
	F	Lån (ubrukte lånemidler i 2023)	-550 000	-550 000	-	-	-	Det ble tatt opp lån i 2022 til kjøp av ny lastebil. Disse midlene overføres til 2023.
20	I	It-sikkerhet	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	-	ihht til opprinnelig økonomiplan. Prosjektet avsluttes i 2025.
	F	Lån	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-	
21	I	Vaktmesterbil	300 000	-	-	-	-	Kjøpet ble gjort i 2022. Prosjektet er ferdig.
	F	Lån	-300 000	-	-	-	-	
22	I	Oppkjøp og regulering av boligtomter	2 000 000	-	-	-	-	Det ble tatt opp lån til dette prosjektet i 2022, men midlene er ikke brukt. Prosjektet kan overføres uten at det trengs ytterligere finansiering.
	F	Lån	-2 000 000	-	-	-	-	
23	I	Skifte av tak på 4 eldreboliger på Inndyr	1 700 000	-	-	-	-	Prosjektet ble overført til driftsbudsjettet i tertialrapport 1/2022
	F	Disposisjonsfond	-1 700 000	-	-	-	-	
24	I	Utvikling Blix-tunet	500 000	-	-	-	-	Prosjektet vil trolig ikke bli ferdig i 2022 og midlene bør derfor overføres til 2023 når det er klart hvor mye som gjenstår (årsregnskap 2022). Det er ikke behov for ytterligere finansiering.
	F	Disposisjonsfond	-500 000	-	-	-	-	
25	I	Vinterhage GIBOS	2 800 000	-	-	-	-	Prosjektet ferdigstilles i 2022.
	F	Lån	-2 800 000	-	-	-	-	
26	I	Grunnerverv gang- og sykkelstier Inndyr	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Opprinnelig lå det 0,5 mnok kun i 2022, men det er trolig behov for ytterligere midler til dette prosjektet. Ansvar ligger også hos NFK, men avgrensingen er ikke avklart.
	F	Disposisjonsfond	-500 000	-	-	-	-	
	F	Lån	-	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	
27	I	Brannstasjoner	-	-	-	-	3 000 000	Nytt prosjekt

	F	Lån	-	-	-	-	-3 000 000	
28	I	Inndyr barnehage utbygging og rehabilitering, ventilasjon	-	3 500 000	-	-	-	Nytt prosjekt
	F	Lån	-	-3 500 000	-	-	-	
29	I	Kjøkken GIBOS - Avdeling G	-	600 000	-	-	-	Nytt prosjekt
	F	Lån	-	-600 000	-	-	-	
30	I	Egenandel bredbåndsutbygging	-	2 000 000	-	-	-	Nytt prosjekt - Nkom finansiering
	F	Lån	-	-2 000 000	-	-	-	
31		Ekstraordinære avdrag lån	-	11 300 000	11 100 000	-	-	Tilskudd fra NFK og salg næringsarealer benyttes til å betale ned på lån
SUM			49 220 000	40 050 000	24 300 000	7 300 000	8 800 000	

*Tallene i tabellen er ikke inkludert mva.

4.7.2 Finanstransaksjoner og lån i investeringsbudsjettet

Overføring fra drift og avsetning til ubundet kapitalfond er 1/3 av budsjettert avkastning. I 2023 budsjetteres det ikke med avkastning, men fra 2024 -2026 budsjetteres det med 6 mnok hvert år i økonomiplanperioden.

Det budsjetteres med 10 mnok i lån til videre utlån hvert år i økonomiplanperioden. Det er 5 mnok mer enn tidligere år. 2022 var første året da lån til videre utlån ble økt med 9 mnok etter opprinnelig budsjett ble vedtatt. Lån til videre utlån er et godt boligsosialt tiltak og behovet har vært økende den siste tiden.

Nr	Prosjekt	2022	2023	2024	2025	2026
31	Overføring fra drift/Avsetning til Ubundet kapitalfond	4 300 000		2 000 000	2 000 000	2 000 000
32	Startlån	5 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
32	Betalte avdrag på Startlån	1 800 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000
32	Mottatt avdrag på Startlån	-1 800 000	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000

4.7.3 Finansiering

Valg av finansieringsform vil gi utslag på driftsøkonomien. Ved opptak av lån som finansieringsform vil driften belastes med ytterligere utgifter i form av renter og avdrag. Finansieringsform ved bruk av ubundet kapitalfond medfører salg og innfrielse av finansielle eiendeler (aksjer og obligasjoner) og det belastes driften ved reduserte inntekter i form av avkastning på finansielle instrumenter. Nye prosjekter foreslås å finansiere med låneopptak.

Aksjekjøp kan ikke finansieres med lån. Det er derfor foreslått å finansiere disse investeringene med ubundet kapitalfond.

Oversikten under viser oppsummert finansieringsform på investeringsprosjektene som er i tabellen i kap 4.7.1. Investeringer i planperioden.

Finansieringsform	2022	2023	2024	2025	2026
Lån	-43 220 000	-26 550 000	-12 100 000	-6 400 000	-7 900 000
Ubrukte lånemidler		-550 000			
Tilskudd	-200 000	-450 000	-200 000		
Tilskudd NFK		-11 300 000			
Investerings fond	-2 900 000	-1 200 000	-900 000	-900 000	-900 000
Disposisjonsfond	-2 700 000				
Salg	-200 000		-11 100 000		
SUM	-49 220 000	-40 050 000	-24 300 000	-7 300 000	-8 800 000

4.7.4 Beskrivelse av investeringsprosjektene

Investeringsprosjektene som er foreslått i planperioden kommenteres kort her.

1. Ny aksjekapital SNU AS. Opprinnelig lå det 2 mnok i 2023 og 2 mnok i 2024 men det prioriteres ikke i denne økonomiplanperioden
2. KLP. Medlemmene i KLP plikter å betale egenkapitaltilskudd i den utstrekning det er nødvendig for å gi KLP tilfredsstillende soliditet. For Gildeskål kommune har egenkapitaltilskuddet de siste årene vært mellom 0,8 og 0,9 mnok. Egenkapitaltilskudd aktiveres som aksjer i balansen og kan derfor ikke finansieres med lån.
3. Brannsikkerhet bygg. Prosjektet vil trolig ikke bli ferdig i 2022 og midlene bør derfor overføres til 2023 når det er klart hvor mye som gjenstår (årsregnskap 2022). Det er ikke behov for ytterligere finansiering.
4. Renovering tekniske anlegg GIBOS. Prosjektet ferdigstilles i 2022.
5. Industriarealer – erverv og opparbeidelse av ny for næringsetablering. Kommunen må ha tilgjengelig næringsarealer for å være attraktiv for næringsetablering. Opprinnelig lå det 5 mnok i 2023 og 5 mnok i 2024, men på grunn av prosjektet med kai og industriarealer på Sørarnøy endres budsjettet. I 2023 avsettes 6 mnok av disse midlene til industri og kaiområdet på Sørarnøy. For øvrig er det satt av mindre beløp som spres utover i økonomiplanperioden.

6. Tetting demning Lauvvannet. Prosjektet vil trolig ikke bli ferdig i 2022 og midlene bør derfor overføres til 2023 når det er klart hvor mye som gjenstår (årsregnskap 2022). Det er ikke behov for ytterligere finansiering.
7. Tøa vannverk. Prosjektet ferdigstilles i 2022
8. Aggregat og UV-anlegg Stjernåga. Prosjektet ble tatt ut av økonomiplanen og utsatt på ubestemt tid.
9. Skilting. Prosjektet ferdigstilles i 2022.
10. Velferdsteknologi. Velferdsteknologi. Prosjektet startet for flere år siden med en lang anbudsprosess sammen med Meløy kommune. Kommunene leier sammen helseplattform hos Netnordic noe som halverer utgiftene for den enkelte kommune. Teknologisk utstyr som trygghetsalarm med røykvarsler og fallalarm, GPS- klokker, elektroniske medisindispensere, E-lås, utstyr til digitale hjemme målinger av BT, blodsukker mm. er tilgjengelig. Kommunen har også utstyr til digitale tilsyn der bruker som er hjemmeboende eller på institusjon kan gjennomføre konsultasjoner hos fastlege og spesialisthelsetjenesten uten fysisk å reise til dem. Implementering av velferdsteknologisk utstyr skjer i takt med at brukerne og ansatte gjøres trygge på bruk av utstyret. Utstyr kjøpes etter hvert som det tas i bruk, da det er lisenser som løper etter hvert som utstyr kjøpes inn. Ubenyttet teknologi på lager er kostbart.
De avsatte investeringene skal brukes til;
 - Årlig lisens for leie av helseplattform og lisenser for tilkobling av velferdsteknologisk utstyr.
 - Innkjøp av velferdsteknologisk utstyrVelferdsteknologiske løsninger er et område som ikke avsluttes, men heller utvides.
11. Opprusting veilys. Etter planen er veilysene ferdig opprustet i 2023.
12. Oppgraderinger– kirker. Opprinnelig lå det 1 mnok i 2023 og 1 mnok i 2024, men prosjektet tas ut av økonomiplanen for å redusere låneforpliktelser til kommunen og inntil lånebeløpet til brannsikring kirkebygg er redusert, slik at driftsutgiftene til fellesrådet ikke belaster kommunens økonomi ytterligere.
13. PC og digitale verktøy barnehage og skole. Opprinnelig lå det 0,5 mnok i 2023, men beløpet er halvert i denne planen da de største innkjøpene er gjort og behovet er dekket.
14. Tankbil for å sikre slukkevannsforsyning. Salten Brann IKS skriver i sitt budsjett at det er kommunens plikt å sørge for slukkevann for brannvesenet. Grunnet avvik vedrørende slukkevannsforsyningen så har selskapet behov for anskaffelse av tankbiler på Inndyr. Kjøp av tankbil lå inne i 2023, men er utsatt til 2024.
15. Dypvannskai Sørarnøy. Fyllingsarbeidene er ferdig før årsskiftet 2022. Bygging av kaifront og flytebrygge til hurtigbåttrafikken skal være ferdig til sommeren 2023.
16. Kirkestedsprosjektet. Prosjektet er nedskalert i forhold til tidligere oppsett. Budsjettet er skissert i forhold til prosjektets ståsted pr oktober 2022. Etter at reguleringsplanen er ferdig vil det bli mer klart hvordan prosjektets framgang vil være, og da begynner også innhenting av priser som vil gjøre budsjettet mer nøyaktig. Prosjektets arbeidspakker forklares mer utfyllende i kap 4.6.4 Kirkestedsprosjektet.
17. GPS totalstasjon. Kjøpet ble gjort i 2022. Prosjektet er ferdig.
18. Hjertesone bussavstigning ved kulturhuset. Prosjektet er tatt ut av økonomiplanen og utsatt inntil behov blir avklart.

19. Lastebil. Det har ikke vært mulig å finne en lastebil som fyller de behov som kommunen trenger. De som selger biler som fyller våre behov venter på en svært forsinket levering av nye biler. Dette gjør at det ikke er brukbare biler til salgs i markedet nå. Investeringsbeløpet økes fra 750 000 til 850 000 for å kunne kjøpe en bil tilpasset kommunens behov. Gammel lastebil er solgt men det er ikke kjøpt ny i 2022. Inntekten fra salget av gammel lastebil på kr 300 000 avsettes fond i 2022. Fondet benyttes i 2023 som finansiering på ny lastebil.
20. It-sikkerhet. Det er et betydelig behov for investeringer i kommunens digitale infrastruktur og utstyr. Dette for å øke sikkerheten og gjøre kommunen rustet til den digitale utviklingen som skjer i samfunnet. Kommunedirektøren legger opp til en investeringsplan på 1 mnok hvert år som avsluttes i 2025.
21. Vaktmesterbil. Kjøpet ble gjort i 2022. Prosjektet er ferdig.
22. Oppkjøp og regulering av boligtomter. Det ble tatt opp lån til dette prosjektet i 2022, men midlene er ikke brukt. Prosjektet kan overføres uten at det trengs ytterligere finansiering.
23. Skifte av tak på eldreboliger. Prosjektet ble overført til driftsbudsjettet i tertialrapport 1/2022.
24. Utvikling Blix-tunet. Prosjektet vil trolig ikke bli ferdig i 2022 og midlene bør derfor overføres til 2023 når det er klart hvor mye som gjenstår (årsregnskap 2022). Det er ikke behov for ytterligere finansiering.
25. Vinterhage GIBOS. Prosjektet ferdigstilles i 2022.
26. Grunnerverv gang- og sykkelstier Inndyr. Opprinnelig lå det 0,5 mnok kun i 2022, men det er trolig behov for ytterligere midler til dette prosjektet. Ansvar ligger også hos NFK, men avgrensingen er ikke avklart.
27. Brannstasjoner. Alle brannstasjonene inkl garasje på Våg i kommunen har mangler. Det er satt at 3 mnok i 2026 får å begynne på dette arbeidet. Det må påregnes større investeringskostnader i 2026-2029.
28. Inndyr barnehage utbygging, rehabilitering og ventilasjon. Barnehagen har ansatt både kvinner og menn og det kreves separate garderober, toaletter og dusj. Det er også gjort vurderinger på kvaliteten på gulvet blant annet i forhold til hardhet. Det må gjøres en vurdering og mulig utvidelse/bygging av ny fløy kan være løsningen. Prosjektet er nå ferdig prosjektert og budsjettprisen for denne endringen/ombyggingen kommer på 3,5 mnok. I dette ligger det også at ventilasjonsanlegget må byttes.
29. Kjøkken GIBOS - Avdeling G. Det er behov for nytt og utvidet kjøkken i avdeling G. I det ligger det at naborommet tas i bruk og vegger må fjernes.
30. Egenandel bredbåndsutbygging. Gildeskål kommune har søkt om N-kom midler til bredbåndsutbygging og egenandelen i prosjektet er 2 mnok.
31. Avsetning til ubundet kapitalfond. Det overføres 2 mnok fra driftsselskapet for avsetning til ubundet kapitalfond i 2024-2026. Det er avkastning på finanskapitalen som avsettes med 1/3 jfr. Gildeskål kommunes økonomi- og finansreglement. Resterende 2/3 avsettes disposisjonsfond.
32. Kommunen tar opp lån i Husbanken til videre utlån. Det foreslås å ta opp 10 mnok i lån til videre utlån hvert år i økonomiplanperioden. Betalte avdrag på innlån finansieres av innbetalte avdrag på utlån.

4.7.5 Kirkestedsprosjektet

Kirkestedsprosjektet er et stort og langsiktig prosjekt. Det er risikabelt da vi ikke vet utgiftene på sikt. I første omgang må reguleringsplanen vedtas. Når det er gjort vil det være mulig å hente inn priser som gir mer indikasjon på hvor omfattende prosjektet er.

Budsjettet for 2023 er skissert i forhold til prosjektets ståsted pr oktober 2022.

Som det fremkommer her er budsjettet nedskalert i forhold til tidligere oppsett. Det betyr ikke at de forskjellige delprosjektene ikke vil iverksettes, men at vi kommer tilbake når prosjektet har fått sin endelige form, og tiltakene utkrystalliserer seg som en del at helheten. I Planperioden vil det i første omgang være fokus på fem av arbeidspakkene. Det er AP 1,2,8,9,10.

APnr	Arbeidspakke navn	2023	2024	2025	2026
AP1	Prosjektledelse	2,1	2	1,3	1,3
AP2	Vei, parkering og servicebygg	3,8	5	4	0
AP 8	Utvikling av eksisterende bygg	0,1			
AP 9	Kystled Nord og Pilegrimsenter	0,95	0,7	0	0
AP10	Kulturlandskap	0,1	0,1	0,1	0,1
	SUM	8,15	6,1	1,4	1,4

Ledelse, informasjon og plan

Grunnlaget for den videre utviklingen av Gildeskål Kirkested ligger i reguleringsplanen. Arbeidet er på høring og planlegges ferdigstilt vinteren 2023. Alle nødvendige instanser har vært involvert, og planen vil inneholde de elementene som ligger i forprosjektet.

Det er behov for bruk av landskapsarkitekt for visuell ivaretagelse av området.

Et grov skissert prospekt skal utarbeides og promofilm skal produseres. Det brukes som innsalgsverktøy i arbeidet inn mot politisk lobbyering utenfor kommunen, og som informasjons- og innsalgsverktøy for investorer.

Det er lagt inn midler til deltagelse på relevante konferanser og møter.

Vei, parkering og servicebygg

Oppføring av servicebygg er igangsatt og vil være ferdig mai 2023. Bygget inneholder toaletter, ansatte-toalett, og dusj, teknisk rom for brannsikring middelalderkirken, tavlerom for strømmuttak arrangement, samt redskapsbod.

Når reguleringsplanen er vedtatt kan prosjektering for byggingen av vei og parkering starte.

Utvikling av eksisterende bygg

Forpakterboligen på kirkestedet er kommunens eie. Det er behov for utvidet bruk av forpakterboligen til møter, arrangementer og overnatting både av kommunen og Nordlandsmuseet. I vinterhalvåret er vannet stengt grunnet ising. Det er derfor behov for isolering av vannledning i forpakterboligen slik at den kan brukes hele året ved behov.

Pilegrim

Arbeidet med innhold for godkjenning av nasjonal status på pilegrimsleden videreføres. På overordnet nivå vil det arbeides videre etter avtale med Muskat AS for å sy sammen hele strekket mellom Trondenes-Nidaros. Arbeidet med å finne eksterne partnere for finansiering av leden er

iverksatt. Det er gitt tilsagn fra Sør-Hålogaland Bispedømme for utvikling av nasjonal pilegrimsled på til sammen kr 600 000 over 3 år. Tilskudd på tilsammen kr 500 000 over to år er gitt fra Nordland Fylkeskommune for videre overordnet arbeid gjennom Muskat AS.

I tillegg er det søkt om tilskudd fra Troms og Finnmark fylkeskommune, men vi har ikke mottatt svar på søknaden.

Internt i kommunen svares det på de 4 pilarer (trosliv, miljø, kultur og næring) med konkrete tiltak som kartlegging av gamle ferdselsveier, historiske steder, stimerking, skilting, rydding, utvikling av pilegrimsmateriell osv. På søknad for endelig godkjenning av nasjonal led skal søknaden sendes fra fylkeskommunene, med forankring i den enkelte kommune. Det betyr at det er fylkeskommunene, sammen med den enkelte kommune, som blir eier av pilegrimsleden.

Kulturlandskap

Beitedyr i området er avgjørende for vedlikehold av opplevelsesområdet, og endel opprydding er påkrevd. Det er utarbeidet en skjøtselsplan med Norsk landbruksrådgivning. Det er ikke avsatt midler til dette i økonomiplanperioden, men det vil være behov når prosjektet skyter fart.

4.7.6 Prosjekter som ikke er avklart/holdes på vent

Kommunedirektøren har hatt en kritisk gjennomgang av investeringsprosjekter. Mange av prosjektene er gode, har potensiale og er ønsket både politisk og administrativt. Kommunedirektøren har signalisert et behov for å sette ned investeringstakten, for å redusere gjeldsbelastningen. Derfor foreslås det å holde prosjekter på vent. Følgende prosjekter er ikke tatt med i investeringsbudsjettet:

- a) Utvidelse/tetting vannreservoar kjøpstad, 0,15 mnok. Dette utsettes inntil videre. Vannbassenget har hatt stabil vannforsyning det siste året i de tørkeperiodene som har vært.
- b) Boligsatsing Nygårdsjøen – ble tatt ut i den politiske behandlingen i 2021
- c) Utbedring av vei til Øya. Kommunen har mottatt mange klager på veien ut til Øya, spesielt i vårløsningen. Budsjettpris på utbedringen er minst 10 mnok. Hvis dette skal gjennomføres vil det kreve at næringsaktørene på Øya som bruker denne veien går tungt inn i et spleiselag. Det er ikke jobbet videre med dette.
- d) Asfaltering av vei til Kvithammarlia. Asfaltdekket er i ferd med å gå i oppløsning og kommunen mottar klager fra beboerne langs veien. Det vil påløpe ytterligere kostnader på veien etter hvert som asfalten går i oppløsning.
- e) Nye ladestasjoner for elektriske biler. Det foreslås ikke å sette opp flere ladepunkter i kommunen enn det som allerede er satt opp.
- f) Bil til frivilligsentralen 0,4 mnok. Frivilligsentralen må bruke kommunens egen «leiebil» til aktiviteter.
- g) Stabbursvingen. Saken er ferdig utredet og området er ferdig regulert. Investeringskostnaden er ikke avklart og finansiering med deltakelse fra Beiarn kommune er ikke avklart. Det oppfattes som lite rimelig at Gildeskål kommune skal bære denne kostnaden alene. Evjen granitt har tatt initiativ til å bygge ny vei for å få bort Stabburssvingen og gitt kommunen en pris på å bygge denne veien. Det er foreslått et spleiselag for å få finansiert dette, men ikke avklart i skrivende stund.
- h) Solavskjerming Sandhornøy eldresenter
- i) Kommunehus: Det utredes nå om nåværende kommunehus eller Strømstadbygget skal benyttes som kommunehus i fremtiden. I utredningen tas det stilling til hva som skal til for å gjøre byggene i brukbar stand og deretter hvilket av de som egner seg best til kommunes behov.
- j) Behov for investeringer som følge av revidert Hovedplan vann og avløp.

- k) Solvik vannet. Prosjektet er under utredning og må tas stilling til i egen sak da det vil inkludere betydelig medfinansiering fra NVE.
- l) Aggregat og UV-anlegg Stjernåga. Behov for nytt aggregat og UV-anlegg for å få godkjent Stjernåga som reservevannkilde.
- Utfordringer med kapasitet/levering per i dag: Dagens infrastruktur har kapasitetsbegrensninger fra Stjernåga til Arnøyene (kapasiteten på ledningsnettet er for liten, og vil muligens etter hvert kreve en oppgradering til større dimensjoner på ledningsnettet / evt. ekstra ledning som supplement til dagens ledningsnett). Det er også tidligere etablert vanntårn på Sørarnøy for å sikre vanntilgangen til privatabonnenter i perioder med høyt vannforbruk på Salten N-950. Vannforbruket hos Salten N-950 for inneværende år er estimert til ca. 60 000 m³, og de har ikke vært i drift hele året. Bra Kasser som ligger vegg-i-vegg med slakteriet har normalt et vannforbruk på ca. 10 000 m³, men produksjonen deres er også avhengig av produksjonen til Salten N-950, og vil således øke dersom det slaktes mer laks. Slakteriet har kapasitet til større produksjon enn det som produseres per i dag.
- Ved hovedvask av anlegget/rensing av tankene på Inndyr vannverk, så er vi per i dag avhengige av Stjernåga vannverk for å kunne levere vann til Arnøyene. En oppgradering av Stjernåga vannverk vil derfor sikre vannforsyningen til Inndyr og Sandhornøy, da Arnøyene vil få levert vann fra Stjernåga, mens Inndyr og Sandhornøy fortsatt vil få levert fra Inndyr vannverk. Med dagens forbruk (og med planer om økning i produksjon på Salten N-950) så er det også et argument at man da har en reservevannkilde til bruk i tørkeperioder, perioder med frost, flomperioder mv. Det vil også være en fordel at man er i forkant av «problemene» slik at man unngår at det evt. blir en hastesak dersom man ikke har kapasitet til å levere dersom produksjonen ved Salten N-950 øker vesentlig.
- For å oppgradere Stjernåga vannverk til godkjent reservevannkilde kreves: Seriekobling av UV-anlegg (2 UV'er i serie), samt UPS og aggregat (se plangodkjenning fra Mattilsynet fra 08.12.2020 – sak 2020/263). UPS ble montert i 2021.
- Kostnadsestimat: Det vises til anbudsrunde fra høsten 2020 for pristilbud gitt da. Det kom inn tilbud fra 2 tilbydere. Begge tilbud lå på ca. kr. 1 700 000. Kostnadsøkning fra tidligere gitt tilbud i 2020 må påregnes. UPS som er montert på anlegget per i dag, skal brukes videre som en del av renoveringen. (Pris for UPS vil tas ut av opprinnelig tilbud).
- m) Uteområder skolegårder ink aktivitetspark på Inndyr, i henhold til presentasjon til Levekårsutvalget høsten 2021. Dette er et godt prosjekt, men det er ikke funnet rom for dette i økonomiplanen. Prosjektet bør allikevel beskrives her og vurderes senere, eventuelt jobbe videre for å skaffe mer ekstern finansiering.

Mer om Aktivitetspark Inndyr skolegård og Vannsletta (punkt m)

Gildeskål kommune har i samarbeid med idrettslaget Splint og Inndyr barne- og ungdomsskole siden februar 2021 arbeidet med forprosjektet «Aktivitetspark Inndyr skolegård og Vannsletta». Gildeskål kommune har styrt prosjektet gjennom funksjonen til kommunens folkehelsekoordinator. IL Splint er en demokratisk breddeklubb organisert under idrettsforbundet som er drevet av frivillige. Inndyr skole er representert i arbeidsgruppen ved skoleledelsen. Det er etablert en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Inndyr barne- og ungdomsskole, IL splint og Gildeskål kommune.

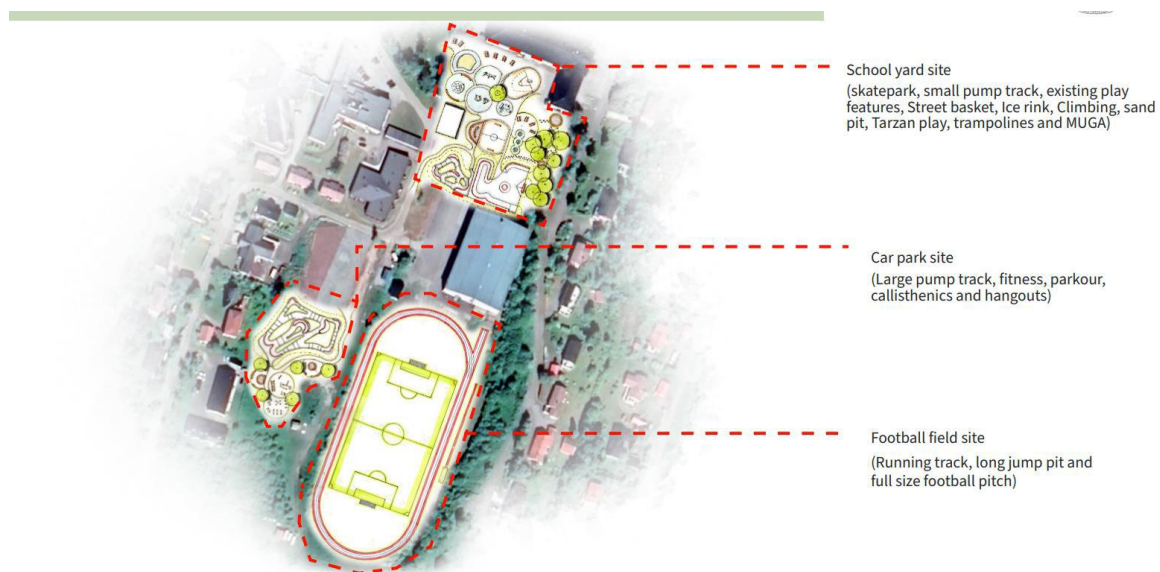
Gildeskål kommune eier tomtene det er snakk om, og leder prosjektet. Det er gjennomført befarings på stedet, og alle skolens elever har deltatt i både digital og fysisk medvirkning rundt prosjektet. Elevene ved Meløy videregående samt øvrige innbyggere i Gildeskål har hatt mulighet til å besvare to befolkningsundersøkelser: 1 gjennomført av IL Splint og 2 gjennomført av Gildeskål kommune. Det er utarbeidet en medvirkningsrapport basert på medvirkningsarbeidet.

Basert på medvirkningsrapporter det laget skisse av en aktivitetspark for Inndyr skolegård og Vannsletta som en helhet.

Skissen inkluderer:

1. Opprustning av Inndyr skolegård med rullepark i plass-støpt betong, klassiske skolegårdselementer som street-basketbane (skøytebane vinter), balanselek, trampoliner, klatreelementer og godt tilrettelagte sosiale soner. Rullparken i betong skal være like attraktiv for nybegynnere og viderekommende, jenter og gutter.
2. Ny fotballbane med kunstgress, løpebane og friidrettselementer
3. Pump-track for sykkel/rulleaktiviteter, sandvolleyballbane, tuftepark og sosiale soner.

Punkt 2 og 3 ligger på Vannsletta idrettsområde ca. 70 m. sør for skolegården. Skolegården og Vannsletta ses i sammenheng og Vannsletta kan betraktes som en utvidet skolegård.

Nå er vi i en fase der prosjektet jobber med å innhente finansiering. Ved tilsvarende prosjekter pleier finansieringen være tredelt, der 1/3 finansieres av kommunen, 1/3 av spillemidler og 1/3 av stiftelser og dugnad. Prosjektgruppen har søkt Samfunnsløftet finansiering om kr. 1 500 000. Samfunnsløftet har tatt kontakt og presiserte at søknaden var god, at den var godt dokumentert og at det var et spennende prosjekt! Prosjektet tas med til videre vurderinger, men tildeling er foreløpig ikke bekreftet. **Det vil trolig være lettere for eksterne tilskuddsgivere og tildele midler dersom kommunen kan gi økonomisk garanti.** Prosjektgruppen planlegger å søke Kulturdepartementet (KUD), flere stiftelser, spillemidler samt få lokalt næringsliv med som sponsorer.

Basert på skissene er det gjort et kostnadsestimert og satt opp en finansieringsplan:

Kostnadsbudsjett

Kommentar	Beløp
Kunstgressbane m/ løpebane og lengdegrop	10 000 000,-
Pumptrack	2 000 000,-
Rullepark i betong	4 500 000,-
Street basket, balanselek, trampoliner og klatreelementer	1 000 000,-
Sosiale soner	1 200 000,-
Volleyballbane	800 000,-
Oppussing ballbing	300 000,-
Belysning	1 200 000,-
Administrasjon/prosjektering	350 000,-
Sum totalt	21 350 000,-

Finansieringsplan

Kommentar	Beløp
Samfunnsløftet	1 500 000,-
Barentssekretariatet, ungdomsprogrammet	400 000,-
Tilskuddsordning inkluderingsarbeid i egenorganiserte aktiviteter (KUD)	3 000 000,-
Ordinære spillemidler (KUD)	7 000 000,-
Nærmiljøanlegg (KUD)	1 500 000,-
Gildeskål kommune (krever politisk vedtak)	5 850 000,-
Dugnad	2 000 000,-
Crowdfunding	100 000,-
Sum totalt	21 350 000,-

Hvorfor er prosjektet viktig?

Målgruppen for prosjektet er først og fremst barn, unge og elever ved Inndyr skole, men det er et konsept som skal kunne appellere til hele befolkningen. Gildeskål er dessuten lokasjon for Meløy videregående skole, som inkluderer mange videregående elever (hybelboere) som også er en sentral målgruppe. Målsetningen til prosjektgruppen er at hele befolkningen skal ta aktivitetsparken i bruk, og at den skal bidra til økt bolyst og styrket fremtidstro blant barn og unge.

Et attraktivt og universelt tilrettelagt uteområde vil kunne virke som en identitetsmarkør og være positivt for innbyggernes opplevelse av tilhørighet og fellesskap samt stolthet og omdømme av bygda. Utvikling av uteområde ved Inndyr skole og Vannsletta vil ha et særskilt fokus på dannelsen av egenorganiserte aktivitetsmiljøer som i et folkehelseperspektiv vil kunne skape viktige synergier på tvers av brukergrupper, med formål om økt deltakelse, inkludering, et utvidet aktivitetsmangfold og bedre folkehelse

5. Handlingsdel 2023-2026

Kommunen har i dag fire overordnede hovedoppgaver. Det er:

- Tjenesteyting
- Myndighetsutøvelse
- Samfunnsutvikling
- Demokratisk arena

5.1 Temaområde i planperioden

Temaområdene i samfunnsplanen skal være gjennomgående i hele den kommunale driften.

Handlingsdelen viser prioriterte områder i tjenesteutvikling i planperioden innenfor de rammene som er fastsatt i økonomiplanen. De fire temaområdene er:

1. Sammen skaper vi fremtiden
2. Like muligheter til gode liv for alle
3. Robuste tettsteder
4. Et allsidig næringsliv
5. På lag med naturen

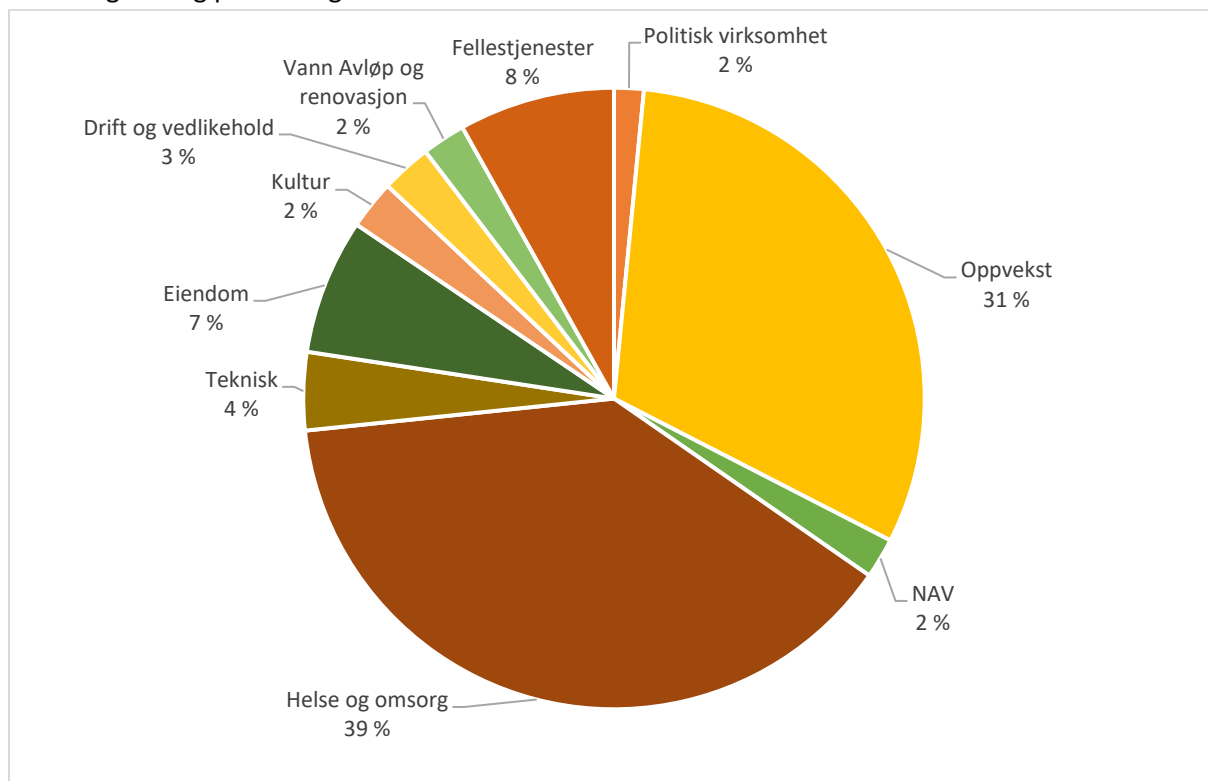
5.2 Hovedansvarsområdene

Driftsmessig er Gildeskål kommune delt inn i ulike hovedansvarsområder (HA). Det er fellestjenester, plan og samfunn, helse og omsorg, familie og oppvekst og kultur. Hvert tjenesteområde er ledet av kommunalsjef. Alle kommunalsjefene og kommunedirektør er delegert myndighet etter særlov, budsjett, økonomi og personal.

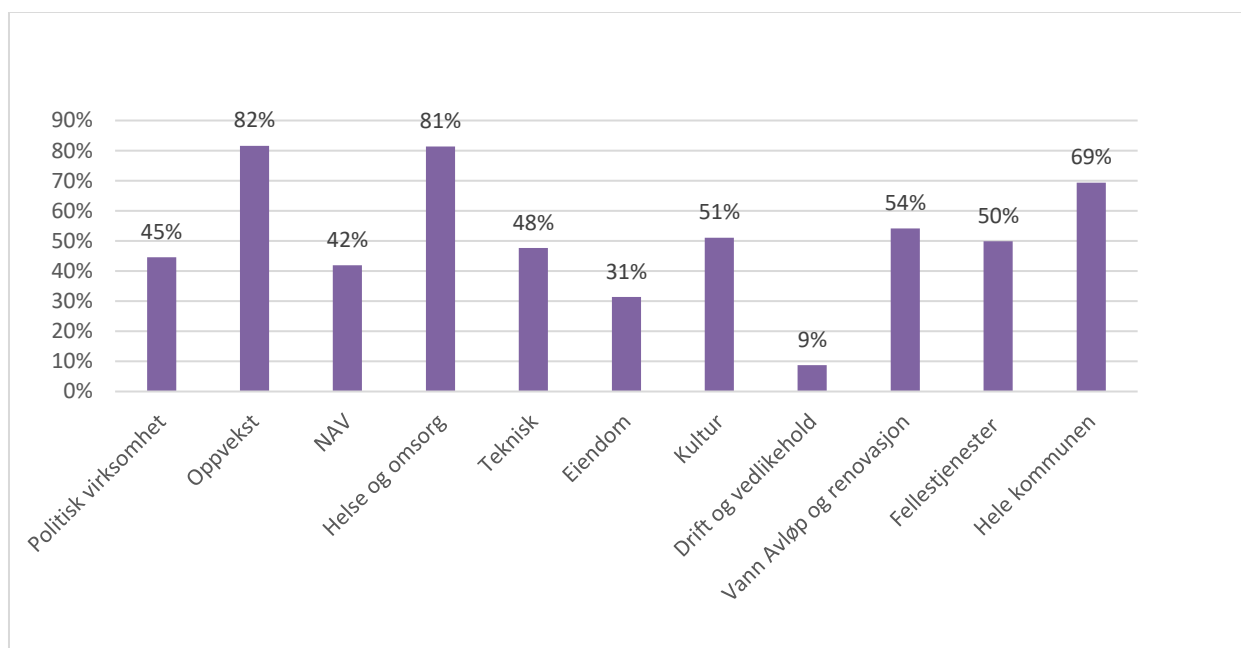
For hvert tjenesteområde er prioriterte satsingsområder i planperioden kort omtalt.

5.2.1 Driftsrammer og driftsutgifter som går til lønn

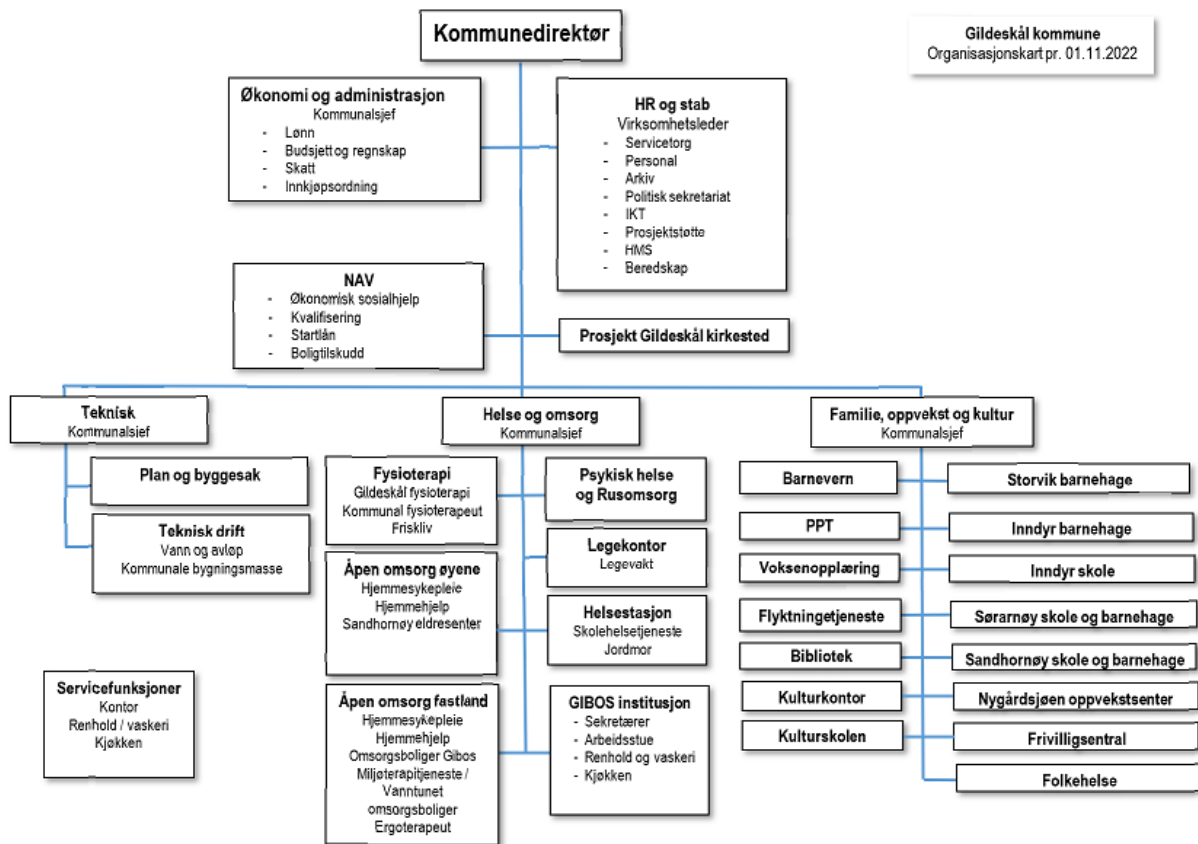
Sektordiagrammet viser utgiftsfordelingen mellom hovedansvarsområde 1-7 i 2023. Utgifter som renter og avdrag på HA 8 og HA 9 er ikke tatt med.

Stolpediagrammet under viser hvor stor del av utgiftene på hvert hovedansvarsområde som går til lønn. Utgiftene til lønnsoppgjør og premieavvik som er plassert på HA 9 er ikke tatt med i oversikten.

5.2.2 Gildeskål kommunes organisasjonskart:

5.2.3 HA 1 – Politisk virksomhet

Tabellen under viser hovedansvarsrådets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

Oppvekst	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	0	0	0	0
Driftsutgift	3 955 053	3 736 668	3 955 053	3 736 668
Totalsum	3 955 053	3 736 668	3 955 053	3 736 668

Beskrivelse av dagens virksomhet

Politisk virksomhet består av ordfører, varaordfører, kommunestyret, formannskap, plan- og eiendomsutvalg, levekårsutvalg, ungdomsråd, eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse, kontrollutvalg, sakkyndig nemd for eiendomsutvalg, Salten kontrollutvalgsservice, bryllup, revisjon, lokalutvalg, arbeidsmiljøutvalg, interkommunalt politisk samarbeid, støtte til politiske partier og valg.

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
1. Salten kontrollutvalgsservice	65 000	65 000	65 000	65 000
2. Godtgjørelse folkevalgte	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
3. Valg	218 000	-218 000	218 000	-218 000

Kommentar til endringene

1. Utgiftene og inntektene til Salten kontrollutvalgsservice er tatt ut av kommunens budsjett da de nå har eget budsjett og regnskap. Det gjør at det kun er Gildeskål kommunes andel på kr 250 000 som gjenstår. Dette tilsvarer en netto utgiftsøkning på kr 65 000.
2. Godtgjørelse til folkevalgte er tatt ned med 0,4 mnok. Budsjettert lønn til varaordfører er tatt ned fra 30 % til 10 %. Forøvrig er det beregnet gjennomsnittsgodtgjørelse de siste fem årene på alle råd og utvalg, og budsjettet er lagt opp etter det. Dette gjorde at godtgjørelsene samlet kunne reduseres med 0,4 mnok.
3. Det er budsjettert med utgifter på kr 218 000 til valg i 2023 og 2026.

Den 7.10.2022 ble det fremmet tre saker til kommunestyret der det var mulig å redusere utgiftene på HA 1 politisk virksomhet. Det var

- Tilskudd til lokalutvalgene
- Vurdering av antall utvalg og antall medlemmer i utvalg
- Antall politiske representanter i kommunestyret etter valg 2023

Det ble ikke vedtatt endring sammenlignet med dagens løsning, det er derfor ikke lagt inn utgiftsreduksjoner ut over det som ligger i tabellen over.

5.2.4 HA 2 – Familie og oppvekst

Tabellen under viser hovedansvarsrådets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

Oppvekst	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	-21 219 096	-21 219 096	-21 219 096	-21 219 096
Driftsutgift	79 393 055	79 393 055	79 393 055	79 393 055
Totalsum	58 173 959	58 173 959	58 173 959	58 173 959

Beskrivelse av dagens virksomhet

Hovedområder innenfor oppvekst:

- Kommunale barnehager
- Kommunale skoler
- SFO-tilbud
- Voksenopplæring
- Flyktningetjenesten
- Barnevern
- PPT

Årsverk

- 2023: 80.10 % stilling

Gildeskålskolene og barnehagenes visjon er «Sammen om mestring og livsglede», og overordnet mål er å legge til rette for et trygt, godt og inkluderende oppvekstmiljø. Det skal være godt å vokse opp i Gildeskål.

Tallene nedenfor viser fordeling av barn/elever i skoler og barnehager skoleåret 2022/2023 samt fjoråret:

Barnehage/oppvekstsenter	Antall barn/plasser 22/23	Antall barn/plasser 21/22
Inndyr barnehage 3 avdelinger	42/56	38/57
Storvik barnehage	8/9	7/11
Nygårdsjøen oppvekstsenter	5/6	6/9
Sandhornøya oppvekstsenter	1/1	2/2
Sør-Arnøy oppvekstsenter	4/6	8/11
Totalt	60 barn/78 plasser	61 barn/90 plasser

Skole	Antall elever 22/23	Antall elever 21/22
Inndyr skole	97	100
Nygårdsjøen oppvekstsenter	43	45
Sandhornøya oppvekstsenter	25	25
Sør-Arnøy oppvekstsenter	25	26
Totalt	190	196
Gildeskål voksenopplæring	27 (forventning om opptil 40)	0

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2023-2026

Oppvekst	2023	2024	2025	2026
Tiltak		Vurderinger som gjøres i perioden		
1 Reduksjon bemanning skole, barnehage og adm.	-1 942 000.-	-2 942 000.-	- 3 122 000.-	-3 122 000.-
2 Nye rutiner for ressursfordeling. Større utlegg går ut fra fellesområdet.	Oversikt neste år			
3. Barnehage: Vurdere opphør av drift barnehage Sandhornøy. Hvis ingen barn 24-26.		-680 000.-	-680 000.-	-680 000.-
4. Generell reduksjon i læringsmidler og annet forbruksmateriell.	Oversikt neste år			
5. Administrering av PPT i egen kommune.	-200 000.-	-200 000.-	-200 000.-	-200 000.-
6. Reduksjon drift av Newtonrommet	-228 000.-	-228 000.-	-228 000.-	-228 000.-
7. Div. avtaler sies opp	-100 000.-	-100 000.-	-150 000.-	-150 000.-
8. Oppbygging av voksenopplæring	-550 000.-	-550 000.-	-550 000.-	-550 000.-
9. Økt drift ved flyktningetjenesten	4 306 628.-	4 306 628.-	4 306 628.-	4 306 628.-
10. Økning i utgifter til barnevern	-1 400 000.-	-1 400 000.-	-1 400 000.-	-1 400 000.-

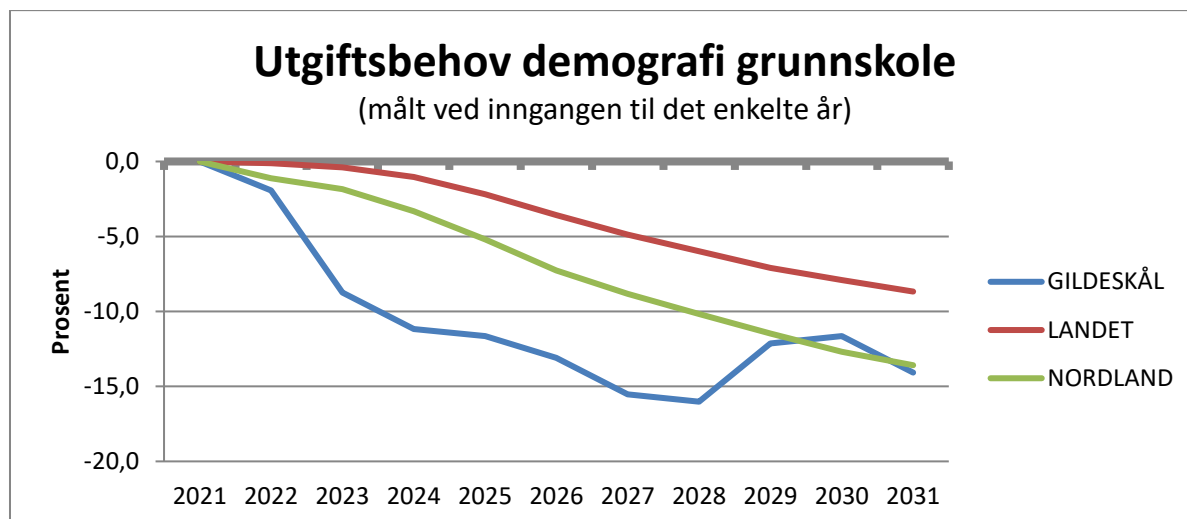
Kommentar til endringene

1. Kriteriene har ført til større oversikt og noe reduksjon i stillinger. Størst reduksjoner for Inndyr skole, Inndyr barnehage og Storvik barnehage, med nedtrekk på henholdsvis 2 130 000 kr, 1 141 000 kr og 842 000 kr, dette sammenlignet med budsjettet for 2022. Til sammen 4 113 000 kr. Samtidig noe justert budsjett for andre enheter, som gir totalt nedtrekk på 1 942 000 kr. Kriterier for ressursfordeling er hovedsakelig basert på antall elever, antall grupper, grad av spesialundervisning og særskilt norskopplæring. Adm. får bedre oversikt og kan utnytte ressursene i større grad. For 2024 kan det bli nødvendig å se på lederressurser ute på enhetene, noe som kan gi en besparelse på ca. 1 000 000.-. I 2025 må det vurderes om administrativ ressurs på oppvekstkontoret skal reduseres med stilling på 20%.
2. Vi ser allerede synergieffekter ved at avtaler håndteres på kommunalt overordnet nivå. Det er eksempelvis besparelser i kommuneavtaler fremfor skoleavtaler på digitale ressurser. Mange avtaler har ligget inne i lang tid og vurderes nå fortløpende, både kvalitativt og om de er nødvendige. At administrasjonen har oversikt over behov for større innkjøp og hva som er tilgjengelig forventes å gi økonomisk gevinst på sikt.

3. Det må vurderes opphør av drift i barnehage hvis det ikke er barn til å fylle plassene. Barnehagen på Sandhornøy er utsatt, men signaler sier at det kommer tilflyttere som har behov for barnehageplass til øya. Vurderes fortløpende.
Det er budsjettet med ca. 700 000 kr for 2023. Dersom driften innstilles etter juli måned, vil dette medføre reduksjon i utgifter.
4. Det gjennomføres en grundig gjennomgang av hva skolene har av læremidler og på bakgrunn av dette vurderes det hvordan midlene kan utnyttes på en god måte. Generell nedgang på forbruk grunnet økt digitalisering.
5. I kommunestyret desember 2022 legges det frem forslag om at Gildeskål kommune går ut av vertskommunesamarbeid med Meløy kommune og starter egen PPT. 150% stilling er et forslag for å kunne gi et forsvarlig tilbud, men må vurderes og kan eventuelt justeres etter evaluering ved årsslutt.
Dette vil i rene lønnsutgifter tilsvare i overkant av 1 000 000 kr. Dette gir et nedtrekk på ca. 200 000 kr, sammenlignet med budsjettet for 2022. Det må påberegnes øvrige administrasjonskostnader.
6. Newton: Halvering av drift og tilbudet vil gjøres obligatorisk for fem trinn i skolen, samt barnehagen. Det er budsjettet med 228 000 kr mindre enn i 2022. Gjenværende ressurs tilsvarer 20 % stilling og vil kunne dekke det behovet vi har i Gildeskål samt kunne gi elevgrupper fra andre steder muligheter for besøk til rommet.
Det er viktig å være oppmerksom på at Newton er en *integrert* del av opplæringen i naturfag og at en innstilling av driften ikke vil gi reduksjon i obligatorisk undervisning.
7. Hjemmesideløsningen var ikke tilfredsstillende og er sagt opp. 32 000.- i året
Alle avtaler innenfor oppvekst blir behovsprøvd og eventuelt reforhandlet etter hvert som tidspunktene for fornyelse kommer. Avtalen med Ungt entreprenørskap med en årlig kostnad på ca. 20 000 er eksempelvis også sagt opp, uten at tilbudet til elevene blir nevneverdig endret. Anslått besparelse på minimum 100 000-150 000 kr per år.
Leirskoleavtale med Borg opphører. Etablerer eget tilbud fra 2025/2026.
8. Voksenopplæringen er bygget opp igjen etter flere år uten elever. To nye lærere er ansatt og det legges opp til ytterligere én til over nyttår. Det vurderes fortløpende basert på hvor mange flyktninger kommunen får. Tallet kan anslås til ca. 35-40 elever hvis vi tar imot (stipulert) 60. Dette vil avhenge av hvor mange barn og eldre som er i gruppen og som ikke skal ha tilbud ved voksenopplæringen. Kommunen vil med et tall på 35 kunne få inntil kr. 3 100 000.- i skolestøtte, noe som dekker utgiftene til oppbemanning. Netto utgiftsøkning er da på kr 550 000 og dette finansieres i realiteten av inntekter fra staten som i kommunebudsjettet er plassert under flyktingetjenesten.
9. Flyktingetjenesten vil kunne motta 14 586 000.- i inntekter for mottak av flyktninger i kommunen, da stipulert med bosetting av 60 personer. Dette tallet vil påvirkes av blant annet alder på de som kommer. Introduksjonslønn for samme gruppe flyktninger vil stipulert være 8 900 000.- i utgifter. For øvrig er det lagt inn utgifter til drift av flyktingetjenesten på 1,4 mnok. Det gjør at flyktingetjenesten isolert sett er budsjettet med et overskudd på 4,3 mnok. Overskuddet brukes til å finansiere utgifter som andre tjenesteområder i kommunen har knyttet til flyktninger slik som voksenopplæring, skole- og barnehagetilbud, helseoppfølging, transport mm.
10. Barnevern: Økning i utgifter på ca. 1.4 mill. Skyldes primært økt egenandel for statlige tiltak utenfor hjemmet.

Årene som kommer

KS har utarbeidet en modell for demografikostnader i kommunene. Den viser en dramatisk nedgang i utgiftsbehovet til grunnskole i årene som kommer, i hovedsak på grunn av befolkningsprognosene. Utgiftsbehovet innenfor helsesektoren har motsatt utvikling.

Sektoren må være forberedt på å redusere utgiftsnivået grunnet fallende barnetall og midler må omdisponeres til helsesektoren.

Hvis det skulle bli nødvendig med ytterligere trekk i årene som kommer må det settes fokus på tjenester som ikke er lovpålagte. Dette for å skåne skoler og barnehager i det lengste. Et eksempel på en slik tjeneste er Newton-rommet. Etter hvert vil man allikevel måtte påberegne skolesammenslåinger eller andre strukturendringer hvis prognosene blir en realitet.

Ved elevtall på under 10 elever på barnetrinn vil det være aktuelt med nedleggelse av Sandhornøy oppvekstsenter i 2026. Dette hvis elevtallene ikke endrer seg. Viser til vedtak i kommunestyret 2015.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

Følgende punkter i samfunnsplanen er av spesiell betydning for avdelingen å følge opp:

Sammen skaper vi fremtiden

- Samarbeid og arbeide tverrsektorielt
- Ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning
- Ha fokus på å rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere
- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere

- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer
- Høyt fokus på internkontroll.
- Sykefravær under 8 % i avdeling for oppvekst
- Fokus på bruk og oppfølging av avviksmeldinger i Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.

Særlige fokusområder i sektor for oppvekst 2022-2023

Skole og barnehage

- Etablering og implementering av tverrfaglig ressursteam bestående av skole/barnehage, PPT, barnevern, psykisk helse, folkehelsekoordinator og helsestasjon/skolehelsetjeneste. Målet er å sikre tidlig innsats på tvers av tjenestene der alle instanser har felles forståelse, felles fokus og drar i samme retning. Tverrfaglig ressursteam har også som mål å utarbeide oppvekstplan for Gildeskål kommune i løpet av 2023. Denne planen skal være et politisk og administrativt styringsverktøy som skal legge føringer og sikre oppfølging av mål og strategier for alle tjenesteområdene innenfor oppvekstfeltet.
- Helhetlig utvikling av Gildeskålskolen og Gildeskålbarnehagen. Det jobbes for et godt og trygt skolemiljø, med inkludering i fokus, også på tvers av tettstedene. Hver enhet har utarbeidet utviklingsplaner som viser retning for hva de har behov for å bli bedre på, basert på kommunens felles mål. Felles handlingsplan for et trygt og godt skole- og barnehagemiljø skal tre i kraft i januar 2023. Den har som mål å sikre gode rutiner for forebygging, kartlegging og håndtering av saker som omhandler skolemiljø.
- Gildeskålskolen- og barnehagen jobber for at alle barn skal oppleve mestring. En god begynneropplæring og trygge overganger mellom barnehage og skole skal gi barn et godt utgangspunkt for læring og sosial tilhørighet. Nyetablert nettverk mellom alle skoler og barnehager jobber for å systematisere dette arbeidet.

Voksenopplæring

- I løpet av vår og høst 2022 bygges voksenopplæringen opp igjen etter at kommunen har tatt imot flyktninger fra Ukraina. Målet er å sikre en god start for elevene slik at de får best mulig utgangspunkt for integrering og inntreden i arbeidslivet. Det er etablert to avdelinger, en på Nygårdsjøen og en på Inndyr. Elevene er noe samlet i større gruppe.

Flyktingetjenesten:

- Flyktingetjenestens hovedoppgave er bosetting og integrering av nye bosatte flyktninger i Gildeskål kommune. Tjenesten er ansvarlig for kommunens introduksjonsprogram for flyktninger, der målsettingen er å styrke flyktingenes mulighet for deltakelse i arbeid eller utdanning og samfunnslivet for øvrig, samt deres muligheter for økonomisk selvstendighet.

Barnevernet

- Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.
- Bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge vilkår under oppveksten.

- Kommunen inngår fortsatt som en del av en interkommunal barneverntjeneste, driftet av Bodø kommune. Det skal fortsatt være bemanning lokalt, men underlagt Bodø. Barnevernet skal være en naturlig del av tverrfaglig ressursteam i Gildeskål og vil kunne bidra mer forebyggende og systemrettet.
- Det er tre saksbehandlerstillinger som er tilknyttet Gildeskål.

Alle områder

- Fokus på effektiv utnyttelse av de ressursene vi har og sikre god kvalitet på tjenester gjennom samhandling, kompetanseløft og kollektive utviklingsprosesser. Ledere jobber tett sammen i nettverk og utvikler felles strategier slik at Gildeskålskolen- og barnehagen kan fremstå og praktiseres som en helhet.
- Tilstedeværelse: Bruke ressurser vi har tilgang til, for å øke arbeidsnærvær. Gode rutiner for oppfølging og ivaretagelse av arbeidstakere som har begrensninger i arbeidslivet. Legge felles føringer, skape støtteordninger mellom virksomhetene og benytte Arbeidslivssenteret som aktører for nærværarbeid. IA-dager i kommunen bidrar til kompetanseheving og planarbeid.
- Det jobbes helsefremmende i alle virksomheter.
- Det legges innsats i å rekruttere kvalifiserte medarbeidere og det gis rom for videreutdanning.

Alt arbeid ute i virksomhetene skal være i tråd med føringer i Gildeskål kommunes samfunnsplan. Kommunens kunnskapsgrunnlag ligger også til grunn for valg av utviklingsområder. Skolene og barnehagene deltar i «inkluderende barnehage- og skolemiljø», en satsning i regi av UDIR frem til 2023. Videre vil Gildeskål utnytte de ressurser de får tilgang til gjennom «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis» Dette er et varig kompetanseløft som skal bidra til at alle kommuner har tilstrekkelig med kompetanse hos de som jobber tett på barna. Forebygge, fange opp og gi inkluderende og tilpassede pedagogiske tilbud til alle. PPT vil ha en særskilt rolle i denne satsningen, og gjennom tverrfaglig ressursteam og større nærhet til enhetene er målet at ressursene vil kunne brukes på en mer forebyggende og systemrettet måte.

5.2.5 HA 3 Helse og omsorg

Tabellen under viser hovedansvarsrådets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	-14 041 507	-13 681 007	-13 681 007	-13 681 007
Driftsutgift	99 102 872	99 202 872	99 242 872	99 242 872
Totalsum	85 061 365	85 521 865	85 561 865	85 561 865

Beskrivelse av dagens virksomhet

Helse og omsorg er kommunens største tjenesteområde. Virksomheten tilbyr velferdstjenester av god kvalitet, med fokus på likeverd, stabilitet og forutsigbarhet. Tjenestene skal være tilpasset behovet til den enkelte, være kostnadseffektive og bidra til trygghet og livskvalitet for innbyggerne i kommunen.

Årsverk

- 98,9 årsverk – (inklusive 4 årsverk i vikarpool)

Helse

- Helsestasjon og skolehelsetjeneste, psykisk helse barn og unge, svangerskapsomsorg, vaksinerings, og tverrfaglig samarbeid, spesielt med skole og barnevern
- Legekontor – behandling og oppfølging av listepasienter, smittevern og legevakt.
- Fysioterapi/friskliv – forebygging og klinisk behandling og oppfølging av pasienter, drifte frisklivssentral og delta i tverrfaglig samarbeid
- Miljørettet helsevern, krisesenter og overgrepsmottak er tjenester som kommunen kjøper eksternt

Psykisk helse og rustjeneste

- Lavterskel tilbud for personer med psykiske vansker, lidelser og rusavhengighet. Samtaler, forebygging og veiledning, kontaktledd mot spesialisthelsetjenesten og tverrfaglig samarbeid.

Hjemmetjenesten

- Pleie og omsorgstjenester til hjemmeboende, med fokus på forebygging, trygghet, brukermedvirkning og tverrfaglig samarbeid. Administrerer trygghetsalarm og matombringing, velferdsteknologi, samt hjelpemiddelformidling via Nav hjelpemiddelsentral
- Omsorgsboliger på Gibos – 16 leiligheter
- Eldresenter på Sandhornøy har til sammen 10 boenheter i bofellesskap
- Miljøterapijeneste - tjenester til psykisk utviklingshemmede. Vanntunet omsorgsboliger har 7 leiligheter med heldøgns tjeneste.
- Tiltak for barn med funksjonsnedsettelse - avlastning og andre støttetiltak.
- Omsorgsstønad, støttekontakt og avlastningstiltak utenfor institusjon
- Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende demente

Gibos Institusjon

- Pleie og omsorgstjenester til brukere som har større pleie og omsorgsbehov enn det som faglig forsvarlig kan ivaretas i eget hjem eller i omsorgsbolig /eldresenter. 4 institusjonsavdelinger med 2 pleieavdelinger og 2 skjermede avdelinger, 28 langtidsplasser, 4 korttidsplasser og 1 KAD. I tillegg støttedfunksjonene merkantilt, arbeidsstue, kjøkken, renhold og vaskeri.

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
1. Lønnsøkning i hht. sentralt og lokalt lønnsoppgjør.	2 731 000	2 731 000	2 731 000	2 731 000
2. Omdisponering av ressurser i PLO				
• Reduksjon årsverk i miljøterapi-tjenesten	-914 322	-914 322	-914 322	-914 322
• Reduksjon innen renhold, 0,2 årsverk	-115 430	-115 430	-115 430	-115 430
• Ergoterapeut	533 756	533 756	533 756	533 756
• Vikarpool	495 996	495 996	495 996	495 996
• BPA				
3. Gibos institusjonskjøkken	153 432	153 432	153 432	153 432
4. Bredbånd /fiber – TV institusjon og fellesareal	141 432	141 432	141 432	141 432
5. Norsk helsenett	202 304	202 304	202 304	202 304
6. Legevakt	197 595	100 000	100 000	100 000
7. Helsetjenester til flyktninger-helsestasjon/legekontor	200 000	200 000	200 000	200 000
8. Signo vivo	115 000	115 000	115 000	115 000
9. Gildeskål vekst	56 592	56 592	56 592	56 592
10. Fresksenteret overført HA 3				
Inntekter	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Utgifter	50 000	50 000	50 000	50 000
11. Tilskudd fra til styrking helsestasjon/skolehelsetjeneste bortfaller fra 2024	-51 500	-360 500	-360 500	-360 500
12. Krisesenter	7 000	100 000	48 641	48 641
13. Inntekter				
* Vederlag institusjon, brukerbetaling,	-1 394 490	-1 394 490	-1 394 490	-1 394 490
*Bruk av bundne fond	-247 000	-247 000	-247 000	-247 000

Kommentar til endringene

1. Lønnsøkningene i hht. sentralt og lokalt lønnsoppgjør, samt ansiennitetsopprykk utgjør for virksomheten kr 2 218 000. I tillegg er det i lønnsoppgjøret gitt en stor økning i tilleggene for

arbeid på kveld/natt og lørdag /søndagstillegg gjeldende fra 01.01.23. Utgiftsøkning for nye tilleggssatser stipuleres til kr 563 000.

2. Innen omsorg er det gjort en omdisponering av årsverk fra vakante stillinger. Miljøterapien er redusert med 1,4 årsverk for å gi rom for økte behov innen hjemmetjenestene, 1 årsverk til ergoterapeut, 0,1 årsverk til Øysonen (administrativ ressurs) og inndekking av 20 % utgifter til vikarpool. Vikarpool har som mål å redusere utgiftene til bruk av overtid. Pleie og omsorg har gjennom mange år hatt et betydelig forbruk av overtid, i snitt på kr 3,5 – 4,5 mnok på grunn av mangel på vikarer. Vikarpool - omsorg har 4 årsverk. Utgifter fast lønn, variable tillegg og sosiale utgifter for vikarpool er kr 2 523 531. Totalt for omsorg er det budsjettert med kr 682 000 i overtidslønn og ikke det reelle forbruk på 3,5 – 4,5 mnok gjennom mange år. Vi budsjetterer heller ikke med reelle utgifter til sykefravær. Dette medfører at vi ikke har noe konkret beløp å finansiere utgiftene til vikarpool med. Etter beste estimat beregner en at 80 % av utgiftene kan dekkes av mindre forbruk av overtid, refusjon sykelønn og evt. ubrukt vikarlønn. De resterende 20 % kr 495 996. dekkes ved omdisponering av årsverk og reduserte utgifter til vikarer. 0,4 årsverk til kommunalt styrt BPA er opprettet ved omdisponering av ressurser fra budsjett for omsorgsstønad og støttekontakt. Innen renhold er vakant stilling redusert med 0,2 årsverk ved at vaskeplan er endret. Dette har gjort det mulig å styrke institusjonskjøkkenet med 0,5 årsverk som assistent/lærling. Styrking av ressursene på institusjonskjøkkenet gir muligheter for mer kostnadseffektiv drift og på sikt reduksjon av matbudsjettet.
3. Økt prisstigning på matvarer gjennom 2022 har medført nødvendig økning av matvarebudsjett med ca. 8 %, kr 153 432.
4. Ny fiber/ bredbånd løsning for TV til Gibos. Årlig lisens og supportavtale kr 141 432.
5. Utgiftsøkning på lisenser fra Norsk helsenett til legetjenesten er kr 202 304. Kommunen har fått kompensert denne ekstra utgiften over statsbudsjettet. De økte utgiftene er knyttet til endring i pasientjournal, lov og forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger. Det er i tillegg en generell økning av lisenser på alle fagprogram innen virksomheten. Noen lisenser knyttet til korona pandemien som smittesporing og korona vaksinasjon er endret til beredskapslisenser, som medfører betydelig mindre utgifter.
6. Legevakt - Akuttmedisinforskrift definerer krav til kompetanse for å ha selvstendig legevakt. LIS1 leger må ha bakvakt når de har legevakt, dette gjelder også for leger uten nok erfaring (gjeldende for vikarer), økt utgift bakvakt kr 100 000, avtalefestet tillegg økt med kr 72 595 og deling av leiebilutgifter med helsestasjon kr 25 000.
7. I forbindelse med mottak av flykninger brukes ekstra tid og ressurser til å gjennomføre lovpålagt oppfølging og helseundersøkelser. Det er i tillegg et stort forbruk av tolketjenester. Utgiftsøkning på kr 200 000 for helsestasjon/skolehelsetjeneste og legetjeneste, dette finansieres i realiteten av inntekter fra staten som i kommunebudsjettet er plassert under flykningetjenesten.
8. Statsforvalter har pålagt kommunen å kjøpe tjenester til en bruker hos Signo vivo. Avtalen medfører en årlig prisvekst, for 2023 er den beregnet til 3 %. Tjenesten vil i 2023 koste kommunen kr 3 800 000.

9. Gildeskål Vekst AS løser en del oppgaver for kommunen på områder der kommunen uansett ville hatt en forpliktelse. Disse oppgavene er knyttet til personer med spesielle behov for arbeid og oppfølging. Utgiftsøkning er kr 56 592.
10. Fresksenteret er nå organisert under HA 3 Helse og Omsorg. Utgiftene og inntektene er derfor i sin helhet tatt ut fra budsjettet til HA 7 og lagt inn i HA 3 helse og omsorg. Estimert inntekt er kr 50 000.
11. Helsestasjon og skolehelsetjeneste har gjennom fem år mottatt tilskudd fra helsedirektoratet for styrking av tjenesten. Tilskuddsbeløpet har gradvis blitt redusert. For 2023 vil tilskuddet være 360 500 som er en reduksjon på kr 51 500 fra 2022. Tilskuddsordningen opphører fra 2024, det medfører da at utgiftene på helsestasjon må tas ned med kr 360 500 eller tilføres nye midler, dersom det ikke kommer nye tilskudd som kan søkes på.
12. Kommunen kjøper krisesentertjeneste fra Bodø kommune. Dagens lokaler til krisesenter i Salten er gamle og utdatert. Tilbud om krisesenter er lovpålagt og det skal dekke behovet for kvinner, menn og barn. Når krisesenteret tas i bruk i 2024 vil kostnadene for kommunene som deltar i vertskommune samarbeidet øke. For 2024 vil utgiftene øke med kr 100 000 og de resterende år av økonomiplanperioden er økningen kr 48 641.
13. Inntekter
 - Estimert økning av vederlag institusjon kr 1 200 000.
 - Økt brukerbetaling i hht. deflator på 3,7 % kr 194 490
 - Bruk av bundne fond (kompetansemidler, aktivitet demente o.a.) kr 247 000.

Virksomheten har så langt det er mulig forsøkt å dekke de økte utgiftene for 2023 ved å redusere andre driftsutgifter innen de enkelte ansvar og ved økte inntekter.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

Følgende punkter i samfunnsplanen er av spesiell betydning for avdelingen å følge opp:

- B. Sammen skaper vi fremtiden
 - Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – innbyggere, brukere og ansatte.
 - Samarbeid og arbeide tverrsektorielt, ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning
 - Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer, med fokus på økonomisk drift. Støtte opp om prosess for en bærekraftig og ansvarlig økonomi i Gildeskål kommune
 - Høyt fokus på økonomisk internkontroll. Kontering, attesting og anvisningsreglement skal forankres i organisasjonen.
 - Sykefravær under 8 % i avdelingen – fokus på oppfølging og tilrettelegging for medarbeidere. Bruke planverk for å sikre et inkluderende arbeidsliv og tett oppfølging av medarbeidere både i forhold til det fysiske- og psykososiale arbeidsmiljøet i organisasjonen. Benytte Arbeidslivssenteret som aktører for nærværarbeid. IA-dager i kommunen bidrar til kompetanseheving og planarbeid.
 - Fokus på bruk og oppfølging av avviksmeldinger i Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.

- Brukermedvirkning skal stå sentralt i tjenesteproduksjonen, gjennom brukerundersøkelser og informasjon blant innbyggerne
- Ta hjemmeside og sosiale medier i bruk for informasjonsutveksling eksternt
- Rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere – årlig oppdatering av helse og omsorgs kompetanseplan. Legge til rette for videreutdanning og annen kompetanseheving.
- Samarbeid med RKK Salten, innen velferdsteknologi, digitalisering, ProAct, bærekraftig og digitalt storkjøkken og annen kompetanseutvikling.
- Fortsette samarbeid med andre Salten-kommuner i prosjekt «Jobb i lag» for å rekruttere medarbeidere. Sikre høy formal og real kompetanse blant helsepersonell.
- Heltidskultur – Fortsette å øke andelen av 100 % stillinger i helse og omsorg for de som ønsker det

C. Like muligheter til gode liv for alle

- Utvikle helse- og velferdstjenester med fokus på likeverd, trygghet, stabilitet og forutsigbarhet.
- Prioritere forebygging, helsefremming og reduksjon av sosial ulikhet i helse og levekår
- Opprettholde stabil legetjeneste.
- Forebyggende hjemmebesøk hos eldre, 75 + , sikre god informasjon og medvirkning
- Fleksibel og robust hjemmetjeneste som legger til rette for å kunne bo hjemme så lenge som mulig, med tjenesteleveranse på rett nivå.
- Trygg hjemme, - brannforebyggende arbeid i samarbeid med Salten Brann.
- Fortsette med sosiale aktiviteter på institusjon.
- Leve hele livet en kvalitetsreform for eldre med fokusområdene et aldersvennlig samfunn, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.
- Utvidet skolehelsetjeneste, også i videregående skole og helsestasjon for ungdom. Helsestasjon skal ha oppmerksomhet på psykisk helse, vold, overgrep og omsorgssvikt hos barn/unge.
- Sikre at barn og unge har et godt tilbud innenfor psykisk helse.
- Implementering av velferdsteknologi som muliggjør selvstendighet, trygghet, medbestemmelse, livskvalitet og samtidig effektiviseringsgevinst.
- Folkehelse og aktivitet skal gjennomføres i alle tjenestene innen helse og omsorg.
- Utvikle frisklivssentral – forebygging og aktivitet flere steder i kommunen.

D. Robuste tettsteder

- Bruke lokalene på Gildeskål Bo- og servicesenter og eldresenter med utearealer for å skape møteplasser og aktivitet – sosialt fellesskap på tvers av alder.
- Samarbeid med frivilligsentral for å etablere møteplasser, eldre og unge

Kommentar til drift/satsningsområder.

- Budsjettet vurderes som stramt med videreføring av dagens drift. Arbeid ute i virksomhetene skal være i tråd med føringer i Gildeskål kommunes samfunnsplan. Kommunens kunnskapsgrunnlag ligger også til grunn for valg av utviklingsområder.
- Prosjekt velferdsteknologi må i løpet av økonomiplanperioden fases inn i ordinær drift.
- Det arbeides kontinuerlig med tjenesteutvikling i henhold til lover og forskrifter og samhandling internt i organisasjonen. Parallelt er det fokus på utvikling av teknologiske løsninger for å bedre tjenesten og samtidig oppnå kostnadseffektivitet. Helse og omsorg søker på tilgjengelige tilskudd fra helsedirektoratet og andre. Til tross for endringer i rammebetingelsene leveres det gode tjenester innenfor den rammen som er gitt.
- Gildeskål kommune har i likhet med andre kommuner utfordringer med å rekruttere fagpersoner som bl.a. sykepleiere, vernepleiere, helsefagarbeidere og psykolog. Det er et krav at kommunene skal ha psykologkompetanse, men få psykologer søker stilling i kommunene og en har ikke lyktes i å få denne kompetansen på plass. Det å få på plass psykolog er en oppgave som fortsatt prioriteres.
- Helsestasjon bidrar i etablering og implementering av tverrfaglig ressursteam bestående av skole/barnehage, PPT, barnevern, helsestasjon/skolehelsetjenesten og folkehelsekoordinator. Målet er å sikre tidlig innsats på tvers av tjenestene der alle instanser har felles forståelse, felles fokus og drar i samme retning. Kommunen må få på plass stilling som barnekoordinator, som er en ny pålagt stilling.
- Andelen eldre i kommunen er høy men rimelig stabil i noen år fremover, før en økning fra 2025. Dette krever fleksible hjemmetjenester der det tilpasses med effektive og gode løsninger etter individuelle behov. Velferdsteknologiske løsninger og digital hjemmeoppfølging tas i bruk der det er nyttig og kan bidra til trygghet, selvstendighet og effektivitet.
- Samtidig må vi levere et høyre omsorgsnivå med heldøgns tjenester som eldresenter/omsorgsbolig og institusjonsplass til de som trenger det. Flexibilitet med institusjonsplasser, omsorgsboliger og trygghetsrom på Gildeskål Bo- og servicesenter utnyttes godt.
- Helse og omsorg bestreber å holde samme driftsnivå en tid fremover ved samkjøring av ressurser i kombinasjon med teknologiske løsninger. Den demografiske utviklingen er ikke en «bølge» men vår nye hverdag. Der må kommunen, næringsliv og sivilsamfunn jobbe sammen for å løse fremtidige utfordringer.
- Mulige endringer i fastlegeordningen:
Regjeringen har nedsatt et hurtigarbeidende ekspertutvalg som skal gi konkrete forslag til tiltak for å styrke fastlegeordningen.
Ekspertutvalget skal gi regjeringen konkrete forslag til både organisering og finansiering av fastlegeordningen. I tillegg skal utvalget vurdere om det er oppgaver som kan løses av annet personell under ledelse av fastlegen, eller om det er oppgaver som kan flyttes ut av ordningen. Endringer i kompetansekrav for leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og endringer i utdanningsløpet for spesialisering skal også vurderes, i tillegg til endringer i legevakt for å redusere vaktbelastningen.
Ekspertutvalget skal levere første rapport med foreløpige vurderinger og anbefalinger innen 1. desember 2022. Rapport med endelige vurderinger og anbefalinger skal leveres innen 15. april 2023. Regjeringen tar med seg de innspillene de får fra ekspertgruppen inn mot statsbudsjettet for 2024. Ved endringer i fastlegeordningen kan det få innvirkning på organisering av legevakt.

5.2.6 HA 4 og 6 Plan og Samfunn

Tabellen under viser hovedansvarsområdets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

Eiendom	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	-6 269 840	-6 269 840	-6 269 840	-6 269 840
Driftsutgift	18 050 835	18 050 835	18 050 835	18 050 835
Totalsum	11 780 995	11 780 995	11 780 995	11 780 995

Teknisk	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	-3 324 000	-3 324 000	-3 324 000	-3 324 000
Driftsutgift	10 394 257	10 394 257	10 394 257	10 394 257
Totalsum	7 070 257	7 070 257	7 070 257	7 070 257

Drift og vedlikehold	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000
Driftsutgift	6 717 822	6 717 822	6 717 822	6 717 822
Totalsum	6 397 822	6 397 822	6 397 822	6 397 822

Vann og avløp	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	-13 076 700	-13 076 700	-13 076 700	-13 076 700
Driftsutgift	5 793 692	5 793 692	5 793 692	5 793 692
Totalsum	-7 283 008	-7 283 008	-7 283 008	-7 283 008

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalsjef Plan og samfunn er øverste leder. Virksomhetsleder plan og byggesak har fagansvar og budsjettansvar for de ansvarsområdene som listes opp nedenfor, samt arbeidsgiveransvar for kommuneplanlegger, byggesaksbehandlerne (to personer i ei halv stilling hver) og to ansatte på kart og oppmåling.

Hovedoppgavene er:

- Samfunnsplanlegging og arealplanlegging
- Byggesaksbehandling, tilsyn i byggesaker
- Utslippstillatelser og sanitærabonnement
- Oppmåling, seksjonering, grenseoppganger, matrikkelføring; ajourføring av diverse baser
- Saksbehandling kjøp og salg kommunal eiendom, festekontrakter i havnene
- Eiendomsskattearbeid; taksering og saksbehandling
- Natur- og miljøforvaltning; inkludert forurensningssaker/forsøplingssaker
- Landbruksforvaltning; tilskuddsforvaltning, saksbehandling jord- og konsesjonslov
- Akvakultur; saksbehandling av hørings saker og dispensasjonssaker

Under hovedansvar 4 ligger også skogbruksforvaltning og viltforvaltning hvor vi i dag ikke har ansatte med fagansvar. I tillegg ligger forebygging og beredskap branner/ulykker her. Her har kommunalsjef fagansvar. Kommunen er med i det interkommunale selskapet Salten Brann. Under hovedansvar 4

ligger også Miljøgata. Her føres strømutgifter til veilys og annet vedlikehold. Fagansvaret ligger hos den som har fagansvar for vei, vann og avløp.

Årsverk:

Det er 18,44 årsverk i drift, 1 årsverk til vedlikeholdsprosjekt og 1 årsverk på investering.

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2023-2026

Teknisk	2023	2024	2025	2026
1. Gebyrinntekter oppmåling og byggesak	500 000	500 000	500 000	500 000
2. Personalkostnader eiendomsskatt	200 000	200 000	200 000	200 000
3. Salten Brann	382 000	382 000	382 000	382 000

Kommentar til endringene for Teknisk

14. Gebyrinntekter oppmåling har økt med kr 50 000, byggesak med kr 400 000 og utslippstillatelser kr 50 000.
15. Personalkostnader eiendomsskatt har økt med kr 200 000.
16. Utgiftene til Salten Brann er økt med kr 382 000 jfr. Budsjett fra Salten brann IKS.

Eiendom	2023	2024	2025	2026
1. Lønn eiendom	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000
2. Energiforbruk	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
3. Leieinntekter	230 000	230 000	230 000	230 000

Kommentar til endringene for Eiendom

1. Reduksjon i lønnskostnader grunnet pensjonsavgang utgjør kr 220 000.
2. Redusert energiforbruk som utgjør kr 300 000, grunnet oppgradering av tekniske anlegg GIBOS og varmpumpeanlegg.
3. Leieinntekter har økt med kr 230 000.

Drift og vedlikehold	2023	2024	2025	2026
1. Bruk av bundne fond	-240 000	-240 000	-240 000	-240 000
2. Somervedlikehold	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
3. Vintervedlikehold	600 000	600 000	600 000	600 000

Kommentar til endringene for Drift og vedlikehold

1. Bruk av bundne fond kr 240 000 tatt ut fra budsjettet da det ikke er midler igjen på fondet.
2. Somervedlikehold redusert med kr 100 000. Dette medfører at etterslep på vegvedlikehold grusveier ikke blir prioritert.
3. Vintervedlikehold økt med kr 600 000 grunnet prisstigning.

Vann og avløp	2023	2024	2025	2026
1. Gebyrer vann	1 796 000	1 796 000	1 796 000	1 796 000
2. Gebyrer avløp	277 000	277 000	277 000	277 000
3. Gebyrer slam	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000
4. Driftsmateriale vannverk	260 000	260 000	260 000	260 000
5. Ny hovedplan VA	150 000	150 000	150 000	150 000

Kommentar til endringene for Vann og avløp

1. Gebyrer vann har økt med kr 1 796 000 grunnet store kostnadsøkninger, samt underskudd på selvkostfond for vann.
2. Gebyrer avløp har økt med kr 277 000 grunnet kostnadsøkninger, samt underskudd på selvkostfond for avløp.
3. Gebyrer slam er redusert med kr 130 000, grunnet bruk av overskudd på selvkostfond for slam.
4. Driftsutgifter økt med kr 260 000 hovedsakelig på grunn av store kostnadsøkninger på rensmiddel til vannverkene.
5. Konsulentbistand i forbindelse med utarbeidelse av ny hovedplan VA estimert til kr 150 000.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

I 2023 vil Teknisk avdeling, i tillegg til vanlig drift, ha følgende konkrete utviklingsoppgaver:

E. Sammen skaper vi fremtiden

- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer
- Høyt fokus på økonomisk internkontroll. Kontering, attestering og anvisningsreglement skal forankres i organisasjonen.
- Ta internett aktivt i bruk for informasjonsutveksling internt i organisasjonen.
- Sykefravær under 2 % i avdelingen
- Fokus på bruk og oppfølging av avviksmeldinger i Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.

F. Robuste tettsteder

- Tenke tilgjengelighet for alle i nye prosjekter, men også i rehabilitering. Et viktig grunnlag for aktivitet, deltakelse og et inkluderende samfunn er universell utforming.
- Sikre muligheter for friluftsliv og rekreasjon i nærområdet
- Sikre arealer som gir Gildeskål bedre utviklingsmuligheter

- Fortetting av bebygde områder
- Etablere gang- og sykkelveier i tettsteder for å øke trafiksikkerheten, fremme fysisk aktivitet og redusere bilkjøring.
- Etablere flere attraktive boligtomter som gjør det mulig å realisere bygging av eget hjem i Gildeskål.
- Etablere gatelys på steder hvor folk oppholder seg, og arbeide systematisk for å ha en høy kvalitet på det kommunale vei- og veilysnettet, med fokus på miljøvennlige løsninger.

G. Et allsidig næringsliv

Understøtte innbyggere og næringslivets behov knyttet til positiv vekst og samfunnsutvikling på en profesjonell og effektiv måte. For å oppnå dette er det et mål å ferdigstille igangsatte/planlagte prosjekt:

- Sørarnøy kai er under bygging og forventes ferdig tidlig i 2023.
- Gjennomføring av hms tiltak i formålsbygg med størst fokus på brannsikring og rømningsveier fortsetter i 2023.
- Nytt vannverk Sørfjorden: Prøveboring er gjennomført i 2022 med godt resultat. Dette medfører at vi kan tilknytte nye abonnenter i 2023.
- Ferdigstille reguleringsplan for gang-/sykkelvei gjennom Inndyr
- Ferdigstille revisjon av kommuneplanens arealdel, med særlig fokus på næringsareal og boligbygging
- Ferdigstille revisjon av reguleringsplan for Gildeskål kirkested
- Revidere reguleringsplan for Skeineshaugen
- Revidere Hovedplan vann

H. På lag med naturen

- Ha en god og samordnet arealplanlegging for reduserte klimautslipp
- Ta hensyn til klimaendringer ved etablering av nye boligområder og infrastruktur
- Ta i bruk miljøvennlige og egnede tekniske og digitale løsninger for styring av kommunens energiforbruk i bygg
- Legge til rette for ladestasjoner for miljøvennlig transport
- Se potensialet i eksisterende bygg som foretrukket alternativ framfor å bygge nytt
- Kommunen skal ha et levende og oppdatert planverk for klima og miljø
- Forvalte arealer på en forutsigbar måte
- Bevare naturlige karbonlagre (dvs. myr og skog i vekst) der det ikke er landbruksinteresser
- Bevare inngrepsfrie og sårbare områder
- Ivareta naturmangfoldet med en føre-var-holdning til utsatte plante- og dyrearter, kretsløp og naturtyper
- Sikre nærhet til naturen, tilgjengeliggjøre attraktive naturområder

- Tilrettelegge for friluftsliv ved sjøen, og allmennheten skal sikres tilgang til strandsonen og sjøfronten
- Kommunen skal være en aktiv aktør i forvaltningen av kommunens verneområder

Kommentar til driften:

Drift - det opprettholdes et høyt aktivitetsnivå på saksbehandling, vedlikehold av bygg og gjennomføring av prosjekter.

Prosjekter - Det er igangsatt relativt mange bygge-/rehabiliteringsprosjekter samtidig, og det er krevende å følge opp alle. Det er også en del prosjekter på VAR-området som krever oppfølging, og som er helt nødvendige å gjennomføre med tanke på økt bosetting og næringsutvikling.

Vedlikeholdsplan - Mye gammel bygningsmasse er utfordrende. Det arbeides målrettet med rehabiliteringsoppgavene som ligger i vedlikeholdsplanen. Varmeanlegget og de tekniske anleggene på Gibos er nå ferdig rehabilitert. Dette medfører mer driftssikre, miljøvennlige og energiøkonomiske anlegg, og vi vil allerede neste år se besparelser på strømforbruket. Parallelt med dette skal akutte pålagte hms tiltak utføres med fokus på brannsikring og rømningsveier i tråd med tidligere politiske føringer. Dette arbeidet planlegges slutført i 2023.

5.2.7 HA 5 Kultur

Tabellen under viser hovedansvarsområdets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

Eiendom	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	-1 690 000	-1 690 000	-1 690 000	-1 690 000
Driftsutgift	6 508 571	6 508 571	6 508 571	6 508 571
Totalsum	4 818 571	4 818 571	4 818 571	4 818 571

Beskrivelse av dagens virksomhet

Hovedområder innenfor kultur

- Kulturkontoret
 - Ungdomsråd
- Kulturskole
- Frivilligsentral
- Folkehelsearbeid
- Bibliotek
- Gildeskålboka
- Fritidsklubb og føring av tilsyn på hybelhuset

Årsverk

- 2023: 4. 72% stilling

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2023-2026

Tiltak	2023	2024	2025	2026
1. Ungdomsarrangementer	-200 000.-	-200 000.-	-200 000.-	-200 000.-
2. Folkehelsekoordinator overført fra HA 7	-476 289.-	-476 289.-	-476 289.-	-476 289.-
3. Reduksjon i kulturskolen	-300 000.-	-300 000.-	-300 000.-	-300 000.-

Kommentar til endringene

1. 200 000.- i nedtrekk ungdomsarrangementer. Midlene ble tilført 2022, men kan organiseres på annen måte. Det planlegges aktiviteter i forbindelse med prosjektet «ung inkludering» og muligheter må også ses i forbindelse med andre arrangementer. Konsekvenser for nedtrekket er at det kan bli utfordrende å tilby for eksempel skyss til de unge til og fra arrangementer, så her må man se på alternativer som for eksempel bruk av frivilligheten og/eller foresatte i større grad.
2. Folkehelsekoordinatorstillingen er nå organisert under HA 5 Kultur. Utgiftene er derfor i sin helhet tatt ut fra budsjettet til HA 7 og lagt inn i HA 5 Kultur.

3. Etter at rektor på Kulturskolen sa opp sin stilling har administrasjonen overtatt ansvaret for drift. En lærer har permisjon dette året og er bare delvis erstattet. Besparelsen utgjør ca. 300 000 kr, sammenlignet med budsjettet for 2022. Dersom tilbudet justerer ytterligere, til f.eks. et nivå som tilsvarer dagens aktivitet (ca. 0,5 stilling), vil dette gi et ytterligere nedtrekk på ca. 255 000 kr. Rekrutteringsrunde av elever før jul vil avgjøre dette.

Årene som kommer

Ved ytterligere behov for økonomisk innstramming må utgifter til frivillighetssentral og folkehelsekoordinator vurderes å reduseres. Det samme gjelder kulturmidler og midler til kulturarrangementer. Gildeskål kommune har fått tilskudd til Folkehelse de senere år, det siste året for støtte var 2021 og inneværende år har oppsparte midler blitt brukt. Dette medfører en reduksjon i inntekter på ca. 300 000.- Midlene skulle i utgangspunktet finansiere lønn til folkehelsekoordinator og til aktiviteter i forbindelse med folkehelse. At dette tilskuddet ikke er tilgjengelig lenger gjør det vanskelig å holde økonomisk ramme neste år.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

Følgende punkter i samfunnsplanen er av spesiell betydning for avdelingen å følge opp:

Sammen skaper vi fremtiden

- Samarbeid og arbeide tverrsektorielt
- Ha felles forståelse, felles fokus og dra i samme retning
- Ha fokus på å rekruttere, beholde og utvikle gode medarbeidere
- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer
- Høyt fokus på internkontroll.
- Sykefravær under 4 % i avdeling for kultur
- Fokus på bruk og oppfølging av avviksmeldinger i Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.

Særlige fokusområder i sektor for oppvekst 2022-2023

Kulturkontoret

- Kulturkontoret har som hovedoppgave å planlegge, gjennomføre og koordinere kulturtilbud til barn og voksne i Gildeskål. Å skape nettverk med lag og foreninger for å skape samarbeid rundt aktiviteter og arrangementer vektlegges. Kulturkontoret tildeler årlig kulturmidler etter søknad. Prioriterte områder for 2023 er å få opp engasjementet i befolkningen rundt arrangementer, skape gode arenaer for ungdom der de kan møtes, samt skape omdømme ved å gjøre Gildeskål og tilbudet der kjent for flere. Kulturkontoret er med i samarbeidet rundt prosjektet «ung inkludering» og har også en viktig rolle i arbeidet rundt «Gildeskål, Europeisk kulturforstad 2024». «Høst på Gildeskål er også et område som skal videreutvikles i samarbeid med kirkestedsprosjektet og kirken.

Medarbeider på kulturkontoret skal sikre gode demokratiske prosesser rundt ungdomsrådet og koordinere samhandlingen med politikken for øvrig. Skape en god oversikt over de kulturelle tilbud og aktiviteter kommunen har å by på. Etablere årshjul i samarbeid med andre aktører som kirke, museum, næring, lag og foreninger

- Ungdomsrådet er invitert til å delta i regionalt ungdomsråd, noe som eventuelt må prioriteres økonomisk. Deltakelse koster 15 000.- i egenandel pr. år.

Frivilligsentral

- I henhold til samfunnsplanen skal Gildeskål kommune videreutvikle frivillighetsarbeidet og legge til rette for møteplasser med fokus på aktiviteter for alle aldersgrupper.
- Skal jobbe for inkludering av nye nordlendinger som er tilflyttere fra andre land. Bidra til gode prosesser i sosial integrering, språkopplæring og sysselsetting. Dette i tett samarbeid med andre aktører som bibliotek, voksenopplæring, næringsliv og flyktningskontor
- Drift av BUA som inkluderer lønn til en tilkallingsvikar
- Oppfølging av BUA satellitter; Sandhornøy og Arnøyene og etablering av satellitt Nygårdsjøen
- Etablere frivilligforum opp mot Bodø 2024
- Søke tilskudd, følge opp og rapportere
- Etablere «stolpejakt i samarbeid med lag og foreninger»

Folkehelsekoordinator

- Fortsette arbeidet med markering av «Verdensdag for psykisk helse» og «Folkehelseuka»
- Oppfølging av trafikksikkerhetsplan
- Revidering av oversiktsdokument over helsetilstand og påvirkningsfaktorer
- Revidering av kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv
- Oppfølging av Hjertesoneprosjekt
- Lede prosjektet «Ung inkludering – Nærhet til hverandre»
- Ha fokus på selvmordsforebygging – åpne møter/kurs
- Følge opp idrettslag og idrettsråd

Kulturskolen

- Det er gjort innsats for å øke elevmassen i kulturskolen, uten at det har lyktes. Nytt av året er band på Sør-Arnøy. Administrasjonen av kulturskolen skjer nå på oppvekstkontoret.
- Fokus på inkludering
- Skape arrangementer der elever får vise seg frem og det å kunne nå flere er et mål for 2022 og 2023.
- Elevtallet er på 20 elever skoleåret 22/23 mot 26 i 21/22

Fritidsklubb

- Bidra til at ungdomsklubben fortsatt er i drift, og at det også gis tilbud til ungdommer i videregående skole
- Sørge for at klubben er oppdatert på utstyr slik at den er attraktiv for ungdommene
- Bruke ungdomsklubben som utgangspunkt for andre arrangementer gjennom året.

Hybelhus

- Egne ansatte fører tilsyn med hybelhus og har som oppgave å skape trygghet og gode rammer for ungdom i en utsatt fase i livet.

Bibliotek

- Arbeide for å opprettholde et «levende bibliotek»
- Være en arena for alle aldersgrupper i Gildeskål
- Være en arena for flyktninger gjennom å tilby «språkkafé» og andre aktiviteter
- Implementere nytt biblioteksystem som skal gjøre det lettere for både drift og brukere

Alle områder

- Fokus på effektiv utnyttelse av de ressursene vi har og sikre god kvalitet på tjenester gjennom samhandling, kompetanseløft og kollektive utviklingsprosesser.
- Tilstedeværelse: Bruke ressurser vi har tilgang til, for å øke arbeidsnærvær. Gode rutiner for oppfølging og ivaretagelse av arbeidstakere som har begrensninger i arbeidslivet. Legge felles føringer, skape støtteordninger mellom virksomhetene og benytte Arbeidslivssenteret som aktører for nærværarbeid. IA-dager i kommunen bidrar til kompetanseheving og planarbeid.

Alt arbeid ute i virksomhetene skal være i tråd med føringer i Gildeskål kommunes samfunnsplan. Kommunens kunnskapsgrunnlag ligger også til grunn for valg av utviklingsområder.

5.2.8 HA 7 Fellestjenester

Tabellen under viser hovedansvarsområdets budsjetttrammer i økonomiplanperioden.

	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	-2 848 800	-2 848 800	-2 848 800	-2 848 800
Driftsutgift	20 774 697	20 774 697	20 774 697	20 774 697
Totalsum	17 925 897	17 925 897	17 925 897	17 925 897

Beskrivelse av dagens virksomhet

Fellestjenester skal fra 2023 være organisert som et eget kommunalsjefområde. Fellestjenestene har ansvar for overordnet planverk, prosjektstøtte, personalpolitikk og organisasjonsutvikling, IKT, beredskapsplanlegging, politisk sekretariat, internkontroll, servicetorg, økonomifunksjon og lønn. Videre ivaretas kommunens innkjøpskoordinering og forsikringskoordinering.

Virksomhetens budsjett vurderes som stramt. Det er begrenset rom for utvikling, stort sett bare videreføring av dagens drift. Det er få ansatte på hvert fagfelt og er dermed svært sårbart. Det leveres derimot gode tjenester innenfor den rammen som er gitt og det søkes kontinuerlig etter nye måter å jobbe/samarbeide på for å hente ut effektiviseringspotensialer.

Endringer i rammen i økonomiplanperioden 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
1. Vakant stilling	-270 000	-270 000	-270 000	-270 000
2. Juridisk bistand	-312 500	-312 500	-312 500	-312 500
3. Overføring til KIGOK	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
4. Kommunedirektørens frie midler	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
5. Driftsmidler Sjøfossen næringsutvikling AS	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
6. Folkehelsekoordinator overført til HA 5 Kultur	-476 289	-476 289	-476 289	-476 289
7. Fresksenteret overført til HA 3				
Inntekter	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Utgifter	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
8. Ny innkjøpsordning	250 000	250 000	250 000	250 000
9. Inntekter innkreving	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000

Kommentar til endringene

4. Vakant stilling organisasjon og personal holdes vakant hele økonomiplanperioden. Vil øke sårbarheten og begrense handlingsrommet for å utvikle personalområdet videre.
5. Utgiftene til juridisk bistand tas ned til samme nivå som det er på normalår. Det betyr at det må tilføres nye midler hvis det oppstår behov for juridisk bistand ut over normalen.

6. Overføring til KIGOK tas ned med kr 150 000. Dette var en økning som bare gjaldt for 2022. Tilskuddet er nå på samme nivå som tidligere år.
7. Kommunedirektørens frie midler tas bort i sin helhet med kr 200 000 for å ta ned utgiftene. Det gjør at det ikke er midler til lederutvikling eller andre satsinger ut over det som ligger hos øvrige virksomheter i budsjettet.
8. Driftsmidler til Sjøfossen næringsutvikling AS tas ned med 1,5 mnok. Det betyr at det er budsjettert med 2 mnok i driftsmidler og kr 200 000 som overføres til selskapet for tildeling av midler til andre gjennom kommunalt næringsfond. Dette imøtekommer selskapets søknad. Kommunens utgifter til næringsutvikling er da på samme beløp som det kommunen mottar i konsesjonsavgift.
9. Folkehelsekoordinatorstillingen er nå organisert under HA 5 Kultur. Utgiftene er derfor i sin helhet tatt ut fra budsjettet til HA 7 og lagt inn i HA 5 Kultur.
10. Fresksenteret er nå organisert under HA 3 Helse og Omsorg. Utgiftene og inntektene er derfor i sin helhet tatt ut fra budsjettet til HA 7 og lagt inn i HA 3 helse og omsorg.
11. Ny innkjøpsordning vil koste kommunen kr 250 000. Den nye ordningen innebærer at kommunen tilslutter seg innkjøpssentralen og får være med på mellom 15-19 innkjøpsavtaler.
12. Nye lavere innfordringssetser og få tunge innkrevings saker gjør at budsjetterte inntekter må tas ned med kr 60 000.

Prioriterte satsingsområder i planperioden, jfr. fokusområder i samfunnsplanen

Følgende punkter i samfunnsplanen er av spesiell betydning for avdelingen å følge opp:

A. Sammen skaper vi fremtiden

- Omdømmebygging. Kontinuerlig bevissthet på hvem vi er til for – ansatte og innbyggere.
- Best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende rammer.
- Høyt fokus på økonomisk internkontroll. Gildeskål kommunes økonomi- og finansreglement forankres i organisasjonen.
- Sykefravær under 2 % i avdelingen.
- Fokus på bruk og oppfølging av avviksmeldinger i Compilo for å kunne drive målrettet og systematisk arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene.
- Bidra til å sikre økonomisk grunnlag for innfrielse av planens mål. Samfunnsplanens strategi for å oppnå det, er å ha fokus på best mulig tjenesteleveranse og utnyttelse av ressurser innenfor eksisterende økonomiske rammer. Dette oppnås gjennom utarbeidelse av gode beslutningsgrunnlag til administrativ og politisk ledelse, og gjennom tilrettelegging for god økonomistyring av hele organisasjonen. I det ligger å utrede og legge fram alternativer for mulige økonomiske løsninger som vil gi økt handlefrihet.
- Høyt fokus på internkontroll. Utarbeide arkivplan og IT plan.
- Ta hjemmesiden og sosiale media aktivt i bruk for informasjonsutveksling eksternt.
- Støtte opp om prosess for en bærekraftig og ansvarlig økonomi i Gildeskål kommune.
- Kontinuerlig prosess med å automatisere og forenkle interne arbeidsprosesser.
- Kontinuerlig arbeid med bevisstgjøring og ansvarliggjøring av ledere og ansatte med ansvar innenfor økonomifeltet, jfr. Gildeskål kommunen økonomi- og finansreglement.

- Politiske saker.
- Fokus på økonomistyring internt.
- Ledelse.
- Informasjonsarbeid.
- Prosjektledelse og gjennomføring.
- Organisasjonsutvikling og effektivisering.
- Fokus på et levende planverk for å sikre et inkluderende arbeidsliv og tett oppfølging av medarbeidere, både i forhold til det fysiske- og psykososiale arbeidsmiljøet i organisasjonen.

5.3 Oppsummering/konklusjon

Det er viktig å se økonomiplanen i sammenheng med kommuneplan. Økonomiplanen må ha en forankring i det som ligger vedtatt i kommuneplan. Planen må også ta hensyn til de føringer staten gir gjennom lover og forskrifter. I tillegg må det tas hensyn til planer på andre områder.

Utviklingen i samfunnet generelt og i Gildeskål tilsier at kommunen må tilpasse seg endrede rammebetingelser og demografiutvikling. Mye av utviklingen ligger i forhold/faktorer som kommunen selv ikke kan påvirke. Sysselsetting og arbeidsplasser er en viktig faktor i forhold til hvor folk bor. Kommunens evne til å tilrettelegge for eksisterende og nye helårsarbeidsplasser og attraktive tomter/boliger vil være viktig.

Utfordringen blir å erkjenne den faktiske utviklingen og prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte. Kravet til omstillingsevne og kompetanseutvikling blir viktig. Dette vil kreve stor innsats både fra våre folkevalgte og organisasjonene i de ulike virksomhetene i kommunen. Vi ønsker å bygge gode tjenester til innbyggerne våre, som er bærekraftig i forhold til kommunens økonomiske utvikling.

Vedlegg

Budsjettrapporter etter regnskapsforskriften

- Bevilgningsoversikt drift A
- Bevilgningsoversikt drift B
- Økonomisk oversikt drift
- Bevilgningsoversikt investering A
- Bevilgningsoversikt investering B
- Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser

Bevilgningsoversikt A - drift	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	-99 671 000	-103 467 000	-103 988 000	-101 331 000	-100 548 000	-100 549 000
Inntekts- og formuesskatt	-58 680 874	-52 106 000	-59 214 000	-59 214 000	-59 214 000	-59 214 000
Eiendomsskatt	-22 559 195	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011
Andre generelle driftsinntekter	-24 159 359	-37 100 000	-31 707 000	-49 207 000	-36 707 000	-51 707 000
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-205 070 428	-214 143 011	-216 379 011	-231 222 011	-217 939 011	-232 940 011
Sum bevilgninger drift, netto	198 828 665	189 402 182	201 499 052	202 761 052	201 999 552	202 801 052
Avskrivninger	19 723 712	20 000 000	21 000 000	21 000 000	21 000 000	21 000 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	218 552 377	209 402 182	222 499 052	223 761 052	222 999 552	223 801 052
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	13 481 949	-4 740 829	6 120 041	-7 460 959	5 060 541	-9 138 959
Renteinntekter	-362 047	-500 000	-950 000	-950 000	-950 000	-950 000
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-19 771 591	-13 000 000	0	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
Renteutgifter	3 562 899	4 121 500	11 610 000	11 210 000	10 460 000	9 710 000
Avdrag på lån	11 995 580	13 403 080	14 890 960	14 890 960	14 890 960	14 890 960
NETTO FINANSUTGIFTER	-4 575 159	4 024 580	25 550 960	19 150 960	18 400 960	17 650 960
Motpost avskrivninger	-19 723 712	-20 000 000	-21 000 000	-21 000 000	-21 000 000	-21 000 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-10 816 922	-20 716 249	10 671 001	-9 309 999	2 461 501	-12 487 999
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	6 590 000	4 300 000	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	3 135 778	2 395 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-3 176 134	-3 708 000	-3 302 000	-3 302 000	-3 302 000	-3 302 000
Dekning av tidligere års merforbruk	26 182 059	39 813 116	7 600 000	29 100 000	16 600 000	31 600 000
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-21 914 743	-22 083 867	-17 269 001	-20 788 001	-20 059 501	-20 110 001
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt B-Drift	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Hele kommunen						
Driftsinntekter	-63 559 975	-56 245 877	-69 136 683	-68 756 298	-68 776 183	-68 756 298
Driftsutgifter	262 388 640	245 648 059	270 635 735	271 517 350	270 775 735	271 557 350
Netto	198 828 665	189 402 182	201 499 052	202 761 052	201 999 552	202 801 052
Politisk virksomhet						
Driftsinntekter	-1 365 547	-1 336 855	0	0	0	0
Driftsutgifter	4 814 220	5 341 496	3 955 053	3 736 668	3 955 053	3 736 668
Netto	3 448 673	4 004 641	3 955 053	3 736 668	3 955 053	3 736 668
Oppvekst						
Driftsinntekter	-12 141 105	-5 808 143	-3 412 096	-3 412 096	-3 412 096	-3 412 096
Driftsutgifter	74 077 893	66 190 493	79 393 055	79 393 055	79 393 055	79 393 055
Netto	61 936 788	60 382 350	75 980 959	75 980 959	75 980 959	75 980 959
NAV						
Driftsinntekter	-579 787	-372 925	-570 000	-570 000	-570 000	-570 000
Driftsutgifter	4 371 075	5 180 233	5 373 397	5 373 397	5 373 397	5 373 397
Netto	3 791 288	4 807 308	4 803 397	4 803 397	4 803 397	4 803 397
Helse og omsorg						
Driftsinntekter	-14 825 235	-11 477 921	-13 439 507	-13 079 007	-13 079 007	-13 079 007
Driftsutgifter	97 644 303	95 683 046	99 102 872	99 202 872	99 242 872	99 242 872
Netto	82 819 068	84 205 125	85 663 365	86 123 865	86 163 865	86 163 865
Eiendom						
Driftsinntekter	-6 069 138	-5 759 107	-6 269 840	-6 269 840	-6 269 840	-6 269 840
Driftsutgifter	23 664 565	18 391 564	18 050 835	18 050 835	18 050 835	18 050 835
Netto	17 595 427	12 632 457	11 780 995	11 780 995	11 780 995	11 780 995
Teknisk						
Driftsinntekter	-3 230 929	-2 878 830	-3 274 000	-3 274 000	-3 274 000	-3 274 000
Driftsutgifter	8 982 538	9 759 256	10 394 257	10 394 257	10 394 257	10 394 257
Netto	5 751 609	6 880 426	7 120 257	7 120 257	7 120 257	7 120 257
Kultur						
Driftsinntekter	-1 107 242	-886 000	-690 000	-690 000	-690 000	-690 000
Driftsutgifter	5 727 326	6 633 437	6 508 571	6 508 571	6 508 571	6 508 571
Netto	4 620 084	5 747 437	5 818 571	5 818 571	5 818 571	5 818 571
Drift og vedlikehold						
Driftsinntekter	-291 344	-327 600	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000
Driftsutgifter	7 079 374	6 080 105	6 717 822	6 717 822	6 717 822	6 717 822
Netto	6 788 030	5 752 505	6 397 822	6 397 822	6 397 822	6 397 822
Vann Avløp og renovasjon						
Driftsinntekter	-9 019 590	-10 991 600	-13 076 700	-13 076 700	-13 076 700	-13 076 700
Driftsutgifter	5 929 460	5 260 041	5 793 692	5 793 692	5 793 692	5 793 692
Netto	-3 090 130	-5 731 559	-7 283 008	-7 283 008	-7 283 008	-7 283 008
Fellestjenester						
Driftsinntekter	-1 948 781	-410 800	-348 800	-348 800	-348 800	-348 800
Driftsutgifter	24 821 318	23 372 380	20 774 697	20 774 697	20 774 697	20 774 697
Netto	22 872 537	22 961 580	20 425 897	20 425 897	20 425 897	20 425 897

Finansielle transaksjoner						
Driftsinntekter	178 731	0	0	0	0	0
Driftsutgifter	2 609 697	2 855 504	7 871 484	8 871 484	7 871 484	8 871 484
Netto	2 788 428	2 855 504	7 871 484	8 871 484	7 871 484	8 871 484
Kommunal finansiering						
Driftsinntekter	-12 932 063	-15 896 096	-27 735 740	-27 715 855	-27 735 740	-27 715 855
Driftsutgifter	562 539	0	6 700 000	6 700 000	6 700 000	6 700 000
Netto	-12 369 524	-15 896 096	-21 035 740	-21 015 855	-21 035 740	-21 015 855
Ansvar som ikke er i bruk						
Driftsinntekter	-227 945	-100 000	0	0	0	0
Driftsutgifter	2 104 332	900 504	0	0	0	0
Netto	1 876 387	800 504	0	0	0	0

Hovedoversikt drift	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	-99 671 000	-103 467 000	-103 988 000	-101 331 000	-100 548 000	-100 549 000
Inntekts- og formuesskatt	-58 680 874	-52 106 000	-59 214 000	-59 214 000	-59 214 000	-59 214 000
Eiendomsskatt	-22 559 195	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011	-21 470 011
Andre skatteinntekter	-6 650 860	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-17 508 499	-30 800 000	-25 407 000	-42 907 000	-30 407 000	-45 407 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-31 191 815	-19 440 147	-18 709 337	-18 328 952	-18 348 837	-18 328 952
Brukerbetalinger	-9 383 937	-8 316 423	-8 890 806	-8 890 806	-8 890 806	-8 890 806
Salgs- og leieinntekter	-22 984 223	-28 489 307	-41 536 540	-41 536 540	-41 536 540	-41 536 540
SUM DRIFTSINNTEKTER	-268 630 403	-270 388 888	-285 515 694	-299 978 309	-286 715 194	-301 696 309
Lønnsutgifter	145 669 007	143 626 249	155 524 628	156 447 128	155 524 628	156 447 128
Sosiale utgifter	24 450 855	21 740 326	26 073 238	26 069 738	26 073 238	26 069 738
Kjøp av varer og tjenester	71 369 876	61 276 996	63 488 000	63 370 500	63 488 000	63 370 500
Overføringer og tilskudd til andre	20 898 902	19 004 488	25 549 869	25 629 984	25 689 869	25 669 984
Avskrivninger	19 723 712	20 000 000	21 000 000	21 000 000	21 000 000	21 000 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	282 112 352	265 648 059	291 635 735	292 517 350	291 775 735	292 557 350
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	13 481 949	-4 740 829	6 120 041	-7 460 959	5 060 541	-9 138 959
Renteinntekter	-362 047	-500 000	-950 000	-950 000	-950 000	-950 000
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-19 771 591	-13 000 000	0	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
Renteutgifter	3 562 899	4 121 500	11 610 000	11 210 000	10 460 000	9 710 000
Avdrag på lån	11 995 580	13 403 080	14 890 960	14 890 960	14 890 960	14 890 960
NETTO FINANSUTGIFTER	-4 575 159	4 024 580	25 550 960	19 150 960	18 400 960	17 650 960
Motpost avskrivninger	-19 723 712	-20 000 000	-21 000 000	-21 000 000	-21 000 000	-21 000 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-10 816 922	-20 716 249	10 671 001	-9 309 999	2 461 501	-12 487 999
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	6 590 000	4 300 000	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Avsetninger til bundne driftsfond	3 135 778	2 395 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
Bruk av bundne driftsfond	-3 176 134	-3 708 000	-3 302 000	-3 302 000	-3 302 000	-3 302 000
Avsetninger til disposisjonsfond	26 182 059	39 813 116	7 600 000	29 100 000	16 600 000	31 600 000
Bruk av disposisjonsfond	-21 914 743	-22 083 867	-17 269 001	-20 788 001	-20 059 501	-20 110 001
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	10 816 960	20 716 249	-10 671 001	9 309 999	-2 461 501	12 487 999
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt A Investering	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Investeringer i varige driftsmidler	29 212 640	49 959 175	31 890 000	13 975 000	6 900 000	8 775 000
Tilskudd til andres investeringer	1 000 000	1 000 000	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	699 520	2 900 000	900 000	900 000	900 000	900 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	11 300 000	11 100 000	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	20 912 159	53 859 175	44 090 000	25 975 000	7 800 000	9 675 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-4 647 570	-4 639 175	-4 040 000	-1 675 000	-500 000	-875 000
Tilskudd fra andre	-1 225 487	-200 000	-11 750 000	-200 000	0	0
Salg av varige driftsmidler	-73 840	-200 000	0	-11 100 000	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	100 000	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	65 000	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-23 939 017	-43 220 000	-27 100 000	-12 100 000	-6 400 000	-7 900 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-30 050 915	-48 259 175	-42 890 000	-25 075 000	-6 900 000	-8 775 000
Videreutlån	7 216 300	5 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-7 216 300	-5 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 386 395	1 800 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 599 895	-1 800 000	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-6 590 000	-4 300 000	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	4 300 000	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Bruk av bundne investeringsfond	-786 499	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	6 590 000	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-861 244	-5 600 000	-1 200 000	-900 000	-900 000	-900 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 647 743	-5 600 000	-1 200 000	-900 000	-900 000	-900 000
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt B Investering		Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Nr	Investering i varige driftsmidler	31 890 000	13 975 000	6 900 000	8 775 000
5	Industriarealer – erverv og opparbeidelse av nye	6 000 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
10	Velferdsteknologi	500 000	500 000	500 000	
11	Opprusting veilys	1 000 000			
13	PC og digitale verktøy barnehage og skole	250 000			
14	Tankbil for å sikre slukkevannsforsyning		1 200 000		
15	Dypvannskai Sørarnøy	3 000 000			
16	Kirkestedsprosjektet	8 150 000	6 100 000	1 400 000	1 400 000
19	Lastebil	850 000			
20	It-sikkerhet	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
26	Grunnerverv gang og sykkelstier Inndyr	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
27	Brannstasjoner				3 000 000
28	Inndyr barnehage	3 500 000			
29	Kjøkken Gibos	600 000			
26	Bredbåndsutbygging	2 000 000			
	MVA alle prosjekt	4 040 000	1 675 000	500 000	875 000

Gjeld	2023	2024	2025	2026
Gjeld pr 1/1 KLP og KBN	304 277 101	304 636 141	290 745 181	282 254 221
Nytt lån 2023	26 550 000			
Nytt lån 2024		12 100 000		
Nytt lån 2025			6 400 000	
Nytt lån 2026				7 900 000
Betalte avdrag	14 890 960	14 890 960	14 890 960	14 890 960
e.o avdrag	11 300 000	11 100 000		
Lån KLP og KBN	304 636 141	290 745 181	282 254 221	275 263 261
Gjeld pr 1/1 Husbanken	54 837 747	61 237 747	67 637 747	74 037 747
Nytt lån husbanken	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Betalte avdra husbanken	3 600 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000
Husbanken (startlån)	61 237 747	67 637 747	74 037 747	80 437 747
Sum alle lån	365 873 888	358 382 928	356 291 968	355 701 008